

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΙΡΑΝΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

ΑΛΒΑΝΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

2013

Οκτώβριος 2014

Περιεχόμενα

Γενικές πληροφορίες για την Αλβανία	6
<i>Γενικά</i>	6
<i>Πολίτευμα – Διοίκηση</i>	6
<i>Δημογραφικά στοιχεία</i>	7
<i>Περιβάλλον</i>	8
<i>Μεταφορές</i>	8
<i>Τηλεπικοινωνίες</i>	8
<i>Εκπαίδευση (δημόσια και ιδιωτική)</i>	9
<i>Υγεία</i>	9
<i>Βασικά οικονομικά μεγέθη</i>	10
<i>Συμμετοχή σε Διεθνείς Οργανισμούς – ΕΕ</i>	10
<i>Κρατικός προϋπολογισμός</i>	11
<i>Εξωτερικό εμπόριο</i>	11
<i>Ελληνο-αλβανικό εμπόριο</i>	11
<i>Κατάταξη Αλβανίας σε εκθέσεις διεθνών οργανισμών</i>	12
Οικονομία	13
<i>Οικονομική ανάπτυξη – ΑΕΠ</i>	13
<i>Απασχόληση – ανεργία</i>	14
<i>Δημοσιονομικό έλλειμμα</i>	16
<i>Δημόσιο χρέος</i>	17
<i>Πληθωρισμός – Δείκτες</i>	18
<i>Νομισματική πολιτική χρηματοπιστωτικός τομέας</i>	18
<i>Εμπορικές Τράπεζες στην Αλβανία</i>	23
<i>Ισοζύγιο πληρωμών</i>	25
<i>Εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων</i>	26
<i>Εισροές τουρισμού</i>	27
<i>Εισροές μεταναστευτικών εμβασμάτων</i>	27
<i>Ηλεκτρική ενέργεια</i>	28
<i>Κινητή – σταθερή τηλεφωνία, διαδίκτυο</i>	30
<i>Διεθνής αξιολόγηση – κατάταξη</i>	32
Εξωτερικό Εμπόριο	33
<i>Όγκος Εμπορίου</i>	33
<i>Εμπορικό ισοζύγιο – έλλειμμα</i>	34
<i>Εισαγωγές</i>	35
<i>Εξαγωγές</i>	38
Διμερείς εμπορικές συναλλαγές (Ελλάδας – Αλβανίας)	41
<i>Εμπορικό Ισοζύγιο</i>	41
<i>Εισαγωγές Αλβανίας από Ελλάδα</i>	42
<i>Εξαγωγές Αλβανίας προς την Ελλάδα</i>	44
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	47
Ελληνικές Άμεσες Επενδύσεις στην Αλβανία	50

Διάρθρωση αλβανικών επιχειρήσεων	52
Ασφαλιστικός τομέας στην Αλβανία.....	55
<i>Κύριες εξελίξεις και μεγέθη της αλβανικής ασφαλιστικής αγοράς .....</i>	<i>55</i>
<i>Θεσμικό πλαίσιο ασφαλιστικής αγοράς .....</i>	<i>55</i>
<i>Ανάπτυξη ασφαλιστικής αγοράς – Κατανομή .....</i>	<i>56</i>
<i>Ασφαλιστικές εταιρείες – Μερίδια.....</i>	<i>58</i>
Εμπορικά κέντρα στην Αλβανία	62
Άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Αλβανία.....	64
<i>Γενικά.....</i>	<i>64</i>
<i>Νομικές μορφές εταιρειών – Γενικές ρυθμίσεις .....</i>	<i>64</i>
<i>Εγγραφή νέας εταιρείας στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής – QKR.....</i>	<i>66</i>
<i>Διαδικασίες αδειοδότησης από το Εθνικό Κέντρο Αδειών – QKL.....</i>	<i>68</i>
Φορολογικό – δασμολογικό καθεστώς	70
<i>Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων.....</i>	<i>70</i>
<i>Φορολογία επιχειρήσεων .....</i>	<i>70</i>
<i>Ενδεικτικοί τοπικοί φόροι (local taxes) .....</i>	<i>72</i>
<i>Ασφαλιστικές εισφορές .....</i>	<i>73</i>
<i>Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.....</i>	<i>73</i>
<i>Φ.Π.Α.....</i>	<i>74</i>
<i>Ειδικός φόρος (excise tax).....</i>	<i>75</i>
<i>Φόρος υλικών συσκευασίας.....</i>	<i>76</i>
<i>Δασμοί.....</i>	<i>77</i>
Ιστοσελίδες δημοσίευσης διεθνών διαγωνισμών για έργα και προμήθειες προϊόντων και υπηρεσιών στην Αλβανία	78
Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας – έτους 2013	80
<i>Ελληνο-Αλβανική Στρογγυλή Τράπεζα για την Οικονομία και την Ενέργεια (4 Νοεμβρίου 2013).....</i>	<i>80</i>
<i>7^ο Ελληνο - Αλβανικό Επιχειρηματικό Φόρουμ - «Ο ρόλος των Τραπεζών / Γέφυρες Ανάπτυξης» (13 Νοεμβρίου 2013) .....</i>	<i>82</i>
<i>Δράσεις γαστρονομίας, ελληνικής κουζίνας και προβολής του κλάδου των τροφίμων (Μάρτιος -Απρίλιος 2013). .....</i>	<i>83</i>
<i>Ημέρα Πληροφόρησης Επιχειρηματιών (Λάρισα, 23 Μαΐου 2013).....</i>	<i>85</i>
<i>4^ο Παρευξέινιο Επιχειρηματικό Φόρουμ (Θεσσαλονίκη, 28-29 Μαρτίου 2013) .....</i>	<i>86</i>
Επισημάνσεις – συμπεράσματα	88
Χρήσιμες Διευθύνσεις.....	93
<i>Ελληνικές Αρχές .....</i>	<i>93</i>
<i>Κυβέρνηση της Αλβανικής Δημοκρατίας .....</i>	<i>94</i>
<i>Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί Αλβανίας.....</i>	<i>97</i>
<i>Σημαντικότερες Επιχειρηματικές Ενώσεις – Κλαδικοί Φορείς Αλβανίας .....</i>	<i>104</i>
<i>Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια .....</i>	<i>107</i>
<i>Εμπορικές Τράπεζες στην Αλβανία.....</i>	<i>112</i>

<i>Οργανισμοί Ηνωμένων Εθνών στην Αλβανία.....</i>	<i>114</i>
<i>Λοιποί Διεθνείς Οικονομικοί – Αναπτυξιακοί κ.ά. Οργανισμοί και Φορείς στην Αλβανία ...</i>	<i>116</i>

Γενικές πληροφορίες για την Αλβανία

Γενικά

Επίσημη ονομασία	Δημοκρατία της Αλβανίας / Republic of Albania (Albania) / Republika e Shqipërisë (Shqipëria)
Εκταση	28.748 τετρ. χλμ. (από τα οποία 1.350 τετρ. χλμ. ύδατα) Μήκος συνόρων: 1.094 χλμ., από τα οποία 362 χλμ. ακτογραμμή Μήκος συνόρων με Ελλάδα: 282 χλμ.
Πληθυσμός	2.787.615 (1.1.2013)
Γλώσσα συναλλαγών	Αλβανική (η χρήση της ελληνικής, όπως και της ιταλικής είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη)
Πολίτευμα	Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
Θρησκεία	Μουσουλμάνοι (σουνίτες) : 56,7% - Ορθόδοξοι: 6,75% - Καθολικοί: 10,03% - Λοιπά θρησκευόμενα: 26,52% (Απογραφή 2011)
Πρωτεύουσα	Τίρανα (Tirana): Νομός Τιράνων: 765.813 κάτοικοι (1.1.2013)
Νόμισμα	Αλβανικό λέκ (ALL) Ισοτιμία: EUR/ALL=139,99 - \$ ΗΠΑ/ALL=101,89 (Μάιος 2014) Μέση ισοτιμία: 2013: ALL/EUR = 140,26 - ALL/ US\$ = 105,67 2012: ALL/EUR = 139,04 - ALL/ US\$ = 108,18 2011: ALL/EUR = 140,33 - ALL/ US\$ = 100,89 2010: ALL/EUR = 137,78 - ALL/ US\$ = 103,93
Διεθνείς κωδικοί	Διεθνής κωδικός Τηλεφωνικών κλήσεων: 00355 Διεθνής κωδικός διαδικτύου: .al
Τοπική ώρα	+1 Greenwich (-1 ώρα από ώρα Ελλάδας) Θερινή ώρα: +1ώρα (έναρξη: τελευταία Κυριακή Μαρτίου - λήξη: τελευταία Κυριακή Οκτωβρίου)
Διεθνές αεροδρόμιο	Μητέρα Τερέζα, στη θέση Rinas (25 χλμ. από τα Τίρανα) http://www.tirana-airport.com/
Εθνική εορτή	28 Νοεμβρίου: Ημέρα Ανεξαρτησίας 29 Νοεμβρίου: Ημέρα Απελευθέρωσης

Πολίτευμα - Διοίκηση

Σύνταγμα	Τέθηκε σε ισχύ στις 21 Νοεμβρίου 1998 http://www.president.al/english/pub/kushtetuta.asp
Ανώτατα Δικαστικά Σώματα	▪ Συνταγματικό Δικαστήριο http://www.gjk.gov.al/ ▪ Ανώτατο Δικαστήριο http://www.gjykataelarte.gov.al/
Κοινοβούλιο	Εθνικό Κοινοβούλιο / Kuvendi http://www.parlament.al (140 βουλευτές: 100 εκλεγόμενοι άμεσα και 40 από λίστα, ανάλογα την εκλογική δύναμη των κομμάτων - κομματικών συνασπισμών) Επόμενες βουλευτικές εκλογές: 2017
Πρόεδρος Κοινοβουλίου	κ. Ilir Meta http://kryetari.parlament.al/

Πρόεδρος Δημοκρατίας	κ. Bujar Nishani (από Ιούλιο 2012) http://www.president.al/
Πρωθυπουργός	κ. Edi Rama (από το Σεπτ. 2013), σοσιαλιστικού κόμματος http://www.km.gov.al
Κυβέρνηση	Αντιπρόεδρος + 19 Υπουργοί http://www.kryeministria.al/al/qeveria/ministrat
Διοικητική διαίρεση	12 Νομαρχίες: Berat, Diber, Durres, Elbasan, Fier, Gjirokaster, Korce, Kukes, Lezhe, Shkoder, Tirana, Vlore
Πληθυσμός ανά Νομό (1.1.2013)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τίρανα (Tiranë): 765.813 ▪ Φιέρι (Fier): 304.719 ▪ Ελμπασάν (Elbasan): 292.957 ▪ Δυρράχιο (Durrës): 266.823 ▪ Κορυτσά (Korçë): 216.429 ▪ Σκόδρα (Shkodër): 211.685 ▪ Αυλώνα (Vlorë): 173.130 ▪ Μπεράτι (Berat): 138.484 ▪ Λέζα (Lezhë): 132.926 ▪ Ντίμπερ: (Dibër): 132.876 ▪ Κούκες (Kukës): 83.276 ▪ Αργυρόκαστρο (Gjirokastër): 68.497
Δήμαρχος Τυράνων	κ. Lulzim Basha από 2011 (http://www.tirana.gov.al)

Δημογραφικά στοιχεία

Μεταβολή πληθυσμού	1/1/2001: 3.067.740 1/1/2014: 2.895.947
Φύλα πληθυσμού	Άνδρες: 50,41% (1.459.963) – Γυναίκες: 49,59% (1.435.984)
Ηλικιακή δομή	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 0-14 ετών: 19,17% ▪ 15-59 ετών: 63,85% ▪ 60+ ετών: 16,99%
Αριθμός νοικοκυριών	2011: 722.262
Αριθμός κατοικιών	2011: 1.008.243
Αριθμός κτιρίων	2011: 598.267
Εργατικό δυναμικό	2013: 1.098.000
Εργαζόμενοι	2013: 955.000
Ανεργία	2013: 12,99% – 2012: 12,95% – 2011: 13,34%
Αριθμός ανέργων	2013: 143.000
Επίδομα ανεργίας	6.850 ALL (49 € περίπου)
Βασικός μισθός ιδιωτικού τομέα	22.000 ALL (155,00 € περίπου)
Μέσος μηνιαίος μισθός Δημ. τομέα	52.600 ALL (375,00 € περίπου)
Μέσος μισθός ανά κατηγορία εργαζομένου	Διευθυντές: 76.514 ALL (545,00 € περίπου) Τεχνικοί: 45.255 ALL (325,00 € περίπου) Υπάλληλοι γραφείου: 37.926 ALL (270,00 € περίπου) Εργάτες: 35.950 ALL (255,00 € περίπου)

Περιβάλλον

Ποταμοί	Δρίνος (μήκος 285 χλμ.), Σεμάν (281 χλμ.), Αώος (272 χλμ.), Shkumbin (181 χλμ.), Mat (115 χλμ.), Erzen, Ishem, Buna
Ορυκτός πλούτος – άδειες εξόρυξης	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Πετρέλαιο και φυσικό αέριο <p>Επίσης, μέχρι 1.1.2012 είχαν δοθεί συνολικά 711 άδειες, από τις οποίες οι 622 εξόρυξης, όπως, ενδεικτικά για:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Χρώμιο 202 άδειες εξόρυξης ▪ Χαλκό 4 ▪ Σιδηρο-νικέλιο 32 ▪ Γύψο-ανυδρίτες: 10 άδειες ▪ Ασβεστόλιθο, πλάκες και ασβεστολιθικά προϊόντα: 251 ▪ Πηλό: 28 άδειες <p>Αναλυτική παρουσίαση: http://www.akbn.gov.al</p>

Μεταφορές

Διεθνές αεροδρόμιο	Μητέρα Τερέζα, στη θέση Rinas (25 χλμ. από τα Τίρανα) http://www.tirana-airport.com/				
Αριθμός πτήσεων	2013: 19.799				
Επιβατική κίνηση αεροδρομίου	2013: 1.757.342 άτομα (873.159 εισήλθαν και 884.183 αναχώρησαν) 2012: 1.665.331 άτομα (826.299 εισήλθαν και 839.032 αναχώρησαν) 2011: 1.817.084 άτομα (896.153 εισήλθαν και 920.931 αναχώρησαν)				
Αερομεταφορές cargo	2013: 1.778 τόνοι 2012: 1.875 τόνοι				
Σιδηρόδρομος	Αλβανικοί Σιδηρόδρομοι HSH http://www.hsh.com.al/				
Επιβατική κίνηση	2013: 329.000 άτομα, 2012: 448.000 άτομα, 2011: 453.000 άτομα				
Θαλάσσιες μεταφορές	<p>Αρχή Λιμένος Δυρραχίου http://www.apdurres.com.al</p> <p>Αρχή Λιμένος Αυλώνας http://www.portivlore.com</p> <p>Αρχή Λιμένος Αγ. Σαράντα Α.Ε. http://www.portisarande.com.al</p> <p>Αρχή Λιμένος Σεντζίν http://www.portofshengjin.com</p>				
Κίνηση λιμανιών	2012	Δυρραχίου	Αυλώνα	Αγ. Σαράντα	Shengjin
	Επιβάτες – (άτομα)	798.524	190.225 (2011)	121.793 (2011)	
	Εμπορεύματα (τόνοι)	3.521.265	110.000	14.000	345.000

Τηλεπικοινωνίες

Κινητή Τηλεφωνία	2013: 5.282.350 συνδρομητές (κάρτες SIM)
Σταθερή Τηλεφωνία	2013: 281.200 συνδέσεις
Εταιρείες κινητής	Vodafone, AMC, Eagle Mobile, Plus Communication
Εταιρείας σταθερής	Abcom, AlbTelecom και πληθώρα εταιρειών μικρού μεγέθους

Εκπαίδευση (δημόσια και ιδιωτική)

Αριθμός παιδιών σε νηπιαγωγεία	Σχολικό έτος 2011 - 2012: 80.488
Αριθμός παιδιών σε σχολεία Α' βάθμιας - βασικής εκπαίδευσης	Σχολικό έτος 2011 - 2012: 403.704
Αριθμός παιδιών σε σχολεία Β' βάθμιας εκπαίδευσης	Σχολικό έτος 2011 - 2012: 152.182
Αριθμός φοιτητών σε ιδρύματα Γ' βάθμιας εκπαίδευσης	Σχολικό έτος 2011 - 2012: 158.963
Ιδρύματα Γ' βάθμιας εκπαίδευσης	13 δημόσια και 43 ιδιωτικά

Υγεία

	2008	2009	2010	2012	2013
Αριθμός Νοσοκομείων	45	44	44	44	44
- Αριθμός κλινών στα νοσοκομεία	9.092	8.805	8.707	8.711	8.410
- Αριθμός νοσηλευθέντων στα νοσοκομεία	260.164	265.200	258.407	240.562	247.220
- Μέση διάρκεια παραμονής στα νοσοκομεία (ημέρες)	5,9	5,7	5,8	5,7	6,1
- Μέση περίοδος επαναχρησιμοποίησης κλίνης (bed turn/ημέρες)	28,5	29,9	29,3	28,5	29,4
- Αριθμός ατόμων που υποβλήθηκαν σε χειρουργικές επεμβάσεις	55.908	54.553	52.086	51.163	50.802
Κέντρα Υγείας	580	616	475	456	421
- Αριθμός επισκέψεων ασθενών στα κέντρα υγείας	2.414.036	2.575.726	3.103.102	2.933.835	3.020.925
Πολυκλινικές	46	46	46	46	46
- Αριθμός επισκέψεων ασθενών στις πολυκλινικές	2.247.675	2.279.865	2.353.440	2.626.077	2.598.309
Ασθενοφόρα	1.877	1.772	2.079	1.970	1.946
- Αριθμός περιστατικών που εξυπηρετήθηκαν από ασθενοφόρα	908.403	893.652	1.094.574	1.365.484	1.340.135

Βασικά οικονομικά μεγέθη

ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές	2013: 1,369 τρισ. ALL, 2012: 1,346 τρισ. ALL (εκτιμήσεις Υπουργείου Οικονομικών)					
Κατά κεφαλή ΑΕΠ	2013: 4.596 \$ΗΠΑ (εκτιμήσεις Υπουργείου Οικονομικών)					
Τομεακή κατανομή ΑΕΠ (2013)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αγροτικός τομέας: 22,2% ▪ Βιομηχανία: 15,3% ▪ Υπηρεσίες: 50,2% ▪ Κατασκευές 12,3% 					
Εισορές άμεσων ξένων επενδύσεις	Έτος	2009	2010	2011	2012	2013
	Αξία σε εκ. €	716,91	793,32	630,35	665,78	944,76
	Μεταβολή από προηγ. έτος	7,78%	10,66%	-20,54%	5,62%	41,90%
Δημόσιο χρέος κεντρικής κυβέρνησης	2013: 884,5 δισ. ALL ή 64,61% ΑΕΠ 2012: 827,98 δισ. ALL ή 61,51% ΑΕΠ					
Δημοσιονομικό έλλειμμα	2013: 68,89 δισ. αλβ. λεκ ή 5,03% ΑΕΠ 2012: 45,85 δισ. αλβ. λεκ ή 3,41% ΑΕΠ					
Εισορές μεταναστευτικών εμβασμάτων	Έτος	2009	2010	2011	2012	2013
	Αξία σε εκ. €	782,31	696,49	669,57	680,15	546,84
	Μεταβολή από προηγ. έτος	-6,12%	-10,97%	-3,86%	1,58%	-19,60%
Πληθωρισμός	2013: 1,9% - 2012: 2% - 2011: 3,4% - 2010: 3,6% (ετήσια μεταβολή Μ.Ο. μηνιαίων Δ.Τ.)					
Ανεργία	2013: 12,99% - 2012: 12,95% - 2011: 13,34%					
Ανάπτυξη		2013	2014	2015		
	ΔΝΤ/IMF	0,7%	2,1%	3,3%		
	Παγκόσμια Τράπεζα/World Bank	0,7%	2,1%			
	ΕΤΑΑ/EBRD	0,4%	1,7%			
	Υπουργείο Οικονομικών Αλβανίας	0,7%	2,1%	3,3%		

Συμμετοχή σε Διεθνείς Οργανισμούς - ΕΕ / Συμφωνίες

- Μέλος των ΗΕ και των κυριότερων διεθνών οργανισμών και φορέων, μεταξύ των οποίων από 28 Σεπτεμβρίου 2000 του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, από το 2007 της CEFTA (Central European Free Trade Agreement) και από 1 Απριλίου 2009 του NATO.
- Έχει υπογράψει Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου με τις 4 χώρες ΕΖΕΣ και την Τουρκία.
- Στις 12 Ιουνίου 2006 υπογράφηκε η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ - Αλβανίας. Την 24 Ιουνίου 2014 έλαβε το καθεστώς υποψήφιας προς ένταξη στην ΕΕ χώρας.
- 16 Δεκεμβρίου 2010, οι Αλβανοί πολίτες κατέχουν βιομετρικά διαβατήρια με τα οποία μπορούν ελεύθερα να ταξιδεύουν στον χώρο Σένγκεν, χωρίς να χρειάζονται θεώρηση.
- Έχει υπογράψει Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με 33 χώρες, μεταξύ των οποίων και με την Ελλάδα (θέση σε ισχύ από 1.1.2001).

Κρατικός προϋπολογισμός

Έσοδα	2013: 325,23 δισ. ALL, 2012: 330,38 δισ. ALL εκ
Δαπάνες	2013: 394,12 δισ. ALL, 2012: 376,24 δισ. ALL
Έλλειμμα	2013: 68,89 δισ. ALL, 2012: 45,86 δισ. ALL
Έλλειμμα ως ποσοστό ΑΕΠ	2013: 5,03%, 2012: 3,41%

Εξωτερικό εμπόριο

Όγκος εμπορίου	2013: 761,54 δισ. ALL (5,43 δισ. €), 2012: 741,5 δισ. ALL (5,3 δισ. €)
Εμπορικό ισοζύγιο	2013: -268,76 δισ. ALL (-1,9 δισ. €), 2012: -315,4 δισ. ALL (-2,3 δισ. €)
Εξαγωγές	2013: 246,39 δισ. ALL (1,76 δισ. €), 2012: 213 δισ. ALL (1,5 δισ. €)
Εισαγωγές	2013: 515,15 δισ. ALL (3,67 δισ. €), 2012: 528,5 δισ. ALL (3,8 δισ. €)
Ποσοστό κάλυψης εξαγωγών/εισαγωγών	2013: 47,83%, 2012: 40,31%
Κυριότερες χώρες εξαγωγής	2013: Ιταλία 46,33%, Ισπανία 9,78%, Κόσοβο 6,61%, Κίνα 4,65%, Γερμανία 3,84%, Τουρκία 3,74%, Ελλάδα 3,16%
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα	2013: Ορυκτά, καύσιμα και ηλεκτρική ενέργεια 40,36%, Κλωστοϋφαντουργικά και είδη υπόδησης 28,15%, Κατασκευαστικά υλικά και μέταλλα 14,68%
Κυριότερες χώρες εισαγωγής	2013: Ιταλία 33,08%, Ελλάδα 8,87%, Κίνα 6,79%, Τουρκία 6,37%, Γερμανία 5,82%
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα	2013: Μηχανολογικός εξοπλισμός και ανταλλακτικά 18,37%, Τρόφιμα, ποτά και καπνικά προϊόντα 18,21%, Ορυκτά, καύσιμα και ηλεκτρική ενέργεια 18,03%, Χημικά και πλαστικά προϊόντα 13,31%, Κατασκευαστικά υλικά και μέταλλα 12,35%

Ελληνο-αλβανικό εμπόριο

Όγκος εμπορίου	2013: 53,47 δισ. ALL (381,29 εκ. €), 2012: 59,58 δισ. ALL (429 εκ. €)
Ισοζύγιο Ελλάδας	2013: 37,92 δισ. ALL (270,38 εκ. €), 2012: 40,66 δισ. ALL (292 εκ. €)
Αλβανικές εισαγωγές από Ελλάδα	2013: 45,7 δισ. ALL (325,81 εκ. €), 2012: 50,12 δισ. ALL (357,31 εκ. €)
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα	2013: Τρόφιμα, ποτά και καπνικά προϊόντα 28,97%, Κατασκευαστικά υλικά και μέταλλα 19,94%, Ορυκτά, καύσιμα και ηλεκτρική ενέργεια 15,16%, Χημικά και πλαστικά 14,85%, Μηχανολογικός εξοπλισμός 7,09%, Είδη από ξύλο και χαρτί 6,37%, Κλωστοϋφαντουργία-υποδηματοποιία 5,13%
Αλβανικές εξαγωγές προς Ελλάδα	2013: 7,78 δισ. ALL (65,43 εκ. €)
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα	2013: Κλωστοϋφαντουργικά και είδη υπόδησης 32,11%, Τρόφιμα, ποτά και καπνικά προϊόντα 19,54%, Κατασκευαστικά υλικά και μέταλλα 19,52%, Είδη από ξύλο και χαρτί 11,98%, Μηχανολογικός εξοπλισμός 4,92%, Χημικά και πλαστικά προϊόντα 4,14%, Ορυκτά, καύσιμα και ηλεκτρική ενέργεια 3,83%

Κατάταξη Αλβανίας σε εκθέσεις διεθνών οργανισμών

	Σύνολο αξιολογούμενων χωρών (τελευταίας)	2010 θέση	2011 θέση	2012 θέση	2013 θέση
Transparency International "Corruption Perceptions Index"	177	87 ^η	95 ^η	113 ^η	116 ^η
World Economic Forum "Global Competitiveness Report"	148	88 ^η	78 ^η	89 ^η	95 ^η
Heritage Foundation-Wall Street Journal "Index of Economic Freedom"	177	53 ^η	70 ^η	57 ^η	58 ^η
World Bank "Doing Business"	185	82 ^η	77 ^η	82 ^η	85 ^η
World Economic Forum "Global Enabling Trade"	138	59 ^η		49 ^η	

Οικονομία

Η δυσμενής οικονομική συγκυρία διεθνώς και η κρίση χρέους στην ευρωζώνη, που επηρέασαν και κατά το 2013 αρνητικά τις οικονομικές εξελίξεις στους κύριους εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας, είχαν ως αποτέλεσμα τη διατήρηση του κλίματος αβεβαιότητας στη χώρα και την περαιτέρω μείωση του ρυθμού μεγέθυνσης της αλβανικής οικονομίας. Επιπλέον, παρά την αύξηση των εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων, η έστω και μικρή μείωση των εσόδων από τον τουρισμό, αλλά και η διατήρηση σε χαμηλό επίπεδο των μεταναστευτικών εμβασμάτων, η συνεισφορά των οποίων στη στήριξη της αλβανικής οικονομίας είναι διαχρονικά ιδιαίτερα σημαντική, συνέβαλαν στη μείωση της αγοραστικής δύναμης και της ζήτησης των Αλβανών καταναλωτών, καθώς και στην διστακτικότητα του ιδιωτικού τομέα για επενδύσεις και την επιβράδυνση της αγοράς.

Οικονομική ανάπτυξη - ΑΕΠ

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του αλβανικού Υπουργείου Οικονομικών, ο ρυθμός ανάπτυξης της αλβανικής οικονομίας (σε σταθερές τιμές) ανήλθε το 2013 στο 0,7%, έναντι 1,5% το 2012, ενώ για το 2014 αναμένεται επιτάχυνση και διαμόρφωσή του στο 2,1%.

Οι εκτιμήσεις του Υπουργείου Οικονομικών σχεδόν ταυτίζονται με εκείνες του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας, ενώ η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης είναι πιο συγκρατημένη στις εκτιμήσεις της.

Ρυθμός ανάπτυξης αλβανικής οικονομίας (εκτιμήσεις)			
Έτος	2013	2014	2015
Υπουργείο Οικονομικών Αλβανίας	0,7%	2,1%	3,3%
ΔΝΤ / IMF	0,7%	2,1%	3,3%
Παγκόσμια Τράπεζα	0,7%	2,1%	
ΕΤΑΑ / EBRD	0,4%	1,7%	2,0%

Με βάση τις εκτιμήσεις του Υπουργείου Οικονομικών της Αλβανίας, το ονομαστικό ΑΕΠ ανήλθε το 2013 σε 1,37 τρισ. ALL (9,76 δισ. € περίπου).

Ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, σε τρέχουσες τιμές, το ΑΕΠ κατανεμήθηκε το 2013 (προσωρινά στοιχεία) κατά 15,3% στη βιομηχανία, κατά 22,2% στον αγροτικό τομέα, η συνεισφορά του οποίου στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας διαχρονικά αυξάνεται, και κατά 50,2% στις υπηρεσίες. Αύξηση σημείωσαν το 2013, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σε τρέχουσες τιμές, οι κλάδοι της «Αγροτικής παραγωγής», της «Βιομηχανίας», των «Κατασκευών», του «Εμπορίου» και των «Λοιπών υπηρεσιών», ενώ αντίθετα

οι κλάδοι των «Μεταφορών» και των «Τηλεπικοινωνιακών και ταχυδρομικών υπηρεσιών» κατέγραψαν μείωση.

Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Αλβανίας, η συμβολή του τομέα των υπηρεσιών (διαχρονικά αντιστοιχεί περίπου στο 60% της αλβανικής οικονομίας) στο ΑΕΠ σημείωσε μείωση μέχρι και το τρίτο τρίμηνο του 2013, με αποτέλεσμα τη μείωση του ΑΕΠ κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ το 2012 ο τομέας των υπηρεσιών συνέβαλε στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες. Μόνη πηγή αύξησης του ΑΕΠ ήταν ο παραγωγικός τομέας (κατασκευές, βιομηχανία, γεωργία, θήρα, δασοκομία, αλιεία), ο οποίος σε αντίθεση με το προηγούμενο έτος, συνέβαλε στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,9 ποσοστιαίες μονάδες. Ο τομέας των κατασκευών και η βιομηχανία συνετέλεσαν ουσιαστικά στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας του παραγωγικού τομέα.

**Κατανομή ΑΕΠ, ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, σε τρέχουσες τιμές
(σε εκ. ALL)**

	Αγροτική παραγωγή	Βιομηχανία	Κατασκευές	Εμπόριο (*)	Μεταφορές	Τηλ/κές και ταχυδρομικές υπηρεσίες	Λοιπές υπηρεσίες
2010	222.588	154.368	157.340	159.360	38.468	35.180	310.181
2011	237.062	161.240	163.004	165.101	46.023	33.245	328.446
2012	252.609	166.948	140.657	175.186	43.987	34.693	343.297
2013**	262.580	180.307	145.280	175.456	38.636	34.271	344.293
Μεταβολή 2012/2013	3,95%	8,0%	3,29%	0,15%	-12,17%	-1,22%	0,29%
Μερίδιο 2013	22,24%	15,27%	12,30%	14,86%	3,27%	2,90%	29,16%

* Συμπεριλαμβανόμενων των ξενοδοχείων και εστιατορίων

**Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: INSTAT

Απασχόληση - ανεργία

Σύμφωνα με τα τελευταία δημοσιευμένα στοιχεία της αλβανικής Στατιστικής Υπηρεσίας (INSTAT), ο πληθυσμός της Αλβανίας την 1.1.2014 ανερχόταν σε 2.895.974 άτομα, εκ των οποίων 1.459.963 (50,41%) άνδρες και 1.435.984 (49,59%) γυναίκες. Η τελευταία απογραφή πληθυσμού πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2011, οπότε και ο πληθυσμός ανερχόταν σε 2.800.138 άτομα.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της αλβανικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το 2013, το εργατικό δυναμικό ανερχόταν σε 1.097.840 άτομα και ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων σε 955.192 άτομα. Ο αριθμός των εργαζόμενων στον αγροτικό τομέα ανερχόταν, την ίδια περίοδο, σε 500.529 άτομα, από 525.384 άτομα το 2012, ενώ ο αριθμός των απασχολούμενων στον υπόλοιπο ιδιωτικό τομέα σε 290.763 (από 268.690 άτομα το 2012). Ο αριθμός

των εργαζόμενων στον δημόσιο τομέα, παρουσιάζοντας μικρή μείωση, περιορίστηκε το τέταρτο τρίμηνο του 2012 σε 163.900 άτομα (από 164.400 άτομα το 2012).

Ο δείκτης ανεργίας διαμορφώθηκε το 2013 στο 12,99%, καταγράφοντας ελαφρά αύξηση από ποσοστό της τάξης του 12,95% το 2012.

Ο επίσημος αριθμός ανέργων, δηλαδή μόνο εκείνων που αναζητούν εργασία μέσω των Γραφείων Εργασίας (εξαιρούνται οι αγρότες κ.λπ. αυτοαπασχολούμενοι), ανερχόταν το 2013 στα 142.648 άτομα (από 142.530 το 2012). Το επίδομα ανεργίας, το οποίο λαμβάνει μικρό ποσοστό των ανέργων, ανέρχεται σε 6.850 ALL (49 € περίπου).

Ο βασικός μηνιαίος μισθός στον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκε τον Ιούλιο 2013 στα 22.000 ALL ή 155,00 € (Κοινή Υπουργική απόφαση 573/03.07.2013) από τα 21.000 ALL ή 142,00 € (Κοινή Υπουργική Απόφαση 445/11.07.2012), ενώ ο μέσος μηνιαίος μισθός στον δημόσιο τομέα το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 2013 ανερχόταν σε 52.600 ALL (375 € περίπου) από 51.500 ALL (370 € περίπου).

Κατανομή εργαζόμενων ανά τομέα δραστηριότητας					
	2009	2010	2011	2012	2013
Εργατικό δυναμικό	1.047.156	1.048.086	1.067.726	1.101.004	1.097.840
Σύνολο εργαζόμενων	905.088	904.210	925.242	958.474	955.192
Δημόσιος τομέας	166.430	166.338	165.100	164.400	163.900
Μη αγροτικός ιδιωτικός τομέας	237.231	241.836	256.288	268.690	290.763
Αγροτικός ιδιωτικός τομέας	501.427	496.036	503.854	525.384	500.529

Πηγή: INSTAT

Κατανομή εργαζομένων ανά τομέα δραστηριότητας						
	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Σύνολο εργαζομένων (σε χιλ.)	1.068	932	905	904	925	955
Αγροτικός τομέας	767	545	501	496	504	522
Εξορυκτική βιομηχανία	9	6	6	6	8	10
Μεταποιητική βιομηχανία	34	56	53	53	63	50
Ηλεκτρική ενέργεια	15	13	26	26	21	12
Κατασκευές	13	52	40	39	35	29
Εμπόριο	49	64	58	58	65	83
Ξενοδοχεία, εστιατόρια	19	15	12	13	22	21
Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες	26	19	23	24	26	27
Εκπαίδευση	47	47	40	42	41	42
Υγεία	23	24	26	27	28	27
Λοιποί τομείς	66	91	120	120	112	132

Πηγή: INSTAT

Τα στοιχεία για το 2013 θα είναι διαθέσιμα το Φεβρουάριο του 2015

Δημοσιονομικό έλλειμμα

Το δημοσιονομικό έλλειμμα το 2013, αντιστοιχούσε στο 5,03% του ΑΕΠ έχοντας σημειώσει σημαντική αύξηση κατά 50,23% ή κατά 23 δισ. ALL λόγω μείωσης των δημοσίων εσόδων και αύξησης των δημοσίων δαπανών. Ειδικότερα, το δημοσιονομικό έλλειμμα της Αλβανίας διαμορφώθηκε το 2013 στα 68,89 δισ. ALL (περίπου 491,17εκ. ευρώ¹), έναντι 45,86 δισ. ALL (329,81 εκ. ευρώ) το 2012, 45,87 δισ. ALL (326,92 εκ. ευρώ) το 2011, 38,03 δισ. ALL (276,03 εκ. ευρώ) το 2010 και 80,88 δισ. ALL (612,52 εκ. ευρώ) το 2009.

Τα δημόσια έσοδα το 2013 μειώθηκαν κατά 23 δισ. ALL, ήτοι με ρυθμό της τάξης του 1,56% σε σχέση με το 2012. Το συνολικό ύψος των εσόδων, που αντιστοιχούσε στο 23,76% του ΑΕΠ της χώρας, ανήλθε το 2013 στα 325,23 δισ. ALL, από 330,38 δισ. ALL το 2012. Σημειώνεται, ότι το μεγαλύτερο μέρος των δημοσίων εσόδων προέρχεται από τη φορολογία, ποσοστό που το 2013 διαμορφώθηκε στο 91,6% (33,65% από ΦΠΑ, 11,88% από ειδικούς φόρους / excise taxes).

Αντίθετα, αύξηση κατά 17,88 δισ. ALL ή 4,75%, σημείωσαν το 2013 οι δημόσιες δαπάνες στην Αλβανία που ανήλθαν στα 394,12 δισ. ALL, αυξάνοντας ακόμα περισσότερο το δημοσιονομικό έλλειμμα.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, το 31,18% των δημοσίων δαπανών αφορούσε το 2013 σε δαπάνες κοινωνικής προστασίας (8,98% του ΑΕΠ), το 11,2% στην εκπαίδευση (3,22% του ΑΕΠ), το 8,98% στην υγεία (2,59% του ΑΕΠ), και το 3,12% στις δαπάνες για την άμυνα (0,9% του ΑΕΠ).

Δημοσιονομικό έλλειμμα Αλβανίας, 2007 - 2013, σε εκ. ALL							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Συνολικά έσοδα	251.555	291.238	298.981	324.721	330.475	330.382	325.226
- Φορολογικά έσοδα	228.164	264.421	270.830	288.564	303.933	300.860	297.935
- Μη φορολογικά έσοδα	22.112	22.588	23.720	31.552	22.731	23963	21.553
- Επιχορηγήσεις	1.280	4.228	4.430	4.605	3.811	5.559	5.738
Συνολική δαπάνη	285.674	351.492	379.863	362.752	376.352	376.239	394.118
- Κοινωνική προστασία		86.112	94.646	102.092	107.446	114.167	122.891
- Δημόσιες υπηρεσίες		63.054	71.483	72.639	78.079	75.754	79.271
- Εκπαίδευση		37.923	39.311	42.310	42.037	44.027	44.131
- Υγεία		26.713	30.738	32.658	35.024	36.535	35.391
- Δημόσια τάξη		16.204	17.594	19.329	20.905	21.161	20.224
- Άμυνα		11.970	11.683	13.325	12.600	12.457	12.302
- Λοιπές				80.399		72.138	79.908
Έλλειμμα	34.119	60.254	80.883	38.031	45.877	45.857	68.892

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Αλβανίας

¹ Μέση ετήσια ισοτιμία **2013**: 1 ευρώ = 140,26 ALL, **2012**: 1 ευρώ = 139,04 ALL, **2011**: 1 ευρώ = 140,33 ALL, **2010**: 1 ευρώ = 137,78 ALL (στοιχεία Τράπεζας της Αλβανίας), **2009**: 1 ευρώ = 132,05 ALL

Δημόσιο χρέος

Το δημόσιο χρέος της Κεντρικής Κυβέρνησης της Αλβανίας στα τέλη του 2013 ανήλθε στα 884,5 δισ. ALL ή στο 64,61% ως ποσοστό του ΑΕΠ, ενώ η συμμετοχή του χρέους της τοπικής αυτοδιοίκησης διαμορφώθηκε στο 0,04% του συνολικού χρέους. Το συνολικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε το 2013 κατά 6,84%, το χρέος κεντρικής κυβέρνησης κατά 6,83%, ενώ το χρέος της τοπικής αυτοδιοίκησης αυξήθηκε κατά 35,76%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Σημειώνεται ότι το χρέος της κεντρικής κυβέρνησης, το 2012 ανερχόταν στο 61,51% του ΑΕΠ, ενώ το 2011 στο 59,53% του ΑΕΠ.

Το δημόσιο χρέος της Αλβανίας (εξαιρουμένων των εγγυήσεων ύψους 51,32 δισ. ALL) αποτελείτο το 2013 από βραχυχρόνιες υποχρεώσεις κατά 29,5% (περίπου 246 δισ. ALL) και κατά 70,5% από μακροχρόνιες, ενώ το 65% αφορούσε σε χρεόγραφα και το 35% σε δάνεια.

Το εξωτερικό χρέος της Αλβανίας αντιστοιχούσε το 2013 στο 41,1% του συνόλου και ο δείκτης εξυπηρέτησης του συνολικού χρέους προς το ΑΕΠ, ανήλθε το 2013 στο 4,10%, έναντι 3,88% το 2012 και 3,76% το 2011.

Το 2013, το 22,55% του εγχώριου χρέους κατείχε η Raiffeisen Bank (2012: 29,43%, 2011: 34,20%), το 40,02% ο λοιπός ιδιωτικός τραπεζικός τομέας, το 12,27% η Τράπεζα της Αλβανίας, το 12,66% μη τραπεζικά χρηματοοικονομικά ιδρύματα και ποσοστό 12,5% κατείχαν ιδιώτες.

Δημόσιο χρέος της Αλβανίας 2009 - 2013 σε εκ. ALL (τρέχουσες τιμές)					
	2009	2010	2011	2012	2013
Συνολικό χρέος	682.547	715.517	772.735	828.268	884.892
- Κεντρικής Κυβέρνησης	682.547	715.370	772.517	827.981	884.501
- Εγχώριο	415.028	407.372	438.582	470.358	520.786
- Εξωτερικό	267.519	307.999	333.935	357.622	363.715
- Τοπικής Αυτοδιοίκησης	-	147	218	288	391
ΑΕΠ	1.148.082	1.222.462	1.297.710	1.346.169	1.369.009
Χρέος Κεντρικής Κυβέρνησης προς ΑΕΠ	59,45%	58,52%	59,53%	61,51%	64,61%
- Εγχώριο χρέος προς ΑΕΠ	36,15%	33,32%	33,80%	34,94%	38,04%
- Εξωτερικό χρέος προς ΑΕΠ	23,30%	25,19%	25,73%	26,57%	26,57%

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Αλβανίας

Πληθωρισμός - Δείκτες

Με βάση τα στοιχεία της αλβανικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (CPI) διαμορφώθηκε το 2013 (μέσος όρος) στις 115,2 μονάδες (ως βάση έχει υπολογιστεί ο Δεκέμβριος 2007) από 112,9 το 2012, ήτοι αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 1,94%. Η αντίστοιχη αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή το 2012, σε σχέση με το 2011, ήταν της τάξης του 2,03%, ενώ το 2011 σε σχέση με το 2010 ανήλθε σε 3,43%.

Μείωση του δείκτη τιμών καταναλωτή καταγράφηκε κυρίως στα είδη ένδυσης και υπόδησης και λιγότερο στα ενοίκια, τα φάρμακα και λοιπά φαρμακευτικά είδη, καθώς και στα ζαχαρώδη τρόφιμα.

Στους λοιπούς τομείς σημειώθηκε άνοδος, με τις σημαντικότερες αυξήσεις το 2013 να αφορούν στους κλάδους των τροφίμων, των αλκοολούχων ποτών και προϊόντων καπνού, της εστίασης και της εκπαίδευσης.

Το 2013, ο δείκτης κόστους του κατασκευαστικού τομέα (CCI) στην Αλβανία σημείωσε αύξηση της τάξης του 0,98% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Όσον αφορά στους επιμέρους δείκτες του CCI, η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στο μισθολογικό (1,92%) και στο μηχανολογικό (1,82%) κόστος, ενώ το μικρότερη αύξηση σημειώθηκε για το μεταφορικό (1,04%), το ενεργειακό (0,21%) και το κόστος υλικών (0,19%)

Νομισματική πολιτική χρηματοπιστωτικός τομέας

Η νομισματική πολιτική ασκήθηκε και το 2013, με κύριο στόχο τη σταθεροποίηση των τιμών, λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων στον πραγματικό τομέα της οικονομίας, και την επίτευξη του στόχου για τον πληθωρισμό (3% ±1%). Επισημαίνεται ότι το 2013 ο πληθωρισμός ανήλθε σε 1,9%, δηλαδή λίγο χαμηλότερα από το κατώτερο άκρο του στόχου. Η Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας συνέχισε τις ενέργειες για την ενίσχυση της ρευστότητας, οι οποίες ανήλθαν σε 17,4 δισ. ALL.

Το Εποπτικό Συμβούλιο της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας, συνέχισε να λαμβάνει μέτρα για την τόνωση της αλβανικής οικονομίας και τη διαμόρφωση καταλληλότερων νομισματικών συνθηκών, προχωρώντας τέσσερις φορές (Ιανουάριο, Ιούλιο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο) σε μείωση του βασικού επιτοκίου κατά 100 μονάδες βάσης συνολικά, το οποίο τελικά διαμορφώθηκε στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο του 3,00%.

Η συναλλαγματική ισοτιμία διατηρήθηκε και το 2013 σε επίπεδο ελαφρώς υψηλότερο όσον αφορά στο ευρώ αλλά χαμηλότερο όσον αφορά στο δολάριο ΗΠΑ, σε σχέση με το 2012. Ειδικότερα, κατά το 2013, η μέση

ισοτιμία λεκ/ευρώ και λεκ/δολ. ΗΠΑ διαμορφώθηκε ως εξής: 1 ευρώ = 140,26 λεκ (από 139,04 λεκ) και 1 δολ. ΗΠΑ = 105,67 λεκ (από 108,18 λεκ).

Γενικότερα, ο τραπεζικός τομέας της Αλβανίας, λόγω της οικονομικής συγκυρίας στην Ευρώπη, αντιμετώπισε διάφορες προκλήσεις λόγω της αβεβαιότητας, της μειωμένης εγχώριας ζήτησης και τις μεταβολές του διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου. Το 2013 καταγράφηκε επιβράδυνση του δανεισμού, η οποία αντανάκλασε, αφ' ενός την προσπάθεια των ιδιωτών για μείωση δαπανών και αφ' ετέρου την διστακτικότητα των επιχειρήσεων για επενδύσεις σε ένα ασταθές περιβάλλον. Ωστόσο, η παραπάνω συμπεριφορά είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των καταθέσεων, με θετικά αποτελέσματα όσον αφορά στη ρευστότητα των τραπεζών.

Σύμφωνα με στοιχεία της Αλβανικής Ένωσης Τραπεζών (Albanian Association of Banks, AAB, www.aab.al), που παρατίθενται ακολούθως, το σύνολο των τραπεζών ελληνικών συμφερόντων (Alpha Bank, NBG Bank και Tirana Bank) που δραστηριοποιούνται στην Αλβανία κατείχε το 2013 το 17,98% της αξίας του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού της αλβανικής τραπεζικής αγοράς (1,62 εκ. € από σύνολο 9,03 εκ. €) και το 17,48% της συνολικής αξίας των καταθέσεων, ενώ το 22,34% των τραπεζικών καταστημάτων που λειτουργούν στη χώρα ανήκουν σε τράπεζες ελληνικών συμφερόντων. Επίσης, το 16,78% του στελεχιακού δυναμικού του τραπεζικού τομέα στην Αλβανία απασχολείται σε τράπεζες ελληνικών συμφερόντων.

I. Τραπεζικός τομέας

Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της αλβανικής τραπεζικής αγοράς ρυθμίζεται από τον νόμο 9662/2006 «για τις τράπεζες στη Δημοκρατία της Αλβανίας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στην Αλβανία δραστηριοποιούνταν στα τέλη του 2013 συνολικά 16 εμπορικές τράπεζες (όσες και το 2012), με το σύνολο των καταστημάτων τους να ανέρχεται στα 546. Στη διάρκεια του 2013 εγκρίθηκε η λειτουργία πέντε (5) νέων τραπεζικών καταστημάτων, ενώ ανέστειλαν τις εργασίες τους δεκατέσσερα (14), λόγω αναδιοργάνωσης του δικτύου των τραπεζών.

Ο τραπεζικός τομέας παραμένει ο κύριος φορέας χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης στην Αλβανία, με τα στοιχεία ενεργητικού στα τέλη του 2013 να αντιστοιχούν, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας, στο 90,5% του ΑΕΠ της χώρας (0,9 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα από το 2012) και να ανέρχονται στο ποσό των 1.234 δισ. αλβ. λεκ (ALL) ή 8,79 εκ. ευρώ, αυξημένα κατά 3,9% σε σύγκριση με το 2012 (σε συνέχεια αύξησης 6,1% το 2012 σε σχέση με το 2011). Τα τελευταία έτη τα στοιχεία ενεργητικού έχουν υπερδιπλασιαστεί (από 496,6 δισ. ALL το 2005).

Το συνολικό ύψος των καταθέσεων ανήλθε στο τέλος του 2013 στα 7,36 δισ. ευρώ, έναντι 7,15 δισ. ευρώ το 2012, ενώ ως ποσοστό επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού του τραπεζικού τομέα, εξακολούθησαν και το 2013 να κυμαίνονται σε υψηλό επίπεδο, της τάξης του 81,5%.

Το 17,48% της συνολικής αξίας των τραπεζικών καταθέσεων για το έτος 2013, σύμφωνα με στοιχεία της Ένωσης Αλβανικών Τραπεζών, έχουν τοποθετηθεί σε τράπεζες ελληνικών συμφερόντων, το 23,86% στην αυστριακή Raiffeisen Bank, το 21,25% στην τουρκικών συμφερόντων Banka Kombetare Tregtare (BKT), το 12,75% σε τράπεζες ιταλικών συμφερόντων, το 11,53% στις δύο τράπεζες αλβανικών συμφερόντων, κυρίως στην Credins Bank και μικρότερο ποσοστό στην Union Bank, ενώ η τράπεζα γαλλικών συμφερόντων Société Générale κατέχει μερίδιο 5,49% επί των συνολικών καταθέσεων στις τράπεζες στην Αλβανία και η γερμανικών συμφερόντων ProCredit Bank 3,14%.

Το ύψος των χορηγηθέντων δανείων το 2013 ανήλθε στα 4,03 δισ. ευρώ ή στο 44,62% του ενεργητικού, καταγράφοντας ετήσια αύξηση ποσού 101,88 εκ. ευρώ ή ποσοστού 2,47%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Ο αριθμός των ενεργών δανείων που χορηγήθηκαν από τα τραπεζικά ιδρύματα ανερχόταν, στο τέλος του 2013, σε 313.982.

Αύξηση σημειώθηκε και στο ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPL) στην Αλβανία, το οποίο στα τέλη του 2013 ανερχόταν σε 23,5%, από 22,5% το προηγούμενο έτος, ως αποτέλεσμα και των χαμηλών επιδόσεων της οικονομικής δραστηριότητας στη χώρα. Η αύξηση του ποσοστού των μη εξυπηρετούμενων δανείων, κατά μία μόνο ποσοστιαία μονάδα, είναι η χαμηλότερη που έχει καταγραφεί από το 2007 και οφείλεται, μεταξύ άλλων, στην πώληση μέρους αυτών και στην διαγραφή τους από τους ισολογισμούς των τραπεζών.

Σημειώνεται ότι για τις μεσαίες² τράπεζες (ProCredit Bank, Credit Agricole Bank, National Bank of Greece, Société Générale Albania, Alpha Bank, Union Bank), σημειώθηκε βελτίωση του ποσοστού των μη εξυπηρετούμενων δανείων, κατά 1,6 ποσοστιαίες μονάδες, με το εν λόγω ποσοστό να διαμορφώνεται στο 23,7%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τις μεγάλες τράπεζες (Raiffeisen Bank, Credins Bank, Banka Kombetare Tregtare, Intesa Sanpaolo Bank, Tirana Bank) ανήλθε σε 24%, αυξημένο κατά 2,3 ποσοστιαίες μονάδες, σε σχέση με το 2012. Βελτίωση του ποσοστού μη εξυπηρετούμενων δανείων σημειώθηκε και για τις μικρές τράπεζες.

Το ποσοστό κεφαλαιακής επάρκειας ανήλθε το 2013 στο 17,96%, δηλαδή σε επίπεδο υψηλότερο από το αντίστοιχο του προηγούμενου έτους (16,2% το 2012), όπως και από το ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο (12%).

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας, τα καθαρά κέρδη του τραπεζικού τομέα, για το 2013, αυξήθηκαν κατά 74%, σε σχέση με το 2012, και ανήλθαν σε 6,6 δισ. ALL.

---

² Βάσει κατηγοριοποίησης της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας ως εξής:

Μικρές τράπεζες: με μερίδιο στοιχείων ενεργητικού επί συνόλου τραπεζικού τομέα, έως 2%

Μεσαίες τράπεζες: με μερίδιο στοιχείων ενεργητικού επί συνόλου τραπεζικού τομέα, 2-7%

Μεγάλες τράπεζες: με μερίδιο στοιχείων ενεργητικού επί συνόλου τραπεζικού τομέα, πάνω από 7%

Ο τραπεζικός τομέας της Αλβανίας το 2013					
Επωνυμία Τράπεζας	Αριθμός καταστημάτων	Αριθμός Εργαζομένων	Στοιχεία ενεργητικού (σε χιλ. €)	Δάνεια (σε χιλ. €)	Καταθέσεις (σε χιλ. €)
Alpha Bank	42	395	583.563	247.568	480.992
Banka Kombetare Tregtare	84	1161	1.944.016	643.856	1.565.146
Credins Bank	47	619	767.526	480.288	654.752
Credit Bank of Albania	2	29	1.308	1.851	3.659
Crédit Agricole	20	259	217.622	151.705	135.704
First Investment Bank	9	122	121.707	46.423	109.890
International Commercial Bank	7	85	65.544	20.275	48.649
Intesa San Paolo Bank	31	533	992.793	363.139	818.123
National Bank of Greece	27	265	316.184	204.029	245.429
ProCredit Bank	30	452	287.874	163.979	231.399
Raiffeisen Bank	102	1417	2.072.507	912.961	1.757.385
Société Générale Albania	42	399	499.256	268.336	404.343
Tirana Bank	53	466	724.538	313.804	560.847
Union Bank	29	306	233.072	101.614	194.265
United Bank of Albania	6	75	44.249	10.626	33.725
Veneto Banka	15	126	160.488	99.976	121.038
Σύνολο	546	6.709	9.032.247	4.030.430	7.365.346

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας, Αλβανική Ένωση Τραπεζών

Στις 16 τράπεζες οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Αλβανία, απασχολούνται πλέον των 6.700 τραπεζικών υπαλλήλων, καθώς και μεγάλος αριθμός βοηθητικού προσωπικού. Ο μέσος όρος εργαζομένων ανά κατάστημα ανέρχεται σε λίγο περισσότερα από 12 άτομα. Τον μεγαλύτερο συντελεστή εργαζομένων ανά κατάστημα (17,19) παρουσιάζει η ιταλική Intesa San Paolo Bank και ακολουθούν η ProCredit Bank (15,07) και η Credit Bank of Albania (14,5). Με υψηλό συντελεστή εργαζομένων ανά κατάστημα, της τάξης του 13,89, λειτουργεί και η μεγαλύτερη τράπεζα της Αλβανίας η Raiffeisen Bank, αυστριακών συμφερόντων. Αντίθετα, οι τράπεζες ελληνικών συμφερόντων λειτουργούν με συντελεστή εργαζομένων ανά κατάστημα, χαμηλότερο του μέσου όρου.

II. Μη τραπεζικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί

Παρά τη χαμηλή συμμετοχή τους στο συνολικό χρηματοοικονομικό σύστημα, τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιούνται στην Αλβανία και μη τραπεζικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, ορισμένοι από τους οποίους υπόκεινται στην αρμοδιότητα εποπτείας και αδειοδότησης της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας. Πρόκειται για οργανισμούς οι οποίοι συμμετέχουν στη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση κ.ά. παρόμοιες δραστηριότητες, αλλά δεν αποτελούν τράπεζες, ούτε ασφαλιστικούς οργανισμούς, ούτε και συνταξιοδοτικά ταμεία.

Χρηματοπιστωτικοί φορείς και ιδρύματα της Αλβανίας

Αντικείμενο	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Τράπεζες</i>	17	17	18	16	16	16	16	16	16
<i>Μη τραπεζικοί χρηματοδοτικοί οργανισμοί</i>	7	6	6	7	13	17	19	21	21
<i>Γραφεία Ανταλλαγής Συναλλάγματος</i>	58	60	112	189	221	284	301	322	333
<i>Ενώσεις Αποταμιεύσεων και Δανείων</i>	131	125	130	133	135	126	126	126	121
<i>Ομοσπονδίες Ενώσεων Αποταμ. και Δανείων</i>	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας

Το 2013, ο αριθμός των μη τραπεζικών χρηματοοικονομικών οργανισμών παρέμεινε στους 21 (όσοι και το προηγούμενο έτος), καθώς εκδόθηκαν 3 νέες άδειες αλλά, παράλληλα, ανακλήθηκαν ισάριθμες. Πρόκειται για χρηματοοικονομικά ιδρύματα χορήγησης δανείων, ιδρύματα χρηματοδοτικής μίσθωσης, χρηματοοικονομικούς οργανισμούς παροχής υπηρεσιών πληρωμών και μεταφοράς χρημάτων, ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων, χρηματοοικονομικά ιδρύματα παροχής υπηρεσιών factoring και ιδρύματα παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και διαμεσολάβησης σχετικά με υπηρεσίες συναλλάγματος. Τον Δεκέμβριο 2013, τα στοιχεία ενεργητικού των ιδρυμάτων αυτών ανέρχονταν σε 35 δισ. ALL, δηλαδή αντιστοιχούσαν στο 2,5% του ΑΕΠ της χώρας.

Το συνολικό ύψος των δανείων που χορηγήθηκαν το 2013 από τα μη τραπεζικά χρηματοοικονομικά ιδρύματα ανήλθε σε 19,6 δισ. ALL, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 2%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Ο αριθμός των ενεργών δανείων που είχαν χορηγηθεί από μη τραπεζικά χρηματοοικονομικά ιδρύματα ανερχόταν, στο τέλος του 2013, σε 59.753, δηλαδή στο 15,27% του συνολικού αριθμού ενεργών δανείων.

Το ποσοστό των ακαθάριστων επισφαλών δανείων (NPL), τα οποία χορηγήθηκαν από τα μη τραπεζικά χρηματοοικονομικά ιδρύματα, ανήλθε το 2012 στο 13,2% (από 8,4% το 2012), ενώ τα καθαρά κέρδη αυτών των οργανισμών το 2013 ανήλθαν σε 1,5 δισ. ALL (από 1,2 δισ. ALL το 2012).

III. *Ενώσεις Αποταμιεύσεων και Δανείων - Ομοσπονδίες*

Στην Αλβανία δραστηριοποιούνται 121 χρηματοοικονομικά ιδρύματα, γνωστά ως "Ενώσεις Αποταμιεύσεων και Δανείων" (Savings and Loan Associations/SLA), 118 εκ των οποίων είναι οργανωμένα σε δύο Ομοσπονδίες, στην "Αλβανική Ομοσπονδία Αποταμιεύσεων και Δανείων" (The Albanian Savings and Loan Union/ASLU) και τη "Jehona Union", με κύριο αντικείμενο την παροχή δανείων.

Τα ως άνω ιδρύματα το τρίτο τρίμηνο 2013 κατείχαν στοιχεία ενεργητικού ύψους 10,26 δισ. ALL, έχοντας σημειώσει αύξηση της τάξης του 2,5 % σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012. Ο αριθμός των ενεργών δανείων που είχαν χορηγήσει ανερχόταν, στο τέλος του 2013, σε 17.673, τα οποία αντιστοιχούν στο 5,63% του συνολικού αριθμού ενεργών δανείων.

Εμπορικές Τράπεζες στην Αλβανία

* Μέλη της Αλβανικής Ένωσης Τραπεζών/ Albanian Association of Banks / AAB
<http://www.aab.al/en/members.php>

Alpha Bank – Albania

Rr. Kavajës
G-KAM Business Center, Tirana – Albania
Tel: +355 4 227 85 00
Fax: +355 4 222 72 21
E-mail: ceo-office.albania@alpha.gr@alpha.gr
www.alphabank.al

United Bank of Albania

Godina 14 kate “Teknopjekt”, P.O.Box 128
Tirana – Albania
Tel.: +355 4 2404575 -7
Fax: +355 4 2404558
E-mail: info@ubaal.com
www.uba.com.al

Credit Bank of Albania

Perlat Rexhepi “Al-Kharafi” Administrative
Building, Tirana – Albania
Tel. +355 4 2272168
Fax. +355 4 2258752
E-mail: creditbkalb@icc-al.org
www.creditbankofalbania.al

First Investment Bank – Albania

Bulevardi "Deshmorët e Kombit",
Twin Towers, Nr.2 Kati 14/15, Tirana – Albania
Tel.: +355 4 2276702
Fax: +355 4 2280210
E-mail: cards@fibank.al
www.fibank.al

Credins Bank

Rr. Ismail Qemali 4, Tirana – Albania
Tel.: +355 4 2258252, 2234096
Fax: +355 4 2222916
E-mail: info@bankacredins.com
www.bankacredins.com

Crédit Agricole

Rr. Kavajës, Nd. 27, H.1
Njesha Bashkiake Nr. 10, 1001 Tirana – Albania
Tel.: +355 4 2258755
Fax: +355 4 2258752
E-mail: headoffice@emporiki.com.al
www.emporiki.com.al

Intesa Sanpaolo Bank Albania

Rr. Ismail Qemali No. 27,
P.O. Box. 8319, Tirana – Albania
Tel.: +355 4 2276000
FAX +355 4 2248762,
E-mail: info@intesasanpaolobank.al
www.intesasanpaolobank.al

ProCredit Bank sh.a

Rr. Dritan Hoxha Nd.92, H.15,
Njesia Bashkiake Nr.11,Laprakë
P.O. Box 1026, Tiranë,
Tel: +355 42 389 389
Fax: + 355 42 33 918
E-mail: info@procreditbank.com.al
www.procreditbank.com.al

NBG Bank

National Bank of Greece – Albanian Branch

Rr. Dritan Hoxha, Nd.8, H1,

Njësia Bashkiake Nr.11,

Kodi Postar 1026, Tiranë

Tel: +355 42 280 000

www.nbgbank.al

Banka Kombetare Tregtare

Bulevardi Zhan d' Ark

Tirana – Albania

Tel: +355 4 2250955

Fax: +355 4 2250956

E-mail: info@bkt.com.al

www.bkt.com.al

International Commercial Bank

Rr. Murat Toptani, Pranë “Gjergji Center”, Tirana – Albania

Tel.: + 355 4 2254372, 2256254

Fax: + 355 4 2254368

E-mail: info@icbank-albania.com

www.icb.al

Banka Societe Generale Albania

Bulevardi "Dëshmorët e Kombit", Kullat Binjake,
Kulla 1, Kati i 9-të, Twin Towers, Tirana – Albania

Tel.: +355 4 2280442, 3

Fax: +355 4 2280441

E-mail: sgalb.info@socgen.com

www.societegenerale.al

Raiffeisen Bank - Albania

Rr.Kavajes, Nr. 44, Tirana – Albania

Tel. +355 4 2381 381

Fax. +355 4 2275 599

E-mail: info@raiffeisen.al

www.raiffeisen.al

Tirana Bank

Rr. Ibrahim Rugova, Tirana – Albania

Tel: +355 42 277 700

Fax: +355 42 263 022

www.tiranabank.al

Union Bank

Bulevardi Zogu I, (prane stacionit te trenit)
Tirana – Albania

Tel: +355 4 238 9111

Fax: +355 4 226 2183

E-mail: info@unionbank.al

www.unionbank.al

Veneto Banka S.H.A.

Bulevardi "Dëshmorët e Kombit"
Kullat Binjake, Tirana - Albania

Tel.: +355 4 2280555

Fax: +355 4 2280356

E-mail: info@venetobanka.al

www.venetobanka.al

Ισοζύγιο πληρωμών

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών της Αλβανίας κατέγραψε το 2013 έλλειμμα ύψους -1,035 δις. €, δηλαδή κατά 5,84% υψηλότερο σε σχέση με το 2012. Ωστόσο, το εμπορικό έλλειμμα περιορίστηκε και το 2013 κατά 13,98% σε σχέση με το αντίστοιχο ποσό του 2012, φτάνοντας στα -1,719 δις. €.

Ως ποσοστό του ΑΕΠ (σε τρέχουσες τιμές), το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διαμορφώθηκε το 2013 στο 10,61%, παραμένοντας στο ίδιο επίπεδο με το 2012.

Η καθαρή αξία τρεχουσών μεταβιβάσεων μειώθηκε το 2013, σε σχέση με το 2012, κατά 22,70%. Η αξία των μεταναστευτικών εμβασμάτων, που καταγράφει μείωση από το 2007 και μετέπειτα, συνεπεία των οικονομικών εξελίξεων στις χώρες όπου εργάζονται οι Αλβανοί μετανάστες (κυρίως Ελλάδα και Ιταλία), παρά την αύξηση που σημείωσε το 2012 έναντι του 2011, δεν κατέστη δυνατό να διατηρηθεί στο ίδιο επίπεδο και το 2013 μειώθηκε σημαντικά. Ειδικότερα, τα καθαρά μεταναστευτικά εμβάσματα (εισορές μείον εκροές) διαμορφώθηκαν το 2013 στα 543,77 εκ. € καταγράφοντας μείωση της τάξης του 19,47% σε σχέση με το 2012 (σε συνέχεια αύξησης 1,62% το 2012 σε σχέση με το 2011).

Η συμβολή των εισροών μεταναστευτικών εμβασμάτων στην ανάπτυξη της αλβανικής οικονομίας είναι διαχρονικά ιδιαίτερα σημαντική, δεδομένου ότι τη διετία 2010 - 2011 αντιστοιχούσαν σε ποσοστό άνω του 7% και τα προηγούμενα έτη σε 10% περίπου του ΑΕΠ της χώρας. Το 2013, οι εισροές μεταναστευτικών εμβασμάτων αντιστοιχούσαν στο 5,57% του ΑΕΠ.

Το ισοζύγιο εισοδηματικών ροών, διαμόρφωσε το 2013 θετική καθαρή θέση, σε αντίθεση με τα τέσσερα τελευταία χρόνια (2009-2012) και ανήλθε στα 21,03 εκ. €, ενώ το ισοζύγιο υπηρεσιών κατέγραψε μείωση και διαμορφώθηκε στα -16,37 εκ. € (σε συνέχεια αύξησης 58,07% το 2012, οπότε ανερχόταν σε 213,28 εκ. €).

Η συνολική θετική καθαρή θέση των ισοζυγίων υπηρεσιών και τρεχουσών μεταβιβάσεων, κάλυψε το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου κατά 38,58%.

Η αξία της καθαρής θέσης των ισοζυγίων κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών ροών κατέγραψε το 2013, σε σχέση με το 2012 αύξηση της τάξης του 7,60% (σε συνέχεια μείωσης κατά 18,33% το 2012, σε σχέση με το 2011) και διαμορφώθηκε στα 838,27 €, ως αποτέλεσμα κυρίως της αύξησης των χρηματοοικονομικών ροών από 697,66 εκ. € το 2012 σε 790,46 εκ. € το 2013 (αύξηση 13,30%).

Ισοζύγιο Πληρωμών Αλβανίας 2007 - 2013							
(σε εκ. ευρώ)							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών	-824,21	-1.381,18	-1.329,82	-1.018,57	-1.225,19	-978,00	-1.035,12
<i>Εμπορικό Ισοζύγιο</i>	-2.104,03	-2.431,44	-2.303,69	-2.082,73	-2.241,59	-1.999,20	-1.719,73
- Εξαγωγές	786,34	917,48	750,69	1.171,50	1.405,53	1.525,62	1.756,23
- Εισαγωγές	-2.890,36	-3.348,94	-3.054,37	-3.254,24	-3.647,12	-3.524,81	-3.475,94
<i>Υπηρεσίες</i>	18,92	69,43	173,90	231,84	134,93	213,28	-16,37
- Εξαγωγές	1.421,29	1.687,75	1.771,43	1.750,69	1.747,38	1.673,20	1.656,25
- Εισαγωγές	-1.402,35	-1.618,34	-1.597,52	-1.518,85	-1.612,43	-1.459,90	-1.672,63
<i>Εισοδηματικές ροές</i>	218,01	44,01	-137,89	-90,11	-24,78	-71,66	21,03
- Εισροές	281,71	321,11	269,38	286,32	216,45	188,49	137,83
- Εκροές	-63,69	-277,09	-407,26	-376,45	-241,26	-260,13	-116,81
<i>Τρέχουσες μεταβιβάσεις</i>	1.042,88	936,84	937,89	922,44	906,25	879,58	679,92
- Ιδιωτικές μεταβιβατικές πληρωμές	951,71	833,31	781,32	689,77	664,53	675,28	543,77
- Επίσημες μεταβιβατικές πληρωμές	60,13	31,39	27,08	45,31	28,63	32,87	16,66
- Άλλες μεταβιβατικές πληρωμές	31,05	72,14	129,45	187,35	213,08	171,45	119,51
Ισοζύγιο Κεφαλαίων	90,08	78,19	84,85	85,54	84,88	81,39	47,83
Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Ροών	697,82	1.542,82	937,33	786,58	869,01	697,66	790,46
- Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	463,67	609,76	688,69	788,51	608,93	647,85	923,17
- Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	61,40	-24,63	12,72	232,12	69,29	-33,57	-115,41
- Άλλα κεφάλαια	172,75	957,67	235,91	-234,06	190,79	83,36	-17,32
Καθαρά σφάλματα και παραλείψεις	202,54	-49,55	278,45	325,41	242,63	276,21	301,21
Καθαρή θέση	166,25	190,27	-29,15	178,96	-28,68	77,27	104,35
Συναλλαγματικά διαθέσιμα	-166,25	-190,27	29,15	-178,96	28,68	-77,27	-104,35

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας

Εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων

Το ύψος των εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων, σημείωσε το 2013, σε σχέση με το 2012, σημαντική αύξηση της τάξης του 41,90% (σε συνέχεια αύξησης κατά 5,62% το προηγούμενο έτος). Ειδικότερα, η αξία των εισροών των ΑΞΕ ανήλθε το 2013 στα €944,76 εκ. ή περίπου 10% του ΑΕΠ.

Εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, 2007 - 2013, σε εκ. €							
Έτος	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Εισροές ΑΞΕ (flows)	481,13	665,15	716,91	793,33	630,35	665,78	944,76
Μεταβολή από προηγούμενο έτος	-	38,25%	7,78%	10,66%	-20,54%	5,62%	41,90%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας

Εισροές τουρισμού

Τόσο ο αριθμός των επισκεπτών όσο και τα έσοδα από τον τουρισμό ήταν μειωμένα το 2013 (τα έσοδα για 4^ο συνεχές έτος), με βάση τα τελευταία στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας. Ειδικότερα, η αξία των εισροών από τον τομέα στη χώρα ανήλθαν το 2013 στα 1,1 δισ. €, έναντι 1,14 δισ. το 2012 και 1,17 δισ. € το 2011.

Επίσης, οι εκροές από την Αλβανία για τουρισμό και ταξίδια το 2013, σημείωσαν αύξηση και ανήλθαν σε 1,11 δισ. €, σε αντίθεση με το 2012 οπότε σημειώθηκε μείωση και η αξία τους ανήλθε σε 1 δισ. €, από 1,12 δισ. το 2011. Σημειώνεται ότι από τον Δεκέμβριο του 2010 έχουν καταργηθεί, για τους πολίτες της χώρας, οι θεωρήσεις εισόδου στα κ-μ της ΕΕ.

Εισροές - εκροές τουρισμού, 2007 - 2013, σε εκ. €							
Έτος	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Εισροές από τουρισμό	1.001,54	1.169,57	1.301,74	1.226,51	1.169,43	1.145,22	1.106,53
Εκροές από τουρισμό	-922,56	-1.057,46	-1.134,20	-1.031,60	-1.121,51	-1.002,66	-1.112,55

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας

Σύμφωνα με στοιχεία της αλβανικής Στατιστικής Υπηρεσίας INSTAT, το 2013 οι αφίξεις των επισκεπτών, συμπεριλαμβανομένων όμως και των transit, ανήλθαν συνολικά στους 3.460.103 αλλοδαπούς και 3.860.706 Αλβανούς πολίτες.

Αφίξεις επισκεπτών στην Αλβανία				
Μέσο μεταφοράς	2012		2013	
	Αλβανοί	Αλλοδαποί	Αλβανοί	Αλλοδαποί
Σύνολο	3.620.665	3.513.666	3.860.706	3.460.103
Από θάλασσης	517.835	273.071	763.209	416.730
Από αέρος	377.900	180.125	372.886	220.484
Από ξηράς	2.724.930	3.060.470	2.724.611	2.822.889

Πηγή: Αλβανική Στατιστική Υπηρεσία (INSTAT)

Εισροές μεταναστευτικών εμβασμάτων

Με βάση τα τελευταία στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας, το 2013 οι εισροές μεταναστευτικών εμβασμάτων κατέγραψαν μείωση της τάξης του 19,60%, ενώ το 2012 είχαν αυξηθεί κατά 1,58%, σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο έτος. Ειδικότερα, ο ρυθμός μεταβολής επανήλθε σε αρνητικό πρόσημο, όπως και την περίοδο από το 2008 μέχρι το 2012, οπότε και παρατηρήθηκε αύξηση.

Εισροές μεταναστευτικών εμβασμάτων, 2007 - 2013, σε εκ. €

Έτος	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Αξία σε εκατ. €	951,72	833,31	782,31	696,49	669,57	680,15	546,84
Μεταβολή από προηγ. έτος	-	-12,44%	-6,12%	-10,97%	-3,87%	1,58%	-19,60%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας

Επίσης, σύμφωνα με την Τράπεζα της Αλβανίας, το α' τρίμηνο του 2014 οι εισροές μεταναστευτικών εμβασμάτων ανήλθαν σε 116,1 εκ €, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 27,64%, σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο (δ' τρίμηνο 2013) και 4,27%, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του αμέσως προηγούμενου έτους (α' τρίμηνο 2013).

Ηλεκτρική ενέργεια

Η συνολική διαθέσιμη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας, παραχθείσα και από εισαγωγές, το 2013, ανήλθε σε 9.310 GWh, σημειώνοντας αύξηση 16,73%, σε σχέση με το 2012. Η ανωτέρω αύξηση ήταν αποτέλεσμα, αποκλειστικά, της αύξησης της εγχώριας παραγωγής.

Η εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Αλβανία ανήλθε το 2013 στις 6.987 GWh καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 47,24%, έναντι των 4.745 GWh το 2012. Πρόκειται για το μεγαλύτερο ύψος παραγωγής, από το 2000 έως και σήμερα, μετά την παραγωγή του 2010 (7.715 GWh).

Το ύψος της εγχώριας παραγωγής, το 2013 κάλυψε το 75,05% περίπου των ετήσιων αναγκών της χώρας, ποσοστό εμφανώς αυξημένο από εκείνο του 2012 (59,49%) και του 2011 (53,86%), αλλά χαμηλότερο από εκείνο του 2010, που είχε διαμορφωθεί στο 88,48%. Το 2009 το ποσοστό κάλυψης των εγχώριων αναγκών είχε διαμορφωθεί χαμηλότερα, στο 72,69%.

Ήδη από το 2008 οπότε και σταμάτησε η παραγωγή από θερμοηλεκτρικούς σταθμούς, το σύνολο της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στην Αλβανία προέρχεται αποκλειστικά, από Υδροηλεκτρικούς Σταθμούς (Υ/Σ). Το 83,57% της συνολικά παραχθείσας, το 2013, από Υ/Σ ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας προήλθε από κρατικούς σταθμούς, που αποτελούν και την πλειονότητα των λειτουργούντων στη χώρα Υ/Σ. Η ετήσια αύξηση της παραγωγής τους το 2013 ανήλθε σε 44,3%.

Μόνο το υπόλοιπο ποσοστό 16,42% της συνολικά παραχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας, το 2013, αφορούσε σε παραγωγή από ιδιωτικούς Υ/Σ, καθώς και Υ/Σ που λειτουργούν από ιδιώτες, στο πλαίσιο συμβάσεων παραχώρησης, έναντι του 5,62% το 2012. Η ετήσια παραγωγή των τελευταίων σημείωσε, επίσης, αύξηση της τάξης του 64,46% και από 698 GWh το 2012 αυξήθηκε σε 1.148 GWh το 2013.

Ισοζύγιο ηλεκτρικής ενέργειας 2010 – 2013 (σε MWh)				
Έτος	2010	2011	2012	2013
Παραγωγή	7.714.546	4.057.089	4.745.236	6.986.977
Θερμοηλεκτρικοί σταθμοί	0	0	0	0
Υδροηλεκτρικοί σταθμοί	7.555.506	3.920.257	4.047.448	5.839.413
Υ/Σ ιδιωτικοί και υπό καθεστώς παραχώρησης	159.040	136.832	697.788	1.147.564
Εισαγωγές (συμπ/νων των ανταλλαγών)	1.004.571	3.474.966	3.230.144	2.322.528
Καθαρές εισαγωγές	0	1.447.832	880.745	170.663
Αυτοκατανάλωση	40.818	20.780	20.436	27.651
Εξαγωγές (συμπ/νων των ανταλλαγών)	1.905.549	300.544	335.535	1.424.821
Καθαρές εξαγωγές	1.736.380	232.128	297.776	952.899
Απώλειες δικτύου	2.167.199	2.179.157	3.250.039	3.305.622
Απώλειες διανομής	1.910.952	2.006.218	3.080.674	3.196.622
Εγχώρια κατανάλωση	4.605.551	5.031.574	4.369.370	4.551.411
Οικιακή χρήση	2.587.535	2.587.907	2.162.552	2.269.335
Μη οικιακή χρήση	2.018.016	2.443.667	2.206.818	2.282.076
Σύνολο	8.719.117	7.532.055	7.975.380	9.309.505

Πηγή: INSTAT

Η ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στην Αλβανία, το 2013, αυξήθηκε κατά 4,17%, στις 4.551 GWh από 4.369 GWh το 2012, αντιπροσωπεύοντας το 48,9% της συνολικά διαθέσιμης ενέργειας για τελική χρήση. Πρόκειται για την 3^η μεγαλύτερη ετήσια κατανάλωση από το 2000 έως και σήμερα, με το 2010 να καταγράφει το ιστορικά υψηλότερο ποσό των 5.031 GWh.

Η οικιακή κατανάλωση, η οποία αντιστοιχούσε το 2013 στο 49,86% της τελικά διαθέσιμης (αφαιρούμενων των απωλειών, εξαγωγών και αυτοκατανάλωσης) για κατανάλωση ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας σημείωσε, σε σχέση με το 2012, αύξηση της τάξης του 4,94% ή 107 GWh. Η κατανάλωση από τους λοιπούς, πλην των νοικοκυριών, καταναλωτές, αυξήθηκε το 2013 κατά 3,41% και αντιστοιχούσε στο 50,14% της τελικά διαθέσιμης (αφαιρούμενων των απωλειών, εξαγωγών και αυτοκατανάλωσης) για κατανάλωση ποσότητας.

Οι απώλειες του δικτύου, καταγράφοντας ετήσια αύξηση της τάξης του 1,71%, έναντι του 2012, ανήλθαν το 2013 στις 3.306 GWh ή στο 35,51% περίπου της συνολικής ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας, έναντι ποσοστού 40,75% το 2012 και 28,93% το 2011. Οι απώλειες στο σύστημα διανομής αντιπροσώπευαν, το 2013, το 96,7% των συνολικών απωλειών, καταγράφοντας αύξηση 3,8%.

Η αυτοκατανάλωση των σταθμών παραγωγής και διανομής αυξήθηκε κατά 35,31% περίπου στις 27,65 GWh.

Οι εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας (συμπεριλαμβανομένων των ανταλλαγών), το 2013, μειώθηκαν κατά 28,1% σε σχέση με το 2012. Μάλιστα, εξαιρουμένων των ανταλλαγών, η εισαχθείσα το 2013 ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας στην Αλβανία ανήλθε σε 171 GWh, έναντι 880 GWh το 2012, 1.447 GWh το 2011 και μηδενικής το 2010. Συνεπώς, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, οι καθαρές εισαγωγές μειώθηκαν κατά 80,62%. Σημειώνεται, ότι η εισαχθείσα ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας το 2012 αντιστοιχούσε στο 24,95% της συνολικά προσφερθείσας στην Αλβανία (2012: 40,5%, 2011: 46,1%, 2010: 11,5%, 2009: 27,3%, 2008: 41,7%).

Οι εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των ανταλλαγών, παρουσίασαν αύξηση 324,64%, το 2013. Αντιπροσωπεύουν το 15,3% της καταναλωθείσας ενέργειας με ύψος 1.425 GWh.

Οι καθαρές εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας της Αλβανίας ανήλθαν το 2013 σε 953 GWh, καταγράφοντας ετήσια αύξηση της τάξης 220% περίπου. Η ανωτέρω ποσότητα εξήχθη κατά το α' εξάμηνο του 2013.

Σε αξία, οι εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας από την Αλβανία αυξήθηκαν το 2013 σε 4,12 δισ. ALL, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 109,08%, σε σύγκριση με το 2012, αλλά μείωση της τάξης του - 38,21% σε σύγκριση με το 2011, οπότε και η αξία των εξαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας κυμάνθηκε σε 6,67 δισ. ALL. Αντίθετα, η αξία των αλβανικών εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας ανήλθε σε 11,31 δισ. ALL, καταγράφοντας μείωση της τάξης του - 62,43%, σε σύγκριση με το 2012.

Οι δύο σημαντικότεροι πελάτες και προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας της Αλβανίας, για το έτος 2013, ήταν η Ελβετία και η Σερβία.

Κινητή - σταθερή τηλεφωνία, διαδίκτυο

Με βάση τα στοιχεία της αρμόδιας αλβανικής Αρχής Ηλεκτρονικών και Ταχυδρομικών Επικοινωνιών / ΑΚΕΡ (www.aker.al), ο αριθμός των συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας (σύμφωνα με τις ενεργές κάρτες SIM) στην Αλβανία ανήλθε το 2013 σε 5,28 εκ., έναντι 5,62 εκ. το 2012 (μείωση 6%), σε συνολικό πληθυσμό της χώρας 2,8 εκ., γεγονός που καταδεικνύει ότι σχεδόν κάθε κάτοικος της χώρας έχει στην κατοχή του τουλάχιστον δύο κάρτες SIM και ότι η διείσδυση της κινητής τηλεφωνίας διαμορφώνεται σε ποσοστό της τάξης του 187%, έναντι ποσοστού ρεκόρ 198% το 2012 και 185% το 2011 (Μ.Ο. ΕΕ27: 127%), σε σχέση με περίπου 10% μόνο της σταθερής. Η εν λόγω εξέλιξη της κινητής τηλεφωνίας στην Αλβανία αντιστοιχεί σε ποσοστιαία μείωση των συνδρομητών το 2013 κατά 6%, σε συνέχεια αύξησης κατά 7,25% περίπου, το 2012 έναντι του 2011, και σηματοδοτεί ανακοπή της ραγδαίας ανάπτυξης του κλάδου τα τελευταία έτη (2003: 1,1 εκ., 2006: 1,9 εκ., 2009: 4,2 εκ., 2010: 4,55 εκ., 2011: 5,24 εκ., 2012: 5,62 εκ.).

Σύμφωνα με την ΑΚΕΡ, από τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο, με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, την 1^η θέση, από άποψη αριθμού συνδρομητών, κατείχε το 2013 η Vodafone με 2,24 εκ. συνδρομητές (1,66 εκ.

ενεργές συνδρομές) και τη 2^η η AMC με 2,06 εκ. συνδρομητές (1,38 εκ. ενεργές συνδρομές), ενώ ακολουθούσαν η Eagle Mobile και η Plus με 677 χιλ. και 308 χιλ. συνδρομητές, αντίστοιχα.

Συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας 2010 - 2013

Εταιρεία κινητής τηλεφωνίας	2010		2011		2012		2013	
	Αρ. καρτών SIM	Ενεργές συνδρομές	Αρ. καρτών SIM	Ενεργές συνδρομές	Αρ. καρτών SIM	Ενεργές συνδρομές	Αρ. καρτών SIM	Ενεργές συνδρομές
Plus	28.162	28.162	396.722	182.391	302.310	202.426	307.652	221.086
Eagle Mobile	822.356	602.775	1.110.363	415.307	1.423.421	435.922	676.679	424.237
Vodafone	1.674.748	1.129.715	1.809.264	1.358.871	2.019.655	1.491.126	2.239.612	1.659.697
AMC	2.022.541	1.396.752	1.920.000	1.151.518	1.874.221	1.407.811	2.058.407	1.380.963
Σύνολο	4.547.807	3.157.404	5.236.349	3.108.087	5.619.607	3.537.285	5.282.350	3.685.983

Διείσδυση επιμέρους κλάδων, 2011 - 2013

Κλάδος	Σταθερή ευρυζωνική σύνδεση	Κινητή ευρυζωνική σύνδεση	Σταθερή τηλεφωνία	Κινητή τηλεφωνία	Σταθερή ευρυζωνική σύνδεση / νοικοκυριό
Αλβανία 2011	4,9%	1,2%	12,0%	185,0%	17,0%
Αλβανία 2012	5,7%	2,0%	11,01%	198,45%	20,0%
Αλβανία 2013	6,4%	3,9%	10,0%	187,0%	22,0%
Μ.Ο. ΕΕ 27 2011	27,70%	8,10%	40,00%	127,00%	72,00%

Εξέλιξη τομέα Τηλεφωνίας, 2000 - 2013

	2000	2004	2008	2010	2011	2012	2013
Συνδρομητές							
Σταθερή τηλεφωνία	152.700	256.266	303.964	331.502	338.844	311.661	281.200
Κινητή τηλεφωνία	28.775	1.259.100	2.964.400	4.547.807	5.236.349	5.619.607	5.282.350
Διείσδυση							
Σταθερή τηλεφωνία		8,16%	10,09%	10,20%	12,00%	11,01%	10,0%
Κινητή τηλεφωνία		40,09%	92,29%	140,00%	184,92%	198,45%	187,0%

Πηγή: Αλβανική Αρχή Ηλεκτρονικών και Ταχυδρομικών Επικοινωνιών (ΑΚΕΡ)

Διεθνής αξιολόγηση - κατάταξη

Με βάση τις σχετικές ανακοινώσεις του Νοεμβρίου 2012, του διεθνούς οίκου αξιολόγησης Moody's, η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας της Αλβανίας, διατηρήθηκε σε B1. Ωστόσο, ο εν λόγω οίκος ανακοίνωσε τον Νοέμβριο του 2013 ότι το υψηλό δημόσιο χρέος και ο χαμηλός ρυθμός ανάπτυξης θα μπορούσαν να προκαλέσουν μείωση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας. Επίσης, η Standard & Poor's, κατατάσσει την Αλβανία στις κατηγορίες B/BB-.

Στην Έκθεση «Doing Business 2013» της Παγκόσμιας Τράπεζας και του International Finance Corporation (IFC), η Αλβανία κατέλαβε την 85^η θέση σε σύνολο 185 χωρών (2012: 82^η θέση, 2011: 77^η θέση, 2010: 82^η θέση). Σύμφωνα με την τελευταία Διεθνή Έκθεση Ανταγωνιστικότητας «Global Competitiveness Report 2012 - 2013» του World Economic Forum, η Αλβανία, σε σύνολο 148 χωρών, κατέλαβε την 95^η θέση (2012-2013: 89^η θέση, 2011-2012: 78^η θέση, 2010-2011 88^η θέση).

Κατάταξη Αλβανίας σε εκθέσεις διεθνών οργανισμών						
	Σύνολο αξιολογούμενων χωρών (τελευταίας έκδοσης)	2010 θέση	2011 θέση	2012 θέση	2013 θέση	2014 θέση
Transparency International "Corruption Perceptions Index"	177	87 ^η	95 ^η	113 ^η	116 ^η	
World Economic Forum "Global Competitiveness Report"	148	88 ^η	78 ^η	89 ^η	95 ^η	
Heritage Foundation-Wall Street Journal "Index of Economic Freedom"	177	53 ^η	70 ^η	57 ^η	58 ^η	
World Bank "Doing Business"	185	82 ^η	77 ^η	82 ^η	85 ^η	
World Economic Forum "Global Enabling Trade"	138	59 ^η		49 ^η		69 ^η

Εξωτερικό Εμπόριο

Όγκος Εμπορίου

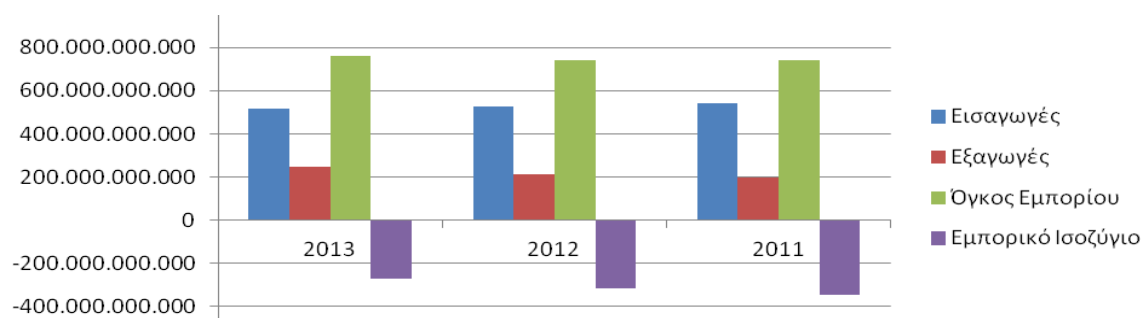
Με βάση τα τελευταία αναθεωρημένα στοιχεία της αλβανικής Στατιστικής Υπηρεσίας (INSTAT), η συνολική αξία των εμπορικών συναλλαγών της Αλβανίας το 2013, ανήλθε σε 761,54 δισ. ALL (5,43 δισ. €), σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 2,70%, σε συνέχεια οριακής αύξησης κατά 0,08% το 2012 έναντι του 2011 (όγκος εμπορίου 2010: 639,32 δισ. ALL και 2009: 532,36 δισ. ALL).

Επισημαίνεται, ότι την εξαετία, 2006 - 2011, με εξαίρεση το 2009 (οπότε σημειώθηκε μείωση), η αξία των εμπορικών συναλλαγών της Αλβανίας ακολουθούσε σταθερά ανοδική πορεία, σημειώνοντας θετικούς ετήσιους ρυθμούς διεύρυνσης άνω του 15%.

Εξωτερικό Εμπόριο Αλβανίας, 2011 - 2013, σε ALL					
	2013	Μεταβολή 2012/2013	2012	Μεταβολή 2011/2012	2011
Εισαγωγές	515.154.326.416	-2,52%	528.490.391.082	-2,85%	544.003.560.086
Εξαγωγές	246.390.636.116	15,66%	213.023.215.596	8,19%	196.896.592.742
Όγκος Εμπορίου	761.544.962.532	2,70%	741.513.606.678	0,08%	740.900.152.828
Εμπορικό Ισοζύγιο	-268.763.690.300	14,80%	-315.467.175.486	9,12%	-347.106.967.345
Κάλυψη	47,83%		40,31%		36,19%

Πηγή: INSTAT - Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Εξωτερικό Εμπόριο Αλβανίας, 2011 - 2013, σε ALL

Πηγή: INSTAT - Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Η ΕΕ³ παραμένει σταθερά ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της Αλβανίας και για το 2013, κατέχοντας το μεγαλύτερο μερίδιο επί της συνολικής αξίας του αλβανικού όγκου εμπορίου, της τάξης του 68,24%, αυξημένο κατά 2,45 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η συνολική αξία των εμπορικών συναλλαγών της Αλβανίας με την ΕΕ

³ Για τα έτη 2011 και 2012 έχουν υπολογιστεί 27 μέλη της ΕΕ, ενώ για το 2013 έχουν υπολογιστεί 28 μέλη.

ανήλθε το 2013 στα 519,69 δισ. ALL (3,7 δισ. €), σημειώνοντας αύξηση 6,53% σε σχέση με το 2012 (487,86 δισ. ALL).

Από τα κ-μ της ΕΕ, σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Αλβανίας εξακολούθησαν να είναι η Ιταλία με ποσοστό 37,36% και η Ελλάδα με 7,02% και ακολούθησαν η Γερμανία, η Ισπανία και η Γαλλία με ποσοστό 5,18%, 4,22% και 2,45% αντίστοιχα.

Εμπορικό ισοζύγιο - έλλειμμα

Το έλλειμμα, που διαχρονικά σημειώνεται στο εμπορικό ισοζύγιο της Αλβανίας, σημείωσε το 2013 σημαντική μείωση, της τάξης του 14,80%, σε σχέση με το 2012, σε συνέχεια μείωσης κατά 9,12% το 2012 έναντι του 2011.

Ειδικότερα, το ύψος του εμπορικού ελλείμματος ανήλθε το 2013 στα 268,76 δισ. ALL ή 1,92 δισ. € (από 315,47 δισ. ALL το 2012), με την αξία εξαγωγών της Αλβανίας να αυξάνεται κατά 33,37 δισ. ALL ή 15,66%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος και την αξία των αλβανικών εισαγωγών να μειώνεται, κατά 13,34 δισ. ALL, από 528,49 δισ. ALL το 2012, στα 515,15 δισ. ALL (3,67 δισ. €) το 2013, καταγράφοντας πτώση της τάξης του 2,52%.

Το ποσοστό κάλυψης των εισαγωγών από τις εξαγωγές το 2013 ήταν 47,83%, δηλαδή αυξημένο κατά 7,52 ποσοστιαίες μονάδες, σε σχέση με το προηγούμενο έτος (40,31%).

Το εμπορικό έλλειμμα της Αλβανίας με τις χώρες της ΕΕ μειώθηκε το 2013, κατά 24,76 δισ. ALL (176,53 εκ. €), παρουσιάζοντας ποσοστιαία μεταβολή της τάξης του -14,88%.

Από τα κ-μ της ΕΕ, το 2013 καταγράφηκε αύξηση, σε σχέση με το 2012, του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου με τη Βουλγαρία κατά 54,09%, τη Γαλλία κατά 17,51%, την Αυστρία κατά 14,55% και την Πολωνία κατά 9,40%, ενώ αντίθετα σημειώθηκε μείωση στο αλβανικό έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου με τη Γερμανία κατά 18,99%, την Ελλάδα κατά 6,74% και την Ιταλία κατά 5,50%. Το εμπορικό ισοζύγιο με την Ισπανία ήταν θετικό (όπως και το 2012, ενώ τα προηγούμενα χρόνια ήταν ελλειμματικό) και βελτιώθηκε κατά 72,49% σε σύγκριση με το 2012. Με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ συνολικά, το εμπορικό έλλειμμα της Αλβανίας το 2011 μειώθηκε κατά 42,68%.

Ως προς τους εκτός ΕΕ σημαντικότερους προμηθευτές της Αλβανίας, στην πλειονότητα σημειώθηκε μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου της, με εξαίρεση την Τουρκία, με την οποία το έλλειμμα αυξήθηκε κατά 39,48%, τις ΗΠΑ (αύξηση ελλείμματος κατά 8,91% και τη Λιβύη (αύξηση ελλείμματος κατά 625,88%, λόγω συγκυριακής αύξησης εισαγωγών πετρελαιοειδών).

Οι μεγαλύτερες μειώσεις σημειώθηκαν στο εμπορικό έλλειμμα με την Ελβετία (71,44%), τη Σερβία (40,49%), τη Ρωσία (26,03%), τον Καναδά (24,79%) και την Ουκρανία (21,32%).

Από τις χώρες εκτός ΕΕ, σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Αλβανίας ήταν η Κίνα με μερίδιο της τάξης του 6,10 %, η Τουρκία με 5,52%, η Σερβία με 2,28%, οι ΗΠΑ με 1,78% και η Ρωσία με 1,36%.

Εμπορικό ισοζύγιο Αλβανίας με κυριότερους προμηθευτές, 2012 - 2013 (σε εκ. ALL)									
Προέλευση / Προορισμός	Εισαγωγές			Εξαγωγές			Εμπορικό Ισοζύγιο		
	2013	2012	Μεταβολή 2012/2013	2013	2012	Μεταβολή 2012/2013	2013	2012	Μεταβολή 2012/2013
ΣΥΝΟΛΟ	515.154,33	528.490,39	-2,52%	246.390,64	213.023,22	15,66%	-268.763,69	-315.467,18	14,80%
Χώρες Ε.Ε.	330.654,90	327.118,20	1,08%	189.036,85	160.739,21	17,60%	-141.618,05	-166.378,98	14,88%
Ιταλία	170.394,14	168.371,71	1,20%	114.152,74	108.858,11	4,86%	-56.241,40	-59.513,61	5,50%
Ελλάδα	45.691,58	50.117,20	-8,83%	7.775,60	9.460,67	-17,81%	-37.915,98	-40.656,53	6,74%
Γερμανία	29.976,71	31.937,11	-6,14%	9.460,73	6.611,42	43,10%	-20.515,98	-25.325,69	18,99%
Ισπανία	8.025,28	10.380,58	-22,69%	24.087,92	19.692,93	22,32%	16.062,64	9.312,35	72,49%
Γαλλία	13.391,12	8.457,82	58,33%	5.246,02	1.526,39	243,69%	-8.145,10	-6.931,43	-17,51%
Βουλγαρία	8.600,80	6.838,01	25,78%	2.321,30	2.762,83	-15,98%	-6.279,50	-4.075,18	-54,09%
Πολωνία	7.803,11	7.106,02	9,81%	123,91	86,92	42,55%	-7.679,20	-7.019,10	-9,40%
Αυστρία	6.185,16	6.889,11	-10,22%	1.253,43	2.583,73	-51,49%	-4.931,72	-4.305,39	-14,55%
Λοιπές χώρες Ε.Ε.	40.587,00	37.020,63	9,63%	24.615,20	9.156,22	168,84%	-15.971,80	-27.864,41	42,68%
Κίνα	34.983,51	33.573,71	4,20%	11.454,60	5.743,55	99,43%	-23.528,92	-27.830,15	15,46%
Τουρκία	32.816,23	30.378,84	8,02%	9.223,33	13.464,22	-31,50%	-23.592,90	-16.914,62	-39,48%
Σερβία	15.144,93	23.320,58	-35,06%	2.247,03	1.647,16	36,42%	-12.897,91	-21.673,41	40,49%
ΗΠΑ	12.439,46	11.422,87	8,90%	1.128,54	1.037,47	8,78%	-11.310,92	-10.385,41	-8,91%
Ρωσία	10.139,51	13.473,96	-24,75%	197,26	33,39	490,86%	-9.942,25	-13.440,57	26,03%
Λιβύη	9.432,88	0,00	-	1.404,73	1.526,61	-7,98%	-8.028,16	1.526,61	-625,88%
ΠΓΔΜ	8.599,32	8.364,92	2,80%	4.397,47	4.151,63	5,92%	-4.201,85	-4.213,29	0,27%
Ελβετία	8.177,75	15.407,25	-46,92%	4.360,66	2.040,87	113,67%	-3.817,09	-13.366,39	71,44%
Κόσοβο	6.006,53	5.105,81	17,64%	16.291,74	17.369,17	-6,20%	10.285,21	12.263,35	-16,13%
Ουκρανία	4.544,11	5.743,60	-20,88%	30,68	7,38	315,57%	-4.513,43	-5.736,22	21,32%
Βραζιλία	4.304,26	4.880,88	-11,81%	181,84	184,25	-1,31%	-4.122,42	-4.696,62	12,23%
Βοσνία-Ερζεγοβίνη	3.265,78	3.679,32	-11,24%	303,65	254,14	19,48%	-2.962,13	-3.425,18	13,52%
Καναδάς	3.223,93	4.215,30	-23,52%	62,53	11,60	438,90%	-3.161,40	-4.203,69	24,79%
Ινδία	2.694,58	2.943,03	-8,44%	127,29	1.203,74	-89,43%	-2.567,29	-1.739,29	-47,61%
Αίγυπτος	2.603,96	1.909,13	36,39%	233,04	24,72	842,71%	-2.370,93	-1.884,41	-25,82%
Λοιπές	26.122,67	36.953,00	-29,31%	5.709,40	3.584,09	59,30%	-20.413,27	-33.368,91	38,83%

Πηγή: INSTAT - Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Εισαγωγές

Η συνολική αξία των εισαγωγών της Αλβανίας σημείωσε το 2013 μικρή μείωση, της τάξης του 2,52% σε σχέση με το 2012, και ανήλθε σε 515,15 δισ. ALL (3,67 δισ. €) από 528,49 δισ. ALL το 2012 και 544 δισ. ALL το 2011.

Η αξία των εισαγωγών της Αλβανίας από τα κ-μ της ΕΕ συνολικά, ανήλθε το 2013 σε 330,65 δισ. ALL (2,36 δισ. €) από 327,12 δισ. ALL το 2012,

σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 1,08%. Η ΕΕ εξακολούθησε να αποτελεί τον βασικό προμηθευτή της Αλβανίας και για το 2013, με αυξημένο μερίδιο στη συνολική αξία των αλβανικών εισαγωγών, της τάξης του 64,19%, έναντι 61,90% το 2012.

Εισαγωγές Αλβανίας, 2012 - 2013 (σε εκ. ALL)					
Προέλευση	Εισαγωγές				
	2013	Μεταβολή 2012/2013	Μερίδιο 2013	2012	Μερίδιο 2012
ΣΥΝΟΛΟ	515.154,33	-2,52%	100,00%	528.490,39	100,00%
Χώρες Ε.Ε.	330.654,90	1,08%	64,19%	327.118,20	61,90%
Ιταλία	170.394,14	1,20%	33,08%	168.371,71	31,86%
Ελλάδα	45.691,58	-8,83%	8,87%	50.117,20	9,48%
Γερμανία	29.976,71	-6,14%	5,82%	31.937,11	6,04%
Ισπανία	8.025,28	-22,69%	1,56%	10.380,58	1,96%
Γαλλία	13.391,12	58,33%	2,60%	8.457,82	1,60%
Βουλγαρία	8.600,80	25,78%	1,67%	6.838,01	1,29%
Πολωνία	7.803,11	9,81%	1,51%	7.106,02	1,34%
Αυστρία	6.185,16	-10,22%	1,20%	6.889,11	1,30%
Λοιπές χώρες Ε.Ε.	40.587,00	9,63%	7,88%	37.020,63	7,00%
Κίνα	34.983,51	4,20%	6,79%	33.573,71	6,35%
Τουρκία	32.816,23	8,02%	6,37%	30.378,84	5,75%
Σερβία	15.144,93	-35,06%	2,94%	23.320,58	4,41%
ΗΠΑ	12.439,46	8,90%	2,41%	11.422,87	2,16%
Ρωσία	10.139,51	-24,75%	1,97%	13.473,96	2,55%
Λιβύη	9.432,88	-	1,83%	0,00	0,00%
ΠΓΔΜ	8.599,32	2,80%	1,67%	8.364,92	1,58%
Ελβετία	8.177,75	-46,92%	1,59%	15.407,25	2,92%
Κόσοβο	6.006,53	17,64%	1,17%	5.105,81	0,97%
Ουκρανία	4.544,11	-20,88%	0,88%	5.743,60	1,09%
Βραζιλία	4.304,26	-11,81%	0,84%	4.880,88	0,92%
Βοσνία-Ερζεγοβίνη	3.265,78	-11,24%	0,63%	3.679,32	0,70%
Καναδάς	3.223,93	-23,52%	0,63%	4.215,30	0,80%
Ινδία	2.694,58	-8,44%	0,52%	2.943,03	0,56%
Αίγυπτος	2.603,96	36,39%	0,51%	1.909,13	0,36%
Λοιπές	26.122,67	-29,31%	5,07%	36.953,00	6,99%

Πηγή: INSTAT – Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Μικρή διεύρυνση, κατά 2,02 δισ. ALL (14,42 εκ. €) ή ποσοστού 1,20%, σημείωσε το 2013, έναντι του προηγούμενου έτους, η αξία των εισαγωγών της Αλβανίας από την Ιταλία, η οποία μάλιστα πέτυχε και αύξηση του μεριδίου της στην αλβανική αγορά στο 33,08% από 31,86% που κατείχε το 2012.

Αύξηση σημειώθηκε στην αξία των αλβανικών εισαγωγών από τη Γαλλία κατά 4,93 δισ. ALL (35,15 εκ. €) ή 58,33%, τη Βουλγαρία κατά 1,76

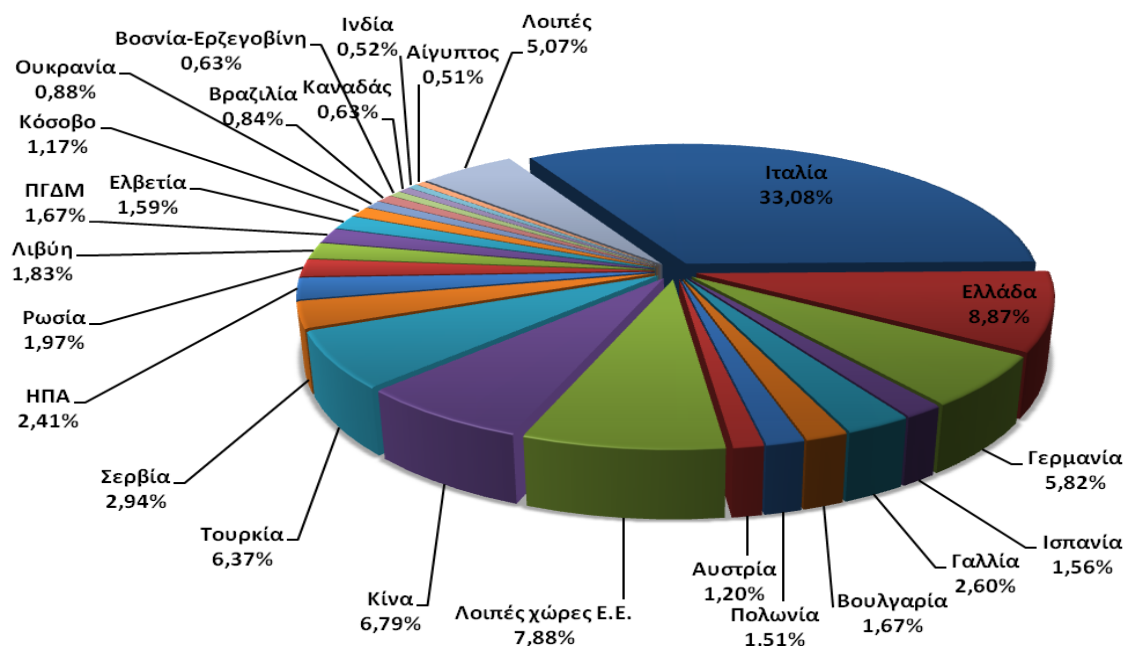
δισ. ALL (12,55 εκ. €) ή 25,78% και την Πολωνία κατά 0,7 δισ. ALL (5 εκ. €) ή 9,81%.

Αντίθετα, από τους σημαντικότερους, βάσει αξίας εισαγωγών, εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας στην ΕΕ, μείωσαν τη συμμετοχή τους στη συνολική αξία των αλβανικών εισαγωγών το 2013, σε σχέση με το 2012, η Ισπανία κατά 22,69%, η Αυστρία κατά 10,22%, η Ελλάδα κατά 8,83% και η Γερμανία κατά 6,14%.

Ειδικότερα, η Ελλάδα διατήρησε μεν τη 2^η θέση μεταξύ των κυριότερων προμηθευτριών χωρών της Αλβανίας, παρά τη σημαντική μείωση στη συνολική αξία των αλβανικών από Ελλάδα εισαγωγών, ενώ μειώθηκε και κατά 0,65 ποσοστιαίες μονάδες, το ελληνικό μερίδιο επί των συνολικών αλβανικών εισαγωγών.

Από τους εκτός ΕΕ κυριότερους προμηθευτές της Αλβανίας, σημαντική αύξηση σημειώθηκε το 2013 στις εισαγωγές από Αίγυπτο (36,39%), Κόσοβο (17,64%), ΗΠΑ (8,90%), Τουρκία (8,02%) και Κίνα (4,20%). Η πραγματοποίηση εισαγωγών (πετρελαιοειδών) από τη Λιβύη αξίας 9,43 δισ. ALL θεωρείται μάλλον συγκυριακή, καθώς οι αντίστοιχες εισαγωγές τα προηγούμενα χρόνια ήταν αμελητέες.

Κατανομή αξίας εισαγωγών Αλβανίας, ανά χώρα προέλευσης, 2013

Πηγή: INSTAT – Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Αντίθετα, τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση, σημείωσαν οι αλβανικές εισαγωγές από Ελβετία (46,92%), Σερβία (35,06%), Ρωσία (24,75%), Καναδά (23,52%) και Ουκρανία (20,88%).

Ως προς τις κατηγορίες εισαγόμενων αγαθών, περίπου το 1/5 (18,70%) της συνολικής αξίας των εισαγωγών της Αλβανίας για το 2013 αφορά σε «μηχανολογικό εξοπλισμό και ανταλλακτικά», το 18,14% σε «τρόφιμα, ποτά και καπνικά προϊόντα» και το 17,99% σε «ορυκτά, καύσιμα, ηλ. ενέργεια», τρεις ομάδες που από κοινού κάλυψαν ποσοστό 54,82% του συνόλου.

Κατανομή εισαγωγών Αλβανίας, ανά κατηγορία προϊόντων 2012 - 2013 (σε εκ. αλβ. λεκ)					
Κατηγορία προϊόντων	2013	Μεταβολή 2012/2013	Μερίδιο 2013	2012	Μερίδιο 2012
ΣΥΝΟΛΟ	515.154	-2,52%	100,00%	528.490	100,00%
Τρόφιμα, ποτά και καπνικά προϊόντα	93.428	0,27%	18,14%	93.176	17,63%
Ορυκτά, καύσιμα, ηλ. ενέργεια	92.657	-16,13%	17,99%	110.476	20,90%
Χημικά και πλαστικά προϊόντα	68.253	3,39%	13,25%	66.016	12,49%
Δέρμα και προϊόντα δέρματος	11.395	17,17%	2,21%	9.725	1,84%
Προϊόντα ξύλου και είδη από χαρτί	20.300	12,15%	3,94%	18.100	3,42%
Κλωστοϋφαντουργία και υποδηματοποιία	54.130	12,02%	10,51%	48.321	9,14%
Κατασκευαστικά υλικά και μέταλλα	63.320	-6,97%	12,29%	68.066	12,88%
Μηχανολογικός εξοπλισμός και ανταλλακτικά	96.344	-1,46%	18,70%	97.775	18,50%
Λουσιά	15.327	-8,96%	2,98%	16.835	3,19%

Πηγή: : INSTAT – Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Εξαγωγές

Η συνολική αξία των εξαγωγών της Αλβανίας, συνέχισε και το 2013 την αυξητική πορεία της, με ακόμα υψηλότερο ρυθμό από ό,τι το 2012, και ανήλθε στα 246,39 δισ. ALL ή 1,76 δισ. € (2012: 213,02 δισ. ALL, 2011: 196,9 δισ. ALL).

Το 2013, η αξία των αλβανικών εξαγωγών προς τις χώρες της ΕΕ ανήλθε στα 189,04 δισ. ALL (1,35 δισ. €), σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 17,60%, έναντι του 2012 (160,74 δισ. ALL). Η ΕΕ αποτέλεσε ως εκ τούτου και το 2013 τη βασική αγορά για τα αλβανικά προϊόντα, συμμετέχοντας στη συνολική αξία των εξαγωγών της χώρας με ποσοστό της τάξης του 76,72%, έναντι 75,46% το 2012.

Οι εξαγωγές προς τους περισσότερους από τους κυριότερους, βάσει αξίας εξαγωγών, εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας, εντός ΕΕ, σημείωσαν αύξηση κατά το 2013. Μείωση σημειώθηκε στις εξαγωγές προς Ελλάδα (17,81%), Βουλγαρία (15,98%) και Ολλανδία (21,02%).

Όσον αφορά στους εκτός ΕΕ κυριότερους, βάσει αξίας εξαγωγών, εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας, θετική μεταβολή σημειώθηκε στις αλβανικές εξαγωγές προς Κίνα (99,43%), ΠΓΔΜ (5,92%), Ελβετία (113,67%), Μαυροβούνιο (76,92%), Σερβία (36,42%) και ΗΠΑ (8,78%). Αντίθετα, μείωση σημειώθηκε στις αλβανικές εξαγωγές προς Κόσοβο (6,20%) και Τουρκία (31,50%).

Εξαγωγές Αλβανίας 2012 - 2013 (σε εκ. αλβ. λεκ)					
Προέλευση/ Προορισμός	Εξαγωγές				
	2013	Μεταβολή 2012/2013	Μερίδιο 2013	2012	Μερίδιο 2012
ΣΥΝΟΛΟ	246.390,64	15,66%	100,00%	213.023,22	100,00%
Χώρες Ε.Ε.	189.036,85	17,60%	76,72%	160.739,21	75,46%
Ιταλία	114.152,74	4,86%	46,33%	108.858,11	51,10%
Ισπανία	24.087,92	22,32%	9,78%	19.692,93	9,24%
Μάλτα	16.539,72	331,33%	6,71%	3.834,55	1,80%
Γερμανία	9.460,73	43,10%	3,84%	6.611,42	3,10%
Ελλάδα	7.775,60	-17,81%	3,16%	9.460,67	4,44%
Γαλλία	5.246,02	243,69%	2,13%	1.526,39	0,72%
Βουλγαρία	2.321,30	-15,98%	0,94%	2.762,83	1,30%
Σλοβενία	1.769,45	220,23%	0,72%	552,56	0,26%
Ολλανδία	1.699,07	-21,02%	0,69%	2.151,22	1,01%
Ηνωμένο Βασίλειο	1.450,32	513,82%	0,59%	236,28	0,11%
Λοιπές χώρες Ε.Ε.	4.533,98	-10,26%	1,84%	5.052,26	2,37%
Κόσοβο	16.291,74	-6,20%	6,61%	17.369,17	8,15%
Κίνα	11.454,60	99,43%	4,65%	5.743,55	2,70%
Τουρκία	9.223,33	-31,50%	3,74%	13.464,22	6,32%
ΠΓΔΜ	4.397,47	5,92%	1,78%	4.151,63	1,95%
Ελβετία	4.360,66	113,67%	1,77%	2.040,87	0,96%
Μαυροβούνιο	3.172,84	76,92%	1,29%	1.793,37	0,84%
Σερβία	2.247,03	36,42%	0,91%	1.647,16	0,77%
Λιβύη	1.404,73	-7,98%	0,57%	1.526,61	0,72%
ΗΠΑ	1.128,54	8,78%	0,46%	1.037,47	0,49%
Λοιπές	3.672,85	4,64%	1,49%	3.509,95	1,65%

Πηγή: INSTAT – Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Τους σημαντικότερους προορισμούς των αλβανικών προϊόντων αποτέλεσαν το 2013 η Ιταλία, η Ισπανία, η Μάλτα, το Κόσοβο η Κίνα, η Γερμανία, η Τουρκία και η Ελλάδα, προς τις οποίες κατευθύνθηκε το 46,33%, το 9,78% , το 6,71%, το 6,61%, το 4,64% και το 3,16%, αντίστοιχα, της συνολικής αξίας των αλβανικών εξαγωγών.

Η αξία των εξαγωγών της Αλβανίας προς την Ελλάδα, το 2013 μειώθηκε στα 7,77 δισ. ALL (55,44 εκ. €), έναντι 9,46 δισ. ALL το 2012, σημειώνοντας ποσοστιαία μείωση 17,81%.

Ως προς τις αλβανικές εξαγωγές, θα πρέπει να σημειωθεί, ότι συνεχίζουν σταθερά να βασίζονται στην επανεξαγωγή αγαθών, τα οποία παράγονται με εισαγόμενες πρώτες ύλες των επιχειρήσεων – παραγγελιοδόχων και εισάγονται στη χώρα υπό καθεστώς ενεργητικής τελειοποίησης (inward processing), ενώ και ο βαθμός συγκέντρωσης των εξαγόμενων προϊόντων της Αλβανίας εξακολουθεί να παραμένει πολύ υψηλός.

Κατανομή εξαγωγών Αλβανίας, ανά κατηγορία προϊόντων, 2012 - 2013
(σε εκ. αλβ. λεκ)

Κατηγορία προϊόντων	2013	Μεταβολή 2012/2013	Μερίδιο 2013	2012	Μερίδιο 2012
ΣΥΝΟΛΟ	246.390	15,66%	100,00%	213.023	100,00%
Τρόφιμα, ποτά και καπνικά προϊόντα	14.651	14,29%	5,95%	12.819	6,02%
Ορυκτά, καύσιμα, ενέργεια	99.418	30,56%	40,35%	76.146	35,75%
Χημικά και πλαστικά προϊόντα	2.887	42,50%	1,17%	2.026	0,95%
Δέρμα και προϊόντα δέρματος	3.195	15,22%	1,30%	2.773	1,30%
Προϊόντα ξύλου και είδη από χαρτί	8.000	49,45%	3,25%	5.353	2,51%
Κλωστοϋφαντουργία και υποδηματοποιία	69.367	11,72%	28,15%	62.092	29,15%
Κατασκευαστικά υλικά και μέταλλα	36.191	-10,00%	14,69%	40.213	18,88%
Μηχανολογικός εξοπλισμός και ανταλλακτικά	8.246	7,95%	3,35%	7.639	3,59%
Λοιπά	4.435	11,94%	1,80%	3.962	1,86%

Πηγή: INSTAT - Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Ειδικότερα, η «κλωστοϋφαντουργία και υποδηματοποιία», κύρια κατηγορία επανεξαγόμενων αγαθών, το 2013 αποτελούσε το 28,15% της αξίας των εξαγωγών της Αλβανίας (από 29,15% το 2012).

Την 1^η θέση, βάσει αξίας, κατέλαβε το 2013 η κατηγορία «ορυκτά, καύσιμα, ενέργεια», η συμμετοχή της οποίας ανήλθε στο 40,35% της αξίας των συνολικών εξαγωγών της Αλβανίας, έναντι ποσοστού της τάξης του 35,75% το 2012. Ακολούθησε η «κλωστοϋφαντουργία και υποδηματοποιία», όπως αναφέρθηκε προηγουμένως και την 3^η θέση κατέλαβαν τα «κατασκευαστικά υλικά και μέταλλα», των οποίων η αξία εξαγωγών μειώθηκε κατά 10,00%, ενώ το μερίδιό τους επί του συνόλου των αλβανικών εξαγωγών μειώθηκε κατά 4,19 ποσοστιαίες μονάδες και διαμορφώθηκε στο 14,69%. Οι ως άνω τρεις κατηγορίες από κοινού, αντιστοιχούσαν το 2012 στο 83,19% περίπου της συνολικής αξίας των αλβανικών εξαγωγών, ενώ και τα προηγούμενα έτη (2009 - 2012) κάλυψαν εξίσου υψηλό ποσοστό, γύρω στο 80%.

Διμερείς εμπορικές συναλλαγές (Ελλάδας - Αλβανίας)

Εμπορικό Ισοζύγιο

Με βάση τα τελευταία στοιχεία της αλβανικής Στατιστικής Υπηρεσίας (INSTAT), η χώρα μας διατήρησε και το 2013 τη 2^η θέση μεταξύ των σημαντικότερων εμπορικών εταίρων της Αλβανίας, με τη συνολική αξία των διμερών ελληνο-αλβανικών εμπορικών συναλλαγών να μειώνεται όμως κατά 10,26%, έναντι του 2012, και να διαμορφώνεται στα 53,47 δισ. ALL (381,2 εκ. €) το 2013, έναντι 59,58 δισ. ALL το 2012 (428,5 εκ. €) και 67,74 δισ. ALL (482,7 εκ. €) το 2011.

Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο εξακολούθησε και το 2013 να παραμένει θετικό για την Ελλάδα, αν και σημείωσε πτώση της τάξης του 6,74% και περιορίστηκε στα 37,91 δισ. ALL (270,3 εκ. €), από 40,66 δισ. ALL (292,4 εκ. €) το 2012 και 47,79 δισ. ALL (340,5 εκ. €) το 2011, ως αποτέλεσμα της μείωσης των αλβανικών από τη χώρα μας εισαγωγών και, παράλληλα, της αύξησης των εξαγωγών της Αλβανίας προς την Ελλάδα που παρουσίασαν ανοδική εξέλιξη.

Εξωτερικό εμπόριο Ελλάδας-Αλβανίας, 2011 - 2013 (σε εκ. ALL)					
	2013	2012	2011	Μεταβολή 2012/2013	Μεταβολή 2011/2012
Εισαγωγές από Ελλάδα	45.691,58	50.117,20	57.766,06	-8,83%	-13,24%
Εξαγωγές προς Ελλάδα	7.775,60	9.460,67	9.977,86	-17,81%	-5,18%
Όγκος Εμπορίου	53.467,17	59.577,88	67.743,92	-10,26%	-12,05%
Ισοζύγιο Ελλάδας	37.915,98	40.656,53	47.788,21	-6,74%	-14,92%

Πηγή: INSTAT - Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Στατιστικά στοιχεία των αλβανικών εισαγωγών και εξαγωγών από και προς την Ελλάδα, κατά 2ψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας, κατά τα έτη 2011 - 2013, όπως και αναλυτικότερα δεδομένα κατά 4ψήφιο και 8ψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο του Γραφείου ΟΕΥ της Πρεσβείας της Ελλάδος στα Τίρανα, στη διαδικτυακή πύλη Agora, www.agora.mfa.gr, στην ακόλουθη θέση:
<http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=57&fid=40730>

Εισαγωγές Αλβανίας από Ελλάδα

Τη 2^η θέση διατήρησε η χώρα μας το 2013 και μεταξύ των κυριότερων προμηθευτών της αλβανικής αγοράς, αν και η αξία των εισαγωγών της Αλβανίας από την Ελλάδα ανήλθε το 2013 στα 45,69 δισ. ALL (325,76 εκ. €), από 50,12 δισ. ALL (360,45 εκ. €) το προηγούμενο έτος, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 8,83%. Παράλληλα, μείωση κατέγραψε το 2013, κατά 0,61 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2012, το μερίδιο της χώρας μας στη συνολική αξία των αλβανικών εισαγωγών, το οποίο διαμορφώθηκε στο 8,87% έναντι 9,48% το 2012 και 10,62% το 2011.

Αλβανικές εισαγωγές από την Ελλάδα, κατά κατηγορία, 2011 - 2013 (σε εκ. ALL)

HS	2013	2012	2011	Μεταβολή 2012/2013	Μεταβολή 2011/2012	Μερίδιο 2013	Μερίδιο 2012
HS 27 - Πετρελαιοειδή	6.158,50	6.168,33	9.837,47	-0,16%	-37,30%	13,48%	12,31%
HS 72-73 Προϊόντα σιδήρου και χάλυβα	5.735,70	9.064,44	10.520,74	-36,72%	-13,84%	12,55%	18,09%
HS 24 Καπνικά προϊόντα	2.876,58	2.678,76	2.217,69	7,38%	20,79%	6,30%	5,34%
HS 84-85 Μηχανές και μηχαν. εξοπλ.	2.609,10	3.335,72	4.005,80	-21,78%	-16,73%	5,71%	6,66%
HS 39 Πλαστικά	2.558,33	2.687,60	3.196,38	-4,81%	-15,92%	5,60%	5,36%
HS 08 Φρούτα νωπά	2.233,99	2.049,18	2.200,58	9,02%	-6,88%	4,89%	4,09%
HS 76 Προϊόντα αλουμινίου	1.795,91	1.927,86	1.739,51	-6,84%	10,83%	3,93%	3,85%
HS 48 Προϊόντα χάρτου	1.653,64	1.478,59	1.712,86	11,84%	-13,68%	3,62%	2,95%
HS 22 Ποτά	1.305,52	1.359,53	1.400,80	-3,97%	-2,95%	2,86%	2,71%
HS 01 Ζώα ζωντανά	1.215,50	1.106,38	1.054,62	9,86%	4,91%	2,66%	2,21%
HS 44 Προϊόντα ξυλείας	1.054,42	1.384,55	1.711,58	-23,84%	-19,11%	2,31%	2,76%
HS 19 Παρασκευάσματα δημητριακών	1.047,64	975,69	917,40	7,37%	6,35%	2,29%	1,95%
HS 30 Φαρμακευτικά προϊόντα	988,97	825,18	720,72	19,85%	14,49%	2,16%	1,65%
HS 32 Χρώματα και βαφές	986,55	936,14	978,80	5,38%	-4,36%	2,16%	1,87%
HS 25 Τσιμέντο, γύψος, ασβέστης κ.ά.	769,65	1.496,35	1.500,75	-48,56%	-0,29%	1,68%	2,99%
Λοιπά	12.701,58	12.642,89	14.050,35	0,46%	-10,02%	27,80%	25,23%
ΣΥΝΟΛΟ	45.691,58	50.117,20	57.766,06	-8,83%	-13,24%	100,00%	100,00%

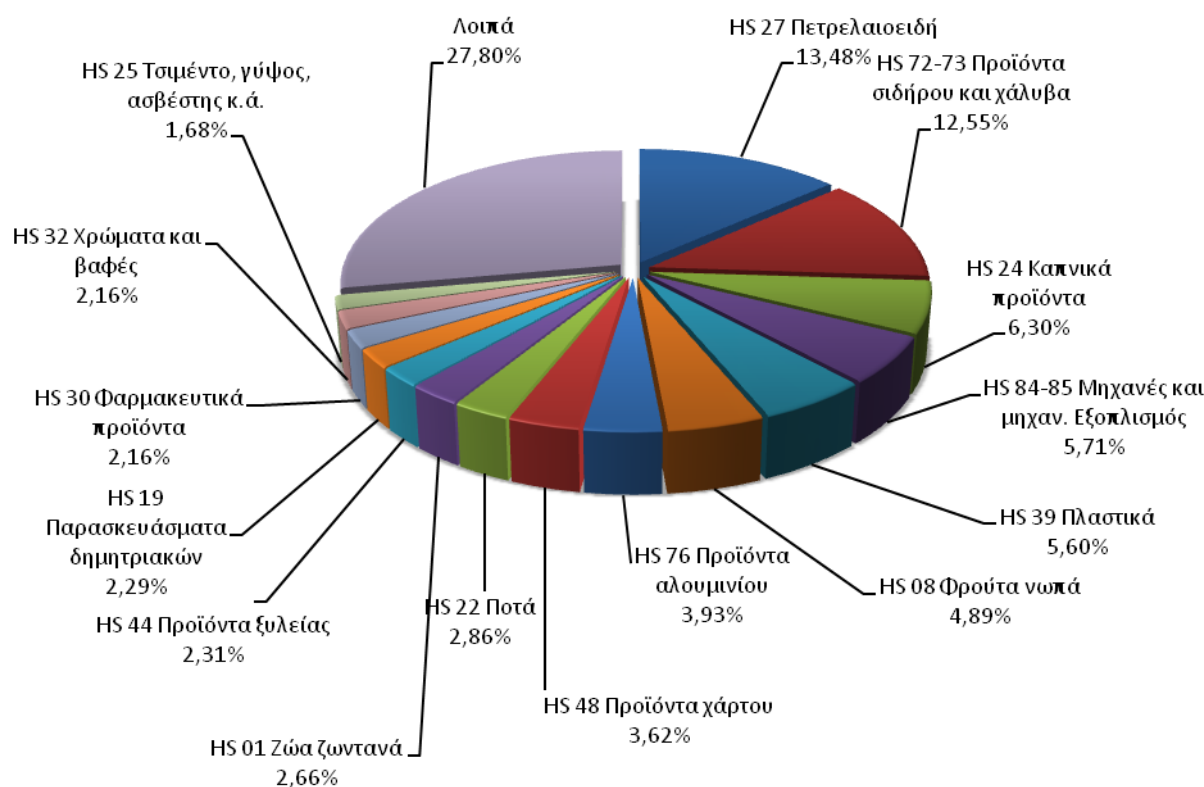
Πηγή: INSTAT - Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Τα πετρελαιοειδή (προϊόντα κεφαλαίου 27 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας) αποτέλεσαν τη σημαντικότερη, από άποψη αξίας, κατηγορία εισαγόμενων από την Ελλάδα προϊόντων. Η αξία των εισαγωγών των εν λόγω προϊόντων διαμορφώθηκε το 2013 στα 6,16 δισ. ALL (43,9 εκ. €), δηλαδή περίπου στο ίδιο επίπεδο με το 2012, σημειώνοντας οριακή μείωση της τάξης του 0,16%.

Η μεγαλύτερη μείωση της αξίας εισαγωγών από Ελλάδα, της τάξης του 48,56%, καταγράφηκε για τα προϊόντα τσιμέντου, γύψου, ασβέστη και λοιπών υλικών (κεφάλαιο 25 της Σ.Ο.). Σημαντική μείωση, της τάξης του 36,72%, παρατηρήθηκε το 2012 και στις εισαγωγές προϊόντων σιδήρου και

χάλυβα (κεφάλαια 72 και 73 της Σ.Ο.) από Ελλάδα, σε συνέχεια μείωσης 13,84% το αμέσως προηγούμενο έτος, καθώς και στα προϊόντα ξυλείας (κεφάλαιο 44 της Σ.Ο.), η αξία εισαγωγών των οποίων μειώθηκε κατά 23,84%, αλλά και στα μηχανολογικά προϊόντα (κεφάλαια 84 και 85 της Σ.Ο.) για τα οποία καταγράφηκε μείωση 21,78%. Μικρή μείωση, της τάξης του 4,81%, σημείωσε η αξία εισαγωγών πλαστικών προϊόντων (κεφάλαιο 39 της Σ.Ο.), σε συνέχεια μεγαλύτερης μείωσης κατά 15,92% το 2012 έναντι του 2011.

Διάρθρωση αλβανικών εισαγωγών από την Ελλάδα, 2013

Πηγή: INSTAT – Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Η μείωση της αξίας εισαγωγών των οικοδομικών υλικών είναι αποτέλεσμα και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο κατασκευαστικός κλάδος στη χώρα, δεδομένου μάλιστα, ότι στην οικοδομική δραστηριότητα στην Αλβανία εξακολουθεί να παρατηρείται στασιμότητα.

Αύξηση σημειώθηκε το 2013 στην αξία εισαγωγών φαρμακευτικών προϊόντων (κεφάλαιο 30 της Σ.Ο.) από Ελλάδα, της τάξης του 19,85%, σε συνέχεια αύξησης 14,49% το προηγούμενο έτος. Επίσης, η αξία εισαγωγών ζωντανών ζώων (κεφάλαιο 01 της Σ.Ο.) από Ελλάδα αυξήθηκε κατά 9,86% το 2013 (σε συνέχεια αύξησης 4,91% το 2012), ενώ η αξία εισαγωγών καπνικών προϊόντων (κεφάλαιο 24 της Σ.Ο.), σημείωσε το 2013 αύξηση της τάξης του 7,38% σε συνέχεια αύξησης 20,79% το 2012.

Αντιστροφική τάση παρατηρήθηκε στις αλβανικές εισαγωγές προϊόντων αλουμινίου (κεφάλαιο 76 της Σ.Ο.) από Ελλάδα, η αξία των οποίων σημείωσε το 2013 μείωση της τάξης του 6,84%, ενώ το 2012 είχαν σημειώσει αύξηση 10,83% έναντι του 2011.

Επίσης, ανεκόπη η πτωτική πορεία της αξίας εισαγωγών προϊόντων χάρτου (κεφάλαιο 48 της Σ.Ο.), η οποία σημείωσε αύξηση 11,84% (σε συνέχεια μείωσης κατά 13,68% το 2012), νωπών φρούτων (κεφάλαιο 08 της Σ.Ο.), η οποία σημείωσε αύξηση 9,02% (σε συνέχεια μείωσης κατά 6,88% το 2012) και προϊόντων χρωμάτων και βαφών (κεφάλαιο 32 της Σ.Ο.), η οποία σημείωσε αύξηση 5,38% (σε συνέχεια μείωσης κατά 4,36% το 2012)

Η επέκταση στην Αλβανία επιχειρήσεων ελληνικών συμφερόντων (π.χ. Σ/Μ Euromax και Carrefour που περιήλθαν στον όμιλο Μαρινόπουλου, Fresh Line κ.ά.) έχει αυξήσει ήδη την παρουσία ειδών ελληνικής προέλευσης στην αλβανική αγορά, τάση που αναμένεται να συνεχιστεί και το επόμενο έτος, με την περαιτέρω ανάπτυξη των ήδη δραστηριοποιούμενων στη χώρα ελληνικών ομίλων, όπως και τη σχεδιαζόμενη είσοδο νέων.

Εξαγωγές Αλβανίας προς την Ελλάδα

Η συνολική αξία των αλβανικών εξαγωγών προς την Ελλάδα το 2013 διαμορφώθηκε στα 7,77 δισ. ALL (55,43 εκ. €), σημειώνοντας μείωση της τάξης του 17,81% έναντι του 2012 και κατατάσσοντας πλέον τη χώρα μας στην 8η θέση μεταξύ των κυριότερων πελατών της Αλβανίας (2012: 5^η, 2011: 4^η, 2010: 5^η), μετά την Ιταλία, την Ισπανία, τη Μάλτα, το Κόσοβο, την Κίνα, τη Γερμανία και την Τουρκία.

Μεγάλη αύξηση σημείωσαν οι αλβανικές εξαγωγές πλαστικών προϊόντων (κεφάλαιο 39 της Σ.Ο.) προς την Ελλάδα, η αξία των οποίων σημείωσε αύξηση της τάξης του 68,04% και διαμορφώθηκε το 2013 στα 194,16 εκ. ALL (1,38 εκ. €), από 115,54 εκ. ALL (0,83 εκ. €) το 2012, οπότε και είχε σημειωθεί μείωση της τάξης του 55,98%.

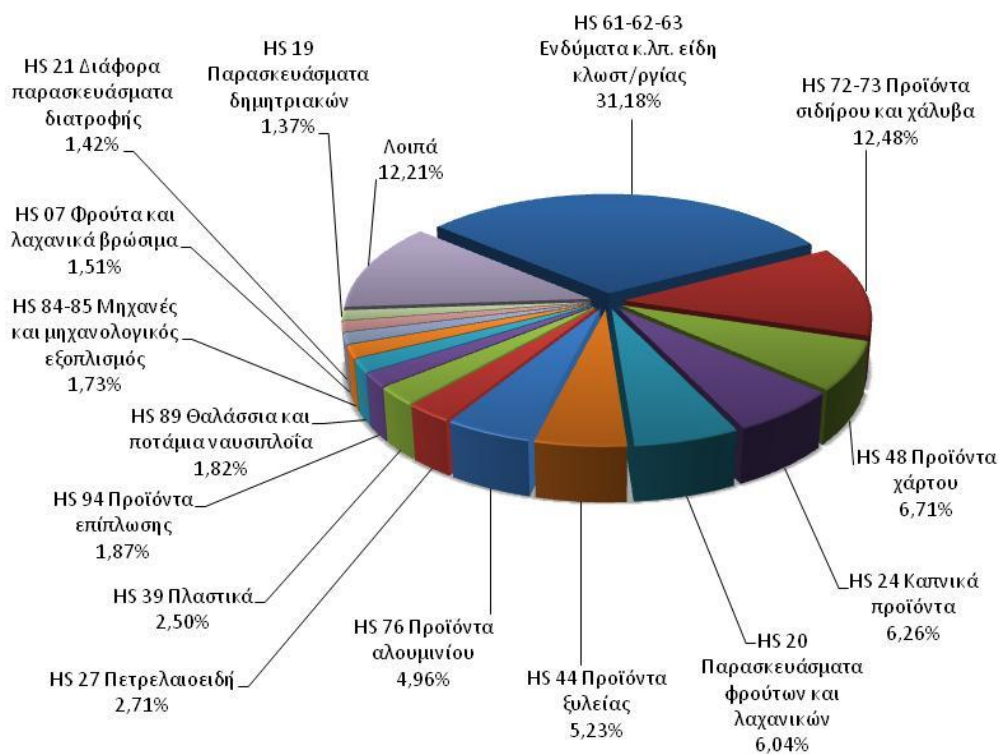
Αύξηση σημειώθηκε, επίσης, στην αξία των προς Ελλάδα αλβανικών εξαγωγών παρασκευασμάτων φρούτων και λαχανικών (κεφάλαιο 20 της Σ.Ο.), της τάξης του 37,89%, συνεχίζοντας την αυξητική πορεία από το προηγούμενο έτος, καθώς και στην αξία εξαγωγών ενδυμάτων και λοιπών ειδών κλωστοϋφαντουργίας (κεφάλαια 61, 62 και 63 της Σ.Ο.), της τάξης του 10,05%, δηλαδή παρατηρήθηκε αντιστροφή της τάσης (το 2012 σημειώθηκε μείωση της τάξης του 28,47%).

Αλβανικές εξαγωγές προς την Ελλάδα, κατά κατηγορία, 2011 - 2013
(σε εκ. ALL)

HS	2013	2012	2011	Μεταβολή 2012/2013	Μεταβολή 2011/2012	Μερίδιο 2013	Μερίδιο 2012
HS 61-62-63 Ενδύματα κλπ είδη κλωστ/γίας	2.424,06	2.202,64	3.079,15	10,05%	-28,47%	31,18%	23,28%
HS 72-73 Προϊόντα σιδήρου και χάλυβα	970,61	2.805,21	3.201,18	-65,40%	-12,37%	12,48%	29,65%
HS 48 Προϊόντα χάρτου	522,11	520,90	390,25	0,23%	33,48%	6,71%	5,51%
HS 24 Καπνικά προϊόντα	486,50	503,89	413,38	-3,45%	21,90%	6,26%	5,33%
HS 20 Παρασκ/τα φρούτων και λαχανικών	469,60	340,57	327,09	37,89%	4,12%	6,04%	3,60%
HS 44 Προϊόντα ξυλείας	406,94	439,68	254,68	-7,45%	72,64%	5,23%	4,65%
HS 76 Προϊόντα αλουμινίου	385,35	387,57	379,92	-0,57%	2,01%	4,96%	4,10%
HS 27 Πετρελαιοειδή	210,77	228,82	81,87	-7,89%	179,49%	2,71%	2,42%
HS 39 Πλαστικά	194,16	115,54	262,50	68,04%	-55,98%	2,50%	1,22%
HS 94 Προϊόντα επίπλωσης	145,03	182,82	315,58	-20,67%	-42,07%	1,87%	1,93%
HS 89 Θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα	141,85	0,00	0,00	-	-	1,82%	0,00%
HS 84-85 Μηχανές και μηχανολ. εξοπλ.	134,52	157,89	170,93	-14,80%	-7,63%	1,73%	1,67%
HS 07 Φρούτα και λαχανικά βρώσιμα	117,70	141,59	247,34	-16,87%	-42,75%	1,51%	1,50%
HS 21 Διάφορα παρασκ/τα διατροφής	110,74	0,00	0,00	-	-	1,42%	0,00%
HS 19 Παρασκευάσματα δημητριακών	106,32	146,29	67,05	-27,32%	118,18%	1,37%	1,55%
Λοιπά	949,31	1.287,26	786,94	-26,25%	63,58%	12,21%	13,61%
ΣΥΝΟΛΟ	7.775,60	9.460,67	9.977,86	-17,81%	-5,18%	100,00%	100,00%

Πηγή: INSTAT - Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Διάρθρωση αλβανικών προς την Ελλάδα εξαγωγών, 2013

Πηγή: INSTAT - Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

Αντίθετα, η αξία των αλβανικών προς Ελλάδα εξαγωγών προϊόντων σιδήρου και χάλυβα (κεφάλαια 72 και 73 της Σ.Ο.) σημείωσε το 2013 σημαντική μείωση της τάξης του 65,40 και διαμορφώθηκε στα 970, 61 εκ. ALL (6,92 εκ. €) από 2,8 δισ. ALL (20 εκ €) το 2012.

Μείωση σημειώθηκε, επίσης, μεταξύ άλλων, στην αξία των προς Ελλάδα αλβανικών εξαγωγών παρασκευασμάτων δημητριακών (κεφάλαιο 19 της Σ.Ο.), της τάξης του 27,32%, προϊόντων επίπλωσης (κεφάλαιο 94 της Σ.Ο.), της τάξης του 20,67%, βρώσιμων φρούτων και λαχανικών (κεφάλαιο 07 της Σ.Ο.), της τάξης του 16,87% και μηχανών και μηχανολογικού εξοπλισμού (κεφάλαια 84 και 85 της Σ.Ο.), της τάξης του 14,80%.

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία, που δημοσίευσε η Τράπεζα της Αλβανίας, το ύψος του αποθέματος άμεσων ξένων επενδύσεων (FDI stock) στην Αλβανία το 2013 έφτασε τα € 4,2 δισ., σημειώνοντας αύξηση 8% σε σχέση με το 2012, ενώ την ίδια περίοδο οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων έφτασαν τα € 944,76 εκ. καταγράφοντας σημαντική αύξηση της τάξης του 42% σε σχέση με το 2012.

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (Stock) στην Αλβανία 2003-2013, σε εκ. €											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*
Αξία σε εκατ. €	382,33	614,22	865,00	1.056,98	1.829,58	2.061,15	2.261,44	2.435,97	3.399,90	3.892,90	4.187,51
Μετ.% προηγ. έτος		61%	41%	22%	73%	13%	10%	8%	40%	15%	8%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας

Εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (flows) στην Αλβανία 2003-2013, σε εκ. €											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013**	α' εξαμ. 2014
Εισροές ΑΞΕ (flows)	278,39	212,56	258,61	481,13	665,15	716,91	793,33	630,35	665,78	944,76	379,99
Μετ.% προηγ. έτος		-24%	22%	86%	38%	8%	11%	-21%	6%	42%	

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας

Κατά την διάρκεια της τελευταίας 10ετίας το ύψος του συνόλου των αποθεμάτων των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων αυξήθηκε ραγδαία. Από €382,33 εκ. το 2003, εκτοξεύθηκε στα €4,2 δισ. το 2013. Ο ρυθμός ανάπτυξης των ΑΞΕ στην Αλβανία μολονότι, είναι αυξητικός, παρουσιάζει αυξομειώσεις, ανάλογα με τη διεθνή και τη εσωτερική οικονομική συγκυρία.

* Εφαρμογή νέας μεθοδολογίας τήρησης και δημοσίευσης στατιστικών στοιχείων του εξωτερικού τομέα, οι οποίες εφαρμόζονται για το απόθεμα ΑΞΕ για τα έτη από το 2012 και μετά και για τις ροές ΑΞΕ για το 2013 και μετά.

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Αλβανία (stock)
(σε εκ. ευρώ)

Προέλευση	2013	Μεταβολή 2013/2012	2012	Μεταβολή 2012/2011	2011	Μεταβολή 2011/2010	2010	2009	2008	2007
Ελλάδα	1.087,75	39,10%	782,01	54,11%	507,45	-15,57%	601,05	559,93	565,61	520,56
Καναδάς	797,44	13,17%	704,66	33,12%	529,36	96,12%	269,91	101,81	8,48	1,00
Ιταλία	503,28	10,17%	456,84	6,90%	427,36	10,49%	386,79	347,86	321,46	220,10
Αυστρία	424,98	8,81%	390,58	-11,95%	443,60	25,42%	353,69	220,54	186,42	146,72
Ολλανδία	390,14	15,59%	337,52	33,38%	253,05	13,64%	222,67	207,33	187,50	273,88
Τουρκία	369,78	12,50%	328,69	75,04%	187,78	0,60%	186,66	235,12	189,70	154,05
Γερμανία	115,26	14,73%	100,46	20,17%	83,60	-0,29%	83,84	74,45	66,18	52,39
Κύπρος	110,18	4,15%	105,79	-18,12%	129,20	114,87%	60,13	50,34	54,10	34,32
Ελβετία	98,36	-75,10%	395,02	-27,35%	543,74	696,81%	68,24	108,28	136,54	13,92
Γαλλία	83,37	-1,81%	84,91	66,52%	50,99	27,89%	39,87	26,21	23,96	19,40
Σύνολο 10 πρώτων	3.980,54	7,98%	3.686,48	16,80%	3.156,13	38,86%	2.272,85	1.931,87	1.739,95	1.436,34
Λοιποί	206,97	0,27%	206,41	-15,33%	243,78	49,45%	163,12	329,56	321,20	393,24
Γενικό Σύνολο	4.187,51	7,57%	3.892,89	14,50%	3.399,91	39,57%	2.435,97	2.261,43	2.061,15	1.829,58

Οι χώρες από τις οποίες προέρχονται, κατά κύριο λόγο, τα ξένα κεφάλαια στην Αλβανία αναφέρονται στο ακόλουθο πίνακα.

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Αλβανία (stock)
(μερίδια ανά χώρα)

Προέλευση	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Ελλάδα	25,98%	20,09%	14,93%	24,67%	24,76%	27,44%	28,45%
Καναδάς	19,04%	18,10%	15,57%	11,08%	4,50%	0,41%	0,05%
Ιταλία	12,02%	11,74%	12,57%	15,88%	15,38%	15,60%	12,03%
Αυστρία	10,15%	10,03%	13,05%	14,52%	9,75%	9,04%	8,02%
Ολλανδία	9,32%	8,67%	7,44%	9,14%	9,17%	9,10%	14,97%
Τουρκία	8,83%	8,44%	5,52%	7,66%	10,40%	9,20%	8,42%
Γερμανία	2,75%	2,58%	2,46%	3,44%	3,29%	3,21%	2,86%
Κύπρος	2,63%	2,72%	3,80%	2,47%	2,23%	2,62%	1,88%
Ελβετία	2,35%	10,15%	15,99%	2,80%	4,79%	6,62%	0,76%
Γαλλία	1,99%	2,18%	1,50%	1,64%	1,16%	1,16%	1,06%
Σύνολο 10 πρώτων	95,06%	94,70%	92,83%	93,30%	85,43%	84,42%	78,51%
Λοιποί	4,94%	5,30%	7,17%	6,70%	14,57%	15,58%	21,49%
Γενικό Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Η Ελλάδα αποτελεί τον βασικότερο ξένο επενδυτή στην Αλβανία, καταλαμβάνοντας σταθερά τη πρώτη θέση, από το 2007 έως το 2013, με εξαίρεση το 2011. Με βάση τα αναθεωρημένα στοιχεία του 2013, η χώρα μας κατέχει το 26% του συνόλου των αποθεμάτων ΑΞΕ (stock) στην Αλβανία. Για την ίδια περίοδο άλλες χώρες με σημαντικά ποσοστά επί των συνόλου των

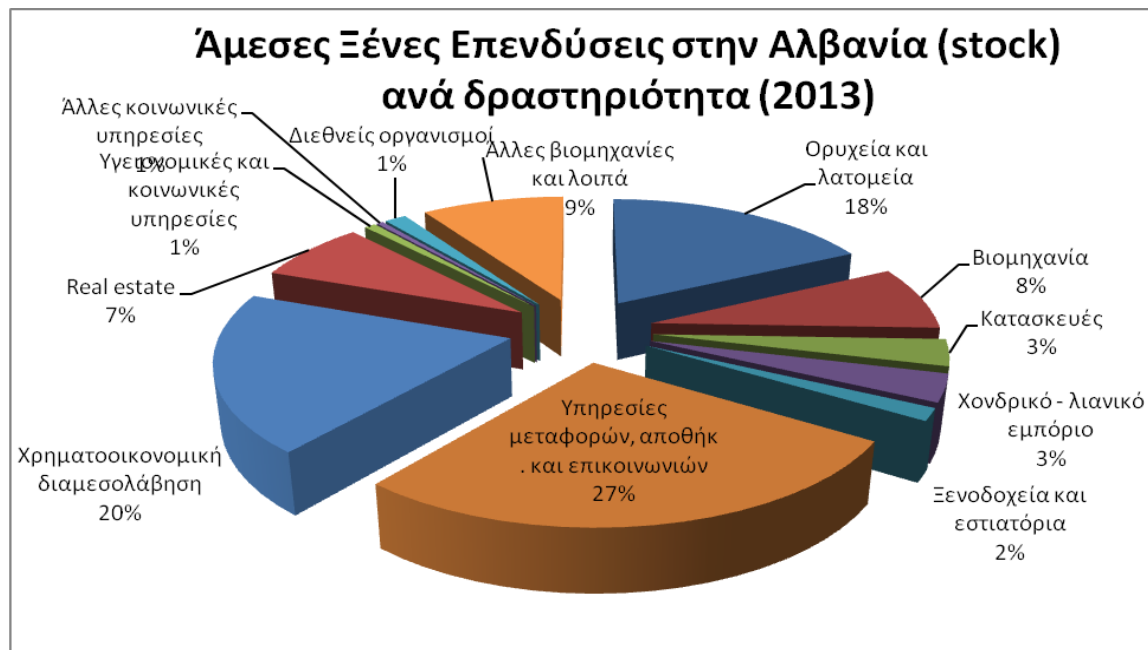

ΑΞΕ (stock) είναι ο Καναδάς (19%), η Ιταλία (12%), η Αυστρία (10%), η Ολλανδία (9%), και η Τουρκία (9%).

Το μεγαλύτερο μέρος των αποθεμάτων ΑΞΕ στην Αλβανία αφορά στον τομέα των υπηρεσιών μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών (27%), στον τομέα χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης (20%) και στον τομέα των ορυχείων και λατομείων (18%). Ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά οι τομείς άλλων βιομηχανιών (9%), της βιομηχανίας (8%), του real estate (7%), των κατασκευών (3%), του χονδρικού - λιανικού εμπορίου (3%), των ξενοδοχείων και εστιατορίων (2%), ενώ όλοι οι υπόλοιποι τομείς υπερβαίνουν ελαφρώς ή δεν ξεπερνούν το 1% ο καθένας, όπως φαίνεται και στον πίνακα και στο γράφημα που ακολουθούν.

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Αλβανία (stock) ανά δραστηριότητα (σε εκ. ευρώ)					
Δραστηριότητα	2012	Μερίδιο 2013	2013	Μερίδιο 2013	Μεταβολή 2013/2012
Υπηρεσίες μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών	789,24	20,27%	1.143,91	27,32%	44,94%
Χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση	752,62	19,33%	816,46	19,50%	8,48%
Ορυχεία και λατομεία	810,03	20,81%	741,81	17,71%	-8,42%
Άλλες βιομηχανίες	616,05	15,82%	390,64	9,33%	-36,59%
Βιομηχανία	334,57	8,59%	329,13	7,86%	-1,63%
Real estate	90,30	2,32%	310,90	7,42%	244,30%
Χονδρικό - λιανικό εμπόριο	156,52	4,02%	141,27	3,37%	-9,74%
Κατασκευές	142,09	3,65%	137,03	3,27%	-3,56%
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	63,41	1,63%	63,42	1,51%	0,02%
Διεθνείς οργανισμοί	45,67	1,17%	59,74	1,43%	30,81%
Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες	35,80	0,92%	31,67	0,76%	-11,54%
Άλλες κοινωνικές υπηρεσίες	18,41	0,47%	18,35	0,44%	-0,33%
Εκπαίδευση	6,80	0,17%	8,03	0,19%	18,09%
Γεωργία, θήρα και δασοκομία	1,09	0,03%	1,10	0,03%	0,92%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, αερίου και νερού	30,30	0,78%	-5,93	-0,14%	-119,57%
Αλιεία	-	-	-	-	-
Σύνολο	3.892,90	100,00%	4.187,53	100,00%	7,57%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας

Ελληνικές Άμεσες Επενδύσεις στην Αλβανία

Οι ελληνικές επενδύσεις στην Αλβανία έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

1) Η Ελλάδα είναι ο βασικός επενδυτής στην Αλβανία στο σύνολο των ΑΞΕ.

Η Ελλάδα αποτελεί τη πρώτη χώρα στον κατάλογο των ξένων επενδυτών στην Αλβανία και οι Έλληνες επιχειρηματίες, παρά τις δυσκολίες και την αστάθεια στο αλβανικό επιχειρηματικό περιβάλλον καθώς και τη δυσμενή οικονομική συγκυρία για την ελληνική οικονομία, παραμένουν στην αλβανική αγορά με δυναμική και αυξανόμενη επενδυτική παρουσία. Καθ'ολη τη διάρκεια της χρονικής περιόδου από το 2007 έως το 2013, η Ελλάδα ήταν ο πρώτος ξένος επενδυτής στην Αλβανία με εξαίρεση το 2011. Το 2007, οι ελληνικές επενδύσεις αποτελούσαν το 28% του συνόλου των ΑΞΕ (stock). Αυτό το ποσοστό μειώθηκε, με τα χρόνια, φτάνοντας στο χαμηλότερο επίπεδο το 2011, ήτοι 15% επί του συνόλου, απόλυτα δικαιολογημένο, εξ' αιτίας της χρηματοπιστωτικής κρίσης στην Ελλάδα, το οποίο ωστόσο παραμένει αρκετά σημαντικό ποσοστό για την αλβανική οικονομία. Το 2012 και 2013 οι ελληνικές επενδύσεις αυξήθηκαν εκ νέου (υπερβαίνοντας το ένα τέταρτο (1/4) του συνόλου των αποθεμάτων ΑΞΕ στο τέλος του 2013) και ξεπέρασαν το «ψυχολογικό όριο» του €1 δισ. στο τέλος του 2013.

2) Η αύξηση των ελληνικών επενδύσεων οφείλεται σε αύξηση των κεφαλαίων και στην αύξηση των χρεογράφων.

Με την πάροδο του χρόνου οι Έλληνες επενδυτές αγοράζουν μερίδια αλβανικών επιχειρήσεων και αυξάνουν τα κεφάλαιά τους, επίσης λαμβάνουν δάνεια από τις μητρικές εταιρείες στην Ελλάδα, ή επενδύουν σε επενδύσεις χαρτοφυλακίου που έχουν εκδοθεί από τη μητρική εταιρεία. Αυτοί οι δύο τύποι των συναλλαγών αυξάνουν το απόθεμα των ελληνικών Άμεσων Επενδύσεων στην Αλβανία.

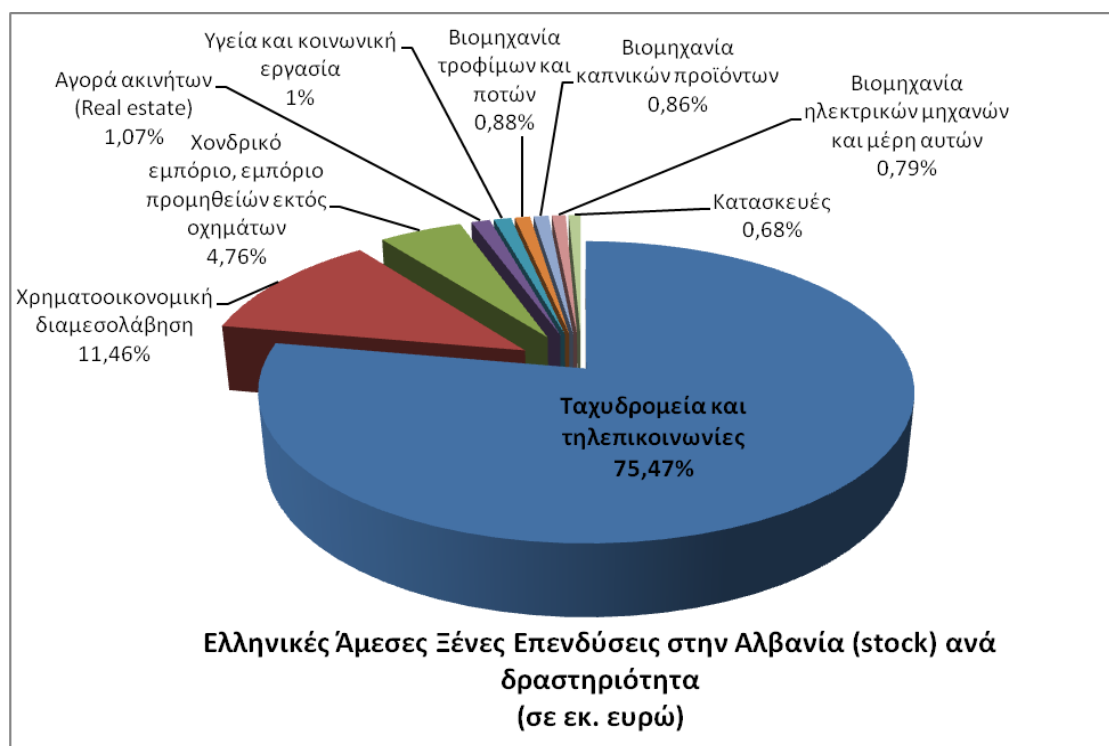
Η διαφορά στο απόθεμα για τις ελληνικές επενδύσεις αφορά κυρίως στις συναλλαγές (ροών) κατά τη διάρκεια του έτους και όχι στις μεταβολές των τιμών ή άλλες αλλαγές.

3) Οι βασικοί οικονομικοί τομείς στους οποίους κατευθύνονται οι ελληνικές επενδύσεις στην Αλβανία είναι των «ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών» και «ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών».

Οι επενδύσεις αφορούν κυρίως τον τομέα των ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών με ποσοστό 63% επί του συνόλου των αποθεμάτων των ελληνικών επενδύσεων για το 2012 και 75% για το 2013, και του τομέα των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών με ποσοστό 18% επί του συνόλου του αποθέματος των ελληνικών επενδύσεων για το 2012 και 11% για το 2013.

Ελληνικές Άμεσες Επενδύσεις στην Αλβανία (stock) ανά δραστηριότητα (σε εκ. ευρώ)					
Δραστηριότητα	2012	Μερίδιο 2012	2013	Μερίδιο 2013	Μεταβολή 2013/2012
Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες	488,94	62,52%	820,97	75,47%	67,91%
Ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές εργασίες	140,39	17,95%	124,64	11,46%	-11,22%
Χονδρικό εμπόριο, εμπόριο προμηθειών εκτός οχημάτων	54,47	6,97%	51,79	4,76%	-4,92%
Αγορά ακινήτων (Real estate)	6,97	0,89%	11,61	1,07%	66,57%
Υγεία και κοινωνική εργασία	15,16	1,94%	10,84	1,00%	-28,50%
Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	9,66	1,24%	9,55	0,88%	-1,14%
Βιομηχανία καπνικών προϊόντων	8,82	1,13%	9,38	0,86%	6,35%
Βιομηχανία ηλεκτρικών μηχανών και μέρη αυτών	8,44	1,08%	8,58	0,79%	1,66%
Κατασκευές	18,26	2,34%	7,42	0,68%	-59,36%
Σύνολο	782,01	100,00%	1.087,75	100,00%	39,10%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας

Διάρθρωση αλβανικών επιχειρήσεων

Στο τέλος του 2013 στην αλβανική οικονομία δραστηριοποιούνταν 111.083 επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, μη κερδοσκοπικών οργανισμών και δημόσιου τομέα), από τις οποίες οι 12.131 ξεκίνησαν τη δραστηριότητά τους εντός του 2013.

Σύμφωνα με στοιχεία της Αλβανικής Στατιστικής Υπηρεσίας (INSTAT), οι εταιρείες ξένων και μεικτών συμφερόντων ανέρχονταν σε 4.654, στο τέλος του 2013, εκ των οποίων οι 616 ήταν ελληνικών ή ελληνο-αλβανικών συμφερόντων. Επίσης, στο τέλος του 2013, υπήρχαν 1.903 καταγεγραμμένες εταιρείες ιταλικών και ιταλο-αλβανικών συμφερόντων, καθώς και 336 τουρκικών και αλβανο-τουρκικών συμφερόντων.

Το μεγαλύτερο μέρος των αλβανικών επιχειρήσεων (42,74%) έχει έδρα την Περιφέρεια των Τιράνων, ενώ το 9,54% την Περιφέρεια Δυρραχίου, το 8,85% την Περιφέρεια Φιερι, το 8,43% την Περιφέρεια Αυλώνας και το 6,06% την Περιφέρεια Κορυτοάς.

Οι πιο συνηθισμένες νομικές μορφές εταιρειών είναι οι ατομικές επιχειρήσεις, οι οποίες αποτελούν το 76,48% του συνόλου, και οι Εταιρείες

Περιορισμένης Ευθύνης (Sh.p.k.) οι οποίες συναντώνται σε ποσοστό 18,69%. Οι ανώνυμες εταιρείες αντιπροσωπεύουν μόλις 0,79% του συνόλου.

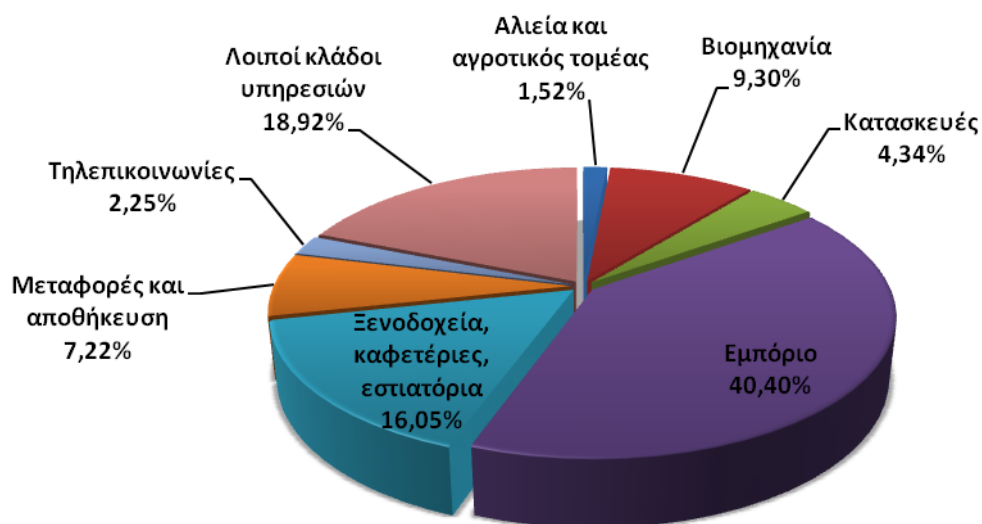
Το 40,4% των αλβανικών επιχειρήσεων δραστηριοποιείται στο εμπόριο, το 16,05% στον κλάδο των ξενοδοχείων και της εστίασης, το 7,22% στον τομέα μεταφορών και αποθήκευσης, το 2,25% στις τηλεπικοινωνίες, το 9,3% στη βιομηχανία, το 4,34% στον κατασκευαστικό κλάδο και το 1,52% στον αγροτικό τομέα.

Η συντριπτική πλειοψηφία (89,83% ή 99.782 επιχειρήσεις) των επιχειρήσεων είναι μικρού μεγέθους και απασχολούν 1-4 εργαζόμενους. Το 4,71% ή 5.235 επιχειρήσεις απασχολούν 5-9 εργαζόμενους, το 4,20% ή 4.660 επιχειρήσεις απασχολούν 10-49 υπαλλήλους, ενώ μόλις 1.406 επιχειρήσεις, που αντιστοιχούν στο 1.27% του συνόλου, αριθμούν περισσότερους από 50 υπαλλήλους.

Κατανομή επιχειρήσεων βάσει νομικής μορφής (τέλος 2013)			
Μορφή	Σύνολο	Μερίδιο	Έναρξη λειτουργίας το 2013
Ατομικές επιχειρήσεις	84.955	76,48%	9.584
Ε.Π.Ε.	20.760	18,69%	2.141
Α.Ε.	880	0,79%	52
Δημόσιες επιχειρήσεις (όχι Α.Ε.)	936	0,84%	12
Λοιπές *	4.488	4,04%	381
Σύνολο	111.083	100,00%	12.131

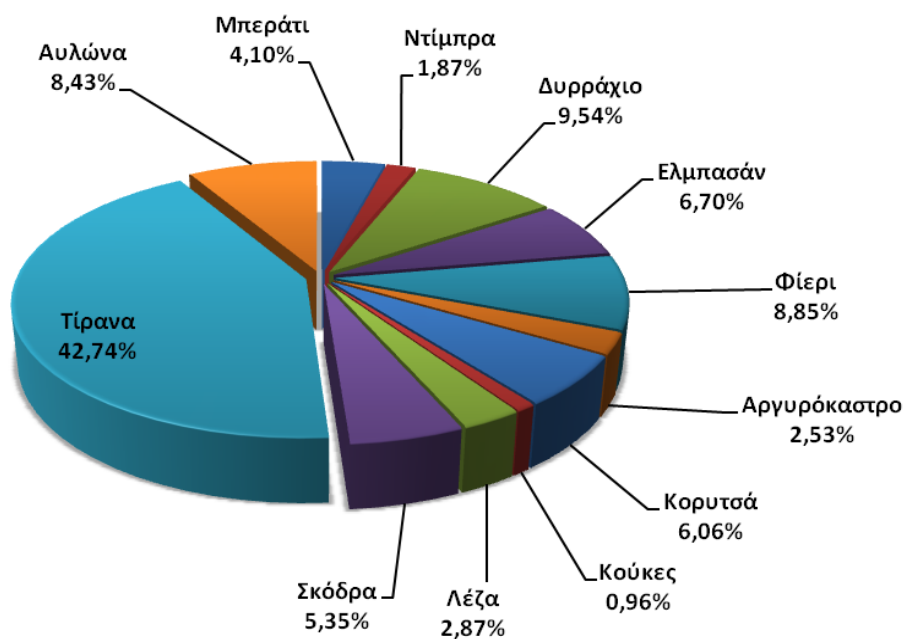
* Συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, μη κερδοσκοπικών οργανισμών και δημόσιου τομέα
Πηγή: Αλβανική Στατιστική Υπηρεσία (INSTAT)

Κατανομή επιχειρήσεων ανά κλάδο (τέλος 2013)

Πηγή: Αλβανική Στατιστική Υπηρεσία (INSTAT)

Κατανομή επιχειρήσεων ανά περιφέρεια (τέλος 2013)

Πηγή: Αλβανική Στατιστική Υπηρεσία (INSTAT)

Ασφαλιστικός τομέας στην Αλβανία

Κόριες εξελίξεις και μεγέθη της αλβανικής ασφαλιστικής αγοράς

Μείωση του αριθμού των ασφαλιστικών συμβολαίων, κατά 5,87%, καθώς και μείωση του συνολικού ύψους των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών, της τάξης του 4,63%, καταγράφηκε το 2013 στην Αλβανία, σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2012), σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποίησε πρόσφατα η αρμόδια αλβανική Αρχή “Albanian Financial Supervisory Authority” - AFSA / AMF, <http://amf.gov.al>.

Ειδικότερα:

- Ο αριθμός των ασφαλιστήριων συμβολαίων ανήλθε το 2013 σε 995.732, από 1.057.820 το 2012, και το συνολικό ύψος των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών διαμορφώθηκε σε 8,53 δισ. αλβ. λεκ (60,8 εκ. € περίπου), έναντι 8,95 δισ. αλβ. λεκ το 2012.
- Οι ασφάλειες ζωής αυξήθηκαν, τόσο ως προς τον αριθμό των ασφαλιστήριων συμβολαίων που το 2013 ανήλθε σε 92.564, δηλ. διευρύνθηκε κατά 7,19%, σε σχέση με το 2012, όσο και ως προς το ύψος των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών που το 2013 διαμορφώθηκε στα 960,05 εκ. αλβ. λεκ, έναντι 880,3 εκ. αλβ. λεκ το 2012.
- Οι λοιπές, πλην ζωής, ασφάλειες μειώθηκαν τόσο ως προς τον αριθμό των ασφαλιστήριων συμβολαίων, ο οποίος το 2013 ανήλθε σε 903.161, δηλ. μειώθηκε κατά 7,03%, σε σχέση με το 2012, όσο και ως προς το ύψος των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών το οποίο το 2013 διαμορφώθηκε σε 7,52 δισ. αλβ. λεκ, έναντι 8,04 δισ. αλβ. λεκ το 2012, σημειώνοντας μείωση 6,46%.
- Οι ασφαλιστικές εταιρείες κατέβαλαν το 2013 αποζημιώσεις συνολικού ύψους 2,71 δισ. ALL ή 19,32 εκ. € περίπου (έναντι ύψους 2,8 δισ. αλβ. λεκ το 2012), από το οποίο ποσοστό 81,54% αφορούσε ασφάλειες οχημάτων.
- Ο αριθμός των περιπτώσεων αποζημίωσης αυξήθηκε το 2013 στις 23.910 (ήτοι κατά 1.590, σε σχέση με το 2012), από τις οποίες οι 469 αφορούσαν ασφάλειες ζωής και οι λοιπές άλλα συμβόλαια (εξαιρουμένων των ζωής).

Θεσμικό πλαίσιο ασφαλιστικής αγοράς

Όπως προκύπτει από τα στατιστικά δεδομένα για την αλβανική ασφαλιστική αγορά, η μεγέθυνση που παρατηρείται στον τομέα επηρεάζεται άμεσα από το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, η ασφαλιστική αγορά στην Αλβανία άρχισε να μεγεθύνεται δυναμικά μετά το 2004, με την ψήφιση του βασικού ρυθμιστικού πλαισίου (N. 9267/29.7.2004) που καθόρισε τις γενικές αρχές και τους κανόνες λειτουργίας του κλάδου. Επίσης, η ανοδική πορεία επιταχύνθηκε το 2007, μετά τη λειτουργία της Albanian Financial Supervisory Authority /

AMF (ιδρύθηκε με τον Ν. 9572/3.7.2006), και τη θέση σε ισχύ σειράς Κανονισμών (από 8.2.2007) της εν λόγω Αρχής Εποπτείας και Ελέγχου, που ρύθμισαν θέματα αδειοδότησης και άσκησης της ασφαλιστικής δραστηριότητας στη χώρα, καθορίζοντας και υψηλότερο ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για τις εταιρείες του τομέα, πρόβλεψη που ενίσχυσε την εμπιστοσύνη των πελατών στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της ασφαλιστικής αγοράς έπαιξε και η απελευθέρωση του ύψους των ασφαλιστρών για την υποχρεωτική ασφάλιση αυτοκινήτων (κατάργηση ετήσιου ελάχιστου ορίου ύψους 11.000 αλβ. λεκ που ίσχυε) το καλοκαίρι του 2011.

Σημειώνεται, ότι για τη δραστηριοποίηση ξένων ασφαλιστικών εταιρειών στην Αλβανία, απαραίτητη προϋπόθεση, πέραν βεβαίως της άδειας της AMF, αποτελεί και η λειτουργία υποκαταστήματος στη χώρα.

Τα κείμενα των Νόμων, Κανονισμών κ.λπ. ρυθμίσεων που διέπουν την αλβανική ασφαλιστική αγορά, στην αγγλική γλώσσα, περιέχονται στην ιστοσελίδα της Albanian Financial Supervisory Authority, <http://amf.gov.al/ligje.asp>, θέση Legal Framework, Laws και By-Laws.

Ανάπτυξη ασφαλιστικής αγοράς - Κατανομή

Ο συνολικός αριθμός των ασφαλιστηρίων συμβολαίων στην Αλβανία ανήλθε το 2013 στα 995.732, από 1.057.820 το 2012, δηλ. σημείωσε μείωση ποσοστού 5,87%. Ο αριθμός των συμβολαίων ζωής ανήλθε το 2013 σε 92.564, σημειώνοντας αύξηση 7,19%, ενώ ο αριθμός των λοιπών συμβολαίων (πλην ζωής) μειώθηκε κατά 7,03% και ανήλθε σε 903.161.

Αξία ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστικών συμβολαίων, 2007-2013 (σε χιλ. ALL)

Κατηγορία	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Συμβόλαια πλην ζωής	5.504.006	6.540.867	7.082.551	7.303.484	7.251.826	8.041.200	7.521.570
Συμβόλαια ζωής	409.525	517.652	723.648	848.804	1.065.511	880.304	960.046
Αποδεκτές αντασφαλίσεις	21.846	31.022	72.059	55.197	18.403	28.274	53.811
ΑΞΙΑ ΣΥΝΟΛΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	5.935.377	7.089.541	7.878.259	8.207.485	8.356.155	8.921.504	8.481.616

Πηγή: Albanian Financial Supervisory Authority / AMF

Όσον αφορά στα ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφαλίστρα, το συνολικό ύψος τους σημείωσε πτώση της τάξης του 4,63% και διαμορφώθηκε στα 8,53 δισ. ALL (60,8 εκ. € περίπου).

Θα πρέπει πάντως να επισημανθεί, ότι η αξία των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών, συνολικού ύψους 8,53 δισ. αλβ. λεκ (60,8 εκ. € περίπου) το 2013 (έναντι 8,95 δισ. αλβ. λεκ το 2012), παρουσιάζει αύξηση της

τάξης σχεδόν του 100%, σε σχέση με το αντίστοιχο επίπεδο του 2005 (4,276 δισ. ALL).

Αξία ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστικών συμβολαίων, 2007-2013,(σε χιλ. ALL)

Κατηγορία	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Αξία συνόλου συμβολαίων πλην ζωής	5.504.006	6.540.867	7.082.551	7.303.484	7.251.826	8.041.200	7.521.570
Ασφάλειες ατυχημάτων	24.585	65.551	92.145	91.337	100.460	386.958	347.810
Ασφάλειες ασθένειας	162.274	247.651	282.824	366.269	773.959	234.118	321.294
Ασφάλειες οχημάτων	4.235.314	4.478.931	4.769.276	4.840.071	4.353.318	5.119.827	4.383.030
-Μικτή οχημάτων	370.064	495.906	580.472	597.545	626.203	542.136	517.236
-Οχημάτων έναντι τρίτων / MTPL	3.865.250	3.983.025	4.188.804	4.242.526	3.727.115	4.577.691	3.865.795
- MTPL & πυρκαγιάς / DMTPPL	2.575.988	2.728.577	2.738.175	2.932.985	2.205.176	3.369.914	2.743.565
- «Πράσινη κάρτα»	789.405	932.675	1.046.546	896.273	1.102.217	688196,9	723.852
- Συνοριακή	499.857	321.774	404.083	413.268	419.722	519.580	398.377
Ασφάλειες αεροσκαφών	43.026	52.483	206.936	215.818	165.880	5.285	6.875
-Αστική ευθύνη αεροσκαφών	37.957	49.170	203.246	194.446	154.168	-	6.590
-Μικτή ασφάλεια αεροσκαφών	5.069	3.313	3.690	21.372	11.712	5.285	285
Ασφάλειες πλοίων	16.465	30.635	17.589	25.015	26.490	29.772	26.197
-Ασφάλεια σκαφών	959	10.782	312	316	2.814	10708,42	10.951
-Αστική ευθύνη πλοίων	15.506	19.853	17.277	24.699	23.676	19.063	15.246
Ασφάλειες transit αγαθών	22.259	33.547	42.600	26.668	24.893	38.895	45.706
Ασφάλειες από πυρκαγιά και φυσικές καταστροφές	517.155	643.128	703.172	938.332	1.028.067	1.207.146	1.161.367
Ασφάλειες για ζημιά και απώλεια ιδιοκτησίας	56.856	59.148	111.964	130.997	184.702	499.405	808.091
Γενικές ασφάλειες αστικής ευθύνης	298.741	752.030	625.462	502.663	398.850	338.659	244.863
Ασφάλειες εγγυήσεων	127.331	177.763	230.583	166.314	195.207	181.136	176.336
Αξία συνόλου συμβολαίων ζωής	409.525	517.652	723.648	848.804	1.065.511	880.304	960.046
-Ζωής / θανάτου	155.364	-	-	-	-	-	-
-Ζωής οφειλέτη	154.300	379.857	469.680	554.059	697.205	522.374	609.829
-Ζωής ομαδικά	64.965	80.613	100.231	132.955	168.805	131.592	101.718
-Ζωής συνδυαστικά	9.383	9.794	35.881	19.072	22.535	25.834	20.247
-Ζωής και υγείας για ταξίδια	18.314	26.622	25.902	28.473	35.812	18.831	18.946
-Ζωής μαθητικά / φοιτητικά	3.903	5.369	2.522	2.294	2.841	14.422	12.845
-Ζωής φοιτητικά	992	1.771	1.035	996	547	446,5632	608,81917
-Ζωής επενδυτικά	211	9.904	87.557	107.883	117.130	128.565	151.086
-Άλλα συμβόλαια ζωής	2.093	3.723	841	3.062	2.621	38.240	44.766
Αποδεκτές αντασφαλίσεις	21.846	31.022	72.059	55.197	18.403	28.274	53.811
ΑΞΙΑ ΣΥΝΟΛΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	5.935.377	7.089.541	7.878.259	8.207.485	8.356.155	8.921.504	8.481.616

Πηγή: Albanian Financial Supervisory Authority / AMF

Ως προς την κατανομή του τομέα στην Αλβανία, αν και κυριαρχείται από την υποχρεωτική ασφάλιση, στην προαιρετική καταγράφεται μετά το 2008, επίσης, αυξητική τάση. Το συνολικό ύψος των ασφαλιστρών για τις μη υποχρεωτικές ασφάλειες, ανήλθε το 2013 στα 3,65 δισ. αλβ. λεκ (26 εκ. € περίπου), σημειώνοντας, σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2012), αύξηση της τάξης 5,55%.

Ασφαλιστικές εταιρείες - Μεριδία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Αλβανίας, Albanian Insurance Bureau, www.insurers-al.org, μέλη της αποτελούν οκτώ (8) επιχειρήσεις (βλ. ακολούθως στοιχεία), οι οποίες δραστηριοποιούνται στην αλβανική ασφαλιστική αγορά, όπου κυρίαρχη θέση κατέχουν οι εταιρείες αυστριακών συμφερόντων.

Στον κλάδο των ασφαλειών ζωής, δραστηριοποιούνται 3 εταιρείες. Κυρίαρχη θέση έχει η, αυστριακών συμφερόντων, Sigal Life του αυστριακού Ομίλου Unifa Group, στην οποία το 2013 αντιστοιχούσε το 60,41% του συνόλου των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών συμβολαίων ασφαλειών ζωής. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η εταιρεία Sicred με μερίδιο 22,99% και στην τρίτη θέση η Insig με 16,59%.

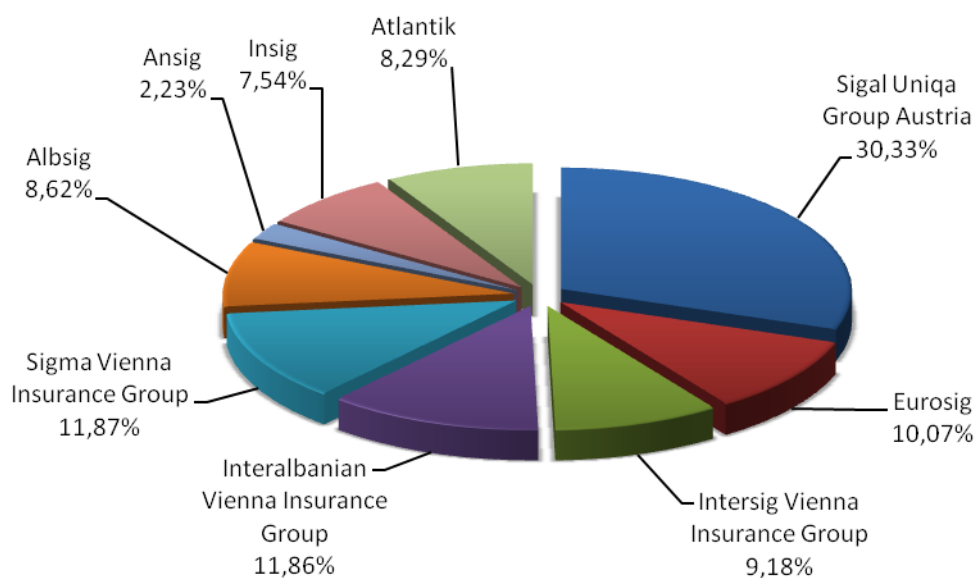
Στον κλάδο των λοιπών, πλην ζωής, ασφαλειών, δραστηριοποιούνται 9 εταιρείες. Κυρίαρχη θέση έχει η εταιρεία Sigal (του αυστριακού Ομίλου Unifa Group), με μερίδιο 34,52% επί του συνόλου των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών. Ακολουθούν η Eurosig με 12,72%, η Intersig Vienna Insurance Group με 10,85%, η Interalbanian Vienna Insurance Group με 9,05%, η Sigma Vienna Insurance Group με 8,95% κ.ά..

Σημειώνεται ότι ο Όμιλος Vienna Insurance Group (Wiener Staedtische Versicherung Gruppe AG), ο οποίος δραστηριοποιείται στην Αλβανία μέσω των εταιρειών Sigma, Interalbanian (εξαγοράστηκε το 2010) και την Intersig (εξαγορά πλειοψηφικού πακέτου το 2011), καταλαμβάνει το 28,85% της αγοράς στις ασφάλειες πλην ζωής.

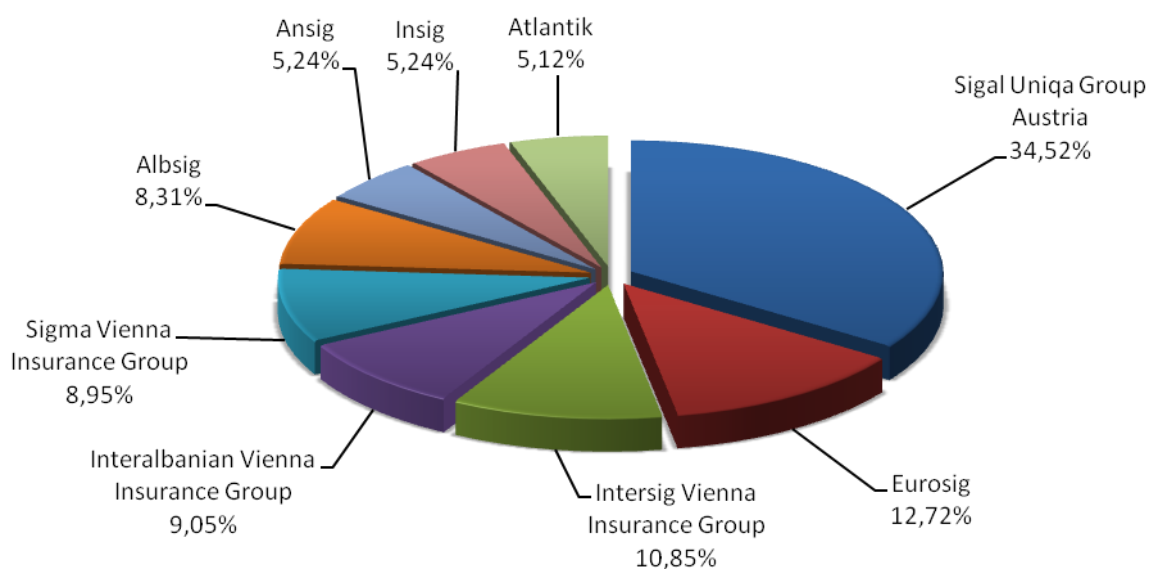
Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία για τις εξελίξεις στην αλβανική ασφαλιστική αγορά, όπως και για τα μερίδια που κατέχουν οι εταιρείες του τομέα, κατά κλάδο και κατηγορία, δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της AMF, <http://amf.gov.al/>, θέση Publications & Statistics.

Μερίδια ασφαλιστικών εταιρειών 2012-2013 για τον κλάδο ασφαλειών πλην ζωής

2012

2013

Πηγή: Albanian Financial Supervisory Authority / AMF

Ασφαλιστικές εταιρείες

1. Shoqëria e Sigurimeve INSIG sh.a.
Adresa: Rr. "Papa Gjon Pali i II", Aba Center, Tiranë
Tel: 00 355 4 2234170
Fax: 00 355 4 2234180, 2223838
E-mail: info@insig.com.al
www.insig.com.al

2. Shoqëria e Sigurimeve SIGMA sh.a.
Adresa: Rruga: Komuna e Parisit, Pall. Lura, Tiranë
Tel: 00 355 4 2258254
Fax: 00 355 4 2258253
E-mail: info@sigma-al.com
www.sigma-al.com

3. Shoqëria e Sigurimeve SIGAL sh.a.
Adresa: Blvd. Zog I, Nr. 1, Tiranë
Tel: 00 355 4 2253407 / 408, 2260311, 2233308
Fax: 00 355 4 2250220
E-mail: info@sigal.com.al
www.sigal.com.al

4. Shoqëria e Sigurimeve ATLANTIK sh.a.
Adresa: Rr. Themistokli Gërmenji, Nr. 3/1, Tiranë
Tel: 00 355 4 2230506
Fax: 00 355 4 2235088
www.atlantik.com.al

5. Shoqëria e Sigurimeve INTERSIG sh.a.
Adresa: Rr. "Ismail Qemali", Samos Tower, Kati i II,
P.O.B 8292, Tiranë
Tel/Fax: 00355 4 2270576
Fax: 00355 4 2270577
E-mail: info@intersig.al
www.intersig.al

6. Shoqëria e Sigurimeve INTERALBANIAN sh.a
Adresa: Rr. Pjeter Bogdani Nr.40
Perballe shkolles 11 Janari
Tirana, ALBANIA
Tel: +355 4 2255171, +355 692086046, 0800 01 01
Fax: +355 4 2255172
kontakt@interalbanian.com

www.interalbanian.com

7. Shoqëria e Sigurimeve ALBSIG sh.a.
Adresa: Rr. Punëtorët e Rilindjes, Nr. 10, Tiranë
Tel: 00 355 4 2254764
Fax: 00 355 4 2254664
E-mail: info@albsig.com
www.albsig.com.al

8. Shoqëria e Sigurimeve EUROSIG sh.a.
Adresa: Rr. "Papa Gjon Pali i II", Tiranë
Tel: 00 355 4 2238899 / 999
Fax: 00 355 4 2223841
E-mail: info@eurosig.al
www.eurosig.al

9. ANSIG sh.a
Rr: "Donika Kastrioti", Vila Nr. 9, Tiranë
Tel : +355 4 2263490
Fax : +355 4 2263490
www.ansig.al
E-mail: info@ansig.al

Πηγή : Albanian Insurance Bureau

Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Αλβανίας

Rr. "Gjergj Fishta", Pall. Edil-Al-It, Kati II-te, Tirana - Albania

Tel: 00 355 4 22 254 033/00 355 4 22 267 221

Fax: 00 355 4 22 267 221

E-mail: bshs@insurers-al.org

www.insurers-al.org

Εμπορικά κέντρα στην Αλβανία

Ο κύκλος εργασιών των εμπορικών κέντρων αποτελεί ένα μικρό μόνο μέρος του κύκλου εργασιών του τομέα λιανικού εμπορίου στην Αλβανία, ως αποτέλεσμα διαφόρων παραγόντων, μεταξύ των οποίων και η ύπαρξη ανεπίσημου λιανικού εμπορίου.

Η συνολική επιφάνεια των εμπορικών κέντρων στην Αλβανία ξεπερνάει τις 240.000 τ.μ., που σημαίνει ότι σε εθνικό επίπεδο αντιστοιχούν 80 τ.μ. ανά 1000 κατοίκους. Δεδομένου όμως ότι τα περισσότερα εμπορικά κέντρα βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή των Τιράνων (200.000 τ.μ.), η πραγματική αντιστοιχία ανέρχεται σε 208 τ.μ. ανά 1000 κατοίκους.

Η επισκεψιμότητα των εμπορικών κέντρων δεν έχει φτάσει ακόμα στο επιθυμητό επίπεδο, όμως διαφαίνεται αυξητική τάση, καθώς αποτελούν και προορισμό διασκέδασης.

TIRANA EAST GATE

Autostrada Tiranë – Elbasan, km 0
Tel.: 00355 4 2395001
Mobile: 00355 662098042
Email: info@teg.al
www.teg.al

QENDRA TREGTARE “UNIVERS” - QTU

Autostrada Tirane- Durres
Tirana, ALBANIA
Tel.: 00355 4 2380103, 2380116, 2380100
Fax : 00355 4 2380101
Email: e.seraizi@acrem.al; office@acrem.al
www.qtu.al

CITY PARK

Autostrada Tirane - Durres km 12
Tirane, ALBANIA
Tel.: 00355 4 4509009, 4509111, 2340344, 2376424
Email: info@cityparkalbania.com;
marketing@cityparkalbania.com;
<http://www.cityparkalbania.com>

CASA ITALIA

Autostrada Tirane-Durres
Tirana, ALBANIA
Mr. Carlo Alberto Rossi, Manager
Mobile: 00355 692066850
Email: info@casaitalia.al; rossi@casaitalia.al
www.casaitalia.al/

ABA BUSINESS CENTER

Tel.: 00355 4 2380103, 44501737
Fax: 00355 4 2380101
Email: info@ababusinesscenter.al;
customer.care@abatrade.al
www.coin.al

Coin Department Store

Rr. Papa Gjon Pali II, Tirana, ALBANIA
Tel.: 00355 4 2248313, 4501700
00355 4501710, 4501711, 4501737
Fax: 00355 4 2248312
Email: info@gener2.al
www.gener2.al

EUROPEAN TRADE CENTER (ETC)

Blvd Bajram Curri, Tirana, ALBANIA
Tel.: 00355 4 2254100, 2271886
Tel./Fax: 00355 4 2251600
Email: ermirnauni@edilal.com;
galeriaetc@edilal.com; a.begoetc@gmail.com;
galeriaetc@sviluppo commerciale.it
www.galeria-etc.com

TWIN TOWERS

Blvd. Deshmoret e Kombit
Tirana, ALBANIA

TWIN TOWERS I

Tel./Fax: 00355 4 2280300-1

TWIN TOWERS II

Tel./Fax: 00355 4 2280100

Email: artan_kola@yahoo.it

CONDOR CENTER

Rr. e Kavajes, Tirane, ALBANIA

Mobile: 00355 694028333

Email: condor_center@yahoo.com

G KAM

Rr. e Kavajes, Tirane, ALBANIA

Tel.: 00355 4 2233002, 2274820

Mobile: 00355 682069315

Email: shyze.biznes@yahoo.com;

resepioni@gkam.al

www.gkam.al

METPOPOL

Rr. Sami Frasheri, Tirana, ALBANIA

Tel.: 00355 4 2258887

Fax: 00355 4 2236953

Email: office@bybest.com.al

QENDRA TREGTARE TIRANA

Blvd Zogu I, pranë Stacionit të Trenit

Tirana, ALBANIA

Tel.: 00355 4 2234409

Mobile: 00355 684080016

Email: agimi_shpk@yahoo.com

VESA CENTER

Rr. Abdyl Frasheri, No.5

Tirana, ALBANIA

Tel.: 00355 4 2278816

Fax: 00355 4 2278839

Email: artel@icc-al.org

www.vesacenter.com

FLAGSHIP CENTER

Rr. Skenderbej, Durres, ALBANIA

Tel.: 00355 52 235075

Fax: 00355 52 238493

Email: info@flagshipcenter.com

www.flagshipcenter.com/

KRISTAL CENTER

Rr. Frang Bardhi, Tirana, ALBANIA

Tel.: 00355 4 4801028

Fax: 00355 4 4804609

Email: kristal@kristalcenter.com;

info@kristalcenter.com

www.kristalcenter.com

PLAZA SHOPING CENTER

Sheshi "Italia", tek Hotel "Sheraton"

Tirana, ALBANIA

Tel.: 00355 4 2274707 (ext.8002)

Email: eriona.poda@sheraton.com

<http://www.sheratontiranahotel.com>

TORRE DRINI

Rr. Abdi Toptani, Tirana, ALBANIA

Tel.: 00355 4 2235195

Email: anocka@infosoftgroup.com.al

www.torredrin.com

Άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Αλβανία

Γενικά

Με βάση το ισχύον στην Αλβανία θεσμικό πλαίσιο, οι ξένοι επενδυτές έχουν αρκετές επιλογές ως προς την οργάνωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους στη χώρα, οι οποίες μπορούν να ασκηθούν είτε με την ίδρυση εταιρείας, είτε με τη δημιουργία υποκαταστήματος ή αντιπροσωπείας.

Για όλες ανεξαιρέτα τις εταιρικές οντότητες που δραστηριοποιούνται στην Αλβανία, υφίσταται, από 1^{ης} Σεπτεμβρίου 2007, υποχρέωση εγγραφής τους στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής (QKR, www.qkr.gov.al), το οποίο ιδρύθηκε με το Ν. 9723/2007 «Για το Εθνικό Κέντρο Εγγραφής», με σκοπό να λειτουργήσει ως «one stop shop», προσφέροντας, με κόστος της τάξης των 100 αλβανικών λεκ/ALL (περίπου 0,70 €), ταυτόχρονη εγγραφή στα φορολογικά μητρώα, στο μητρώο κοινωνικής ασφάλισης κ.α., διαδικασία που μπορεί να ολοκληρωθεί σε μία ημέρα.

Νομικές μορφές εταιρειών - Γενικές ρυθμίσεις

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ως άνω Ν. 9723/2007 και το Ν. 9901/2008 «Περί επιχειρηματιών και εμπορικών εταιρειών», οι νομικές μορφές των εταιρειών που εγγράφονται στο QKR είναι οι ακόλουθες:

- Ατομική Επιχείρηση - Sole Entrepreneur - Tregtari
- Ομόρρυθμη Εταιρεία - General/Unlimited Partnership - Shoqeri Kolektive
- Ετερόρρυθμη Εταιρεία - Limited Partnership - Shoqeri Komandite
- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης - Limited Liability Company - Shoqeri me Pergjegjesi te Kufizuara (sh.p.k)
- Ανώνυμη Εταιρεία - Joint Stock Company - Shoqeri Anonime (sh.a)
- Κοινοπραξία - Joint Venture - Shoqeri e Thjeshte

▪ Ατομική Επιχείρηση

Η ατομική επιχείρηση ασκεί τη δραστηριότητά της υπό την επωνυμία του ιδιοκτήτη. Οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες υποβάλλουν αίτηση και αποδεικτικό έγγραφο ταυτότητας στο γραφείο του QKR της περιοχής, όπου θα εδρεύει η επιχείρηση. Στην αίτηση περιλαμβάνονται τα στοιχεία ταυτότητας, η ταχυδρομική διεύθυνση, το είδος της δραστηριότητας της επιχείρησης και δείγμα υπογραφής του ιδιοκτήτη.

▪ Ομόρρυθμη Εταιρεία

Στην ομόρρυθμη εταιρεία, όλοι οι εταίροι ευθύνονται χωρίς περιορισμό και σε ολόκληρο για τις υποχρεώσεις της. Η διαχείρισή της ανήκει σε όλους τους ομόρρυθμους εταίρους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά

στο καταστατικό. Επίσης, κάθε εταίρος μπορεί να εκπροσωπεί την εταιρεία έναντι τρίτων. Η ομόρρυθμη εταιρεία εκδίδει ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενώ τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων ρυθμίζονται από το καταστατικό το οποίο υποβάλλεται στο QKR.

- **Ετερόρρυθμη Εταιρεία**

Στην ετερόρρυθμη εταιρεία, μορφή η οποία χρησιμοποιείται σπάνια, υπάρχουν ένας ή περισσότεροι ομόρρυθμοι εταίροι, με απεριόριστη και εις ολόκληρο ευθύνη, και ένας ή περισσότεροι ετερόρρυθμοι εταίροι που ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν δικαιούνται να συμμετέχουν στη διοίκηση της εταιρείας, ακόμα και αν λάβουν σχετική εξουσιοδότηση, αλλιώς ευθύνονται ως ομόρρυθμοι εταίροι. Η ετερόρρυθμη εταιρεία δεν λύεται λόγω θανάτου ή αποχώρησης ενός ή περισσότερων ετερόρρυθμων ετέρων.

- **Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης**

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης είναι η συνηθέστερη νομική μορφή εταιρείας στην Αλβανία και ιδρύεται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Το κεφάλαιο της ΕΠΕ είναι διαιρεμένο σε μερίδια, για την ονομαστική αξία των οποίων δεν υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις, ενώ το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση ΕΠΕ ανέρχεται σε 100 αλβανικά λεκ/ALL. Η εισφορά των εταίρων μπορεί να είναι σε χρήμα ή σε είδος. Οι διαχειριστές της εταιρείας ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση, για χρονική περίοδο μέχρι 5 ετών, με δυνατότητα ανανέωσης, και ο διορισμός τους ισχύει από την ημερομηνία εγγραφής της εταιρείας στο QKR.

Συνήθεις αποφάσεις λαμβάνονται από τη Γενική Συνέλευση, εφόσον οι παρευρισκόμενοι αντιπροσωπεύουν σε ποσοστό άνω του 30% του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ για τις έκτακτες (όπως αλλαγή καταστατικού, μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου, συγχωνεύσεις, εξαγορές, διανομή κερδών) απαιτείται πλειοψηφία $\frac{3}{4}$ των παρόντων στη Γ.Σ. μετόχων, εφόσον οι τελευταίοι αντιπροσωπεύουν άνω του 50% του εταιρικού κεφαλαίου. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης καταγράφονται στα πρακτικά και φυλάσσονται από τους διαχειριστές της εταιρείας.

- **Ανώνυμη Εταιρεία**

Το κεφάλαιο της Ανώνυμης Εταιρείας διαιρείται σε μετοχές και οι μέτοχοι ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Το ελάχιστο απαιτούμενο αρχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε 3,5 εκ. ALL για την ίδρυση Α.Ε. μη δημόσιας εγγραφής και σε 10 εκ. ALL για ίδρυση Α.Ε. δημόσιας εγγραφής.

Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με την ανάληψη από τους μετόχους της υποχρέωσης να το καταβάλουν στην εταιρεία σε χρήμα ή σε είδος (δεν επιτρέπεται καταβολή εισφοράς υπό μορφή παροχής υπηρεσιών), ενώ το σύνολο της αξίας των μετοχών που

αντιστοιχούν σε εισφορές σε είδος και τουλάχιστον το 25% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αντιστοιχούν σε χρηματικές εισφορές πρέπει να καταβληθούν πριν την εγγραφή της εταιρείας. Το υπόλοιπο κεφάλαιο μπορεί να καταβληθεί σε δόσεις, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις των διοικητικών οργάνων της εταιρείας.

Δικαιώματα που συνδέονται με τις μετοχές δεν μπορούν να μεταβιβαστούν πριν την εγγραφή της εταιρείας στο QKR. Όλες οι μετοχές έχουν την ίδια ονομαστική αξία, αλλά μπορεί να υπάρχει διάκριση «κοινών» και «προνομιούχων» μετοχών. Οι τελευταίες μπορεί, επίσης, να στερούνται δικαιώματος ψήφου στη Γενική Συνέλευση και σε κάθε περίπτωση δεν μπορούν να αντιστοιχούν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 49% του εγγεγραμμένου μετοχικού κεφαλαίου.

Ως προς το σύστημα διοίκησης των Ανώνυμων Εταιρειών, η αλβανική νομοθεσία προβλέπει την εκτέλεση των διοικητικών και εποπτικών καθηκόντων μέσω δύο Συμβουλίων, ενός Διοικητικού και ενός Εποπτικού, ή μέσω ενός μόνο Διοικητικού/Εποπτικού Συμβουλίου, επιφορτισμένου και με τις δύο λειτουργίες.

▪ **Κοινοπραξία**

Οι κοινοπραξίες αναφέρονται στην αλβανική νομοθεσία (αρ. 1074-1112 Αστικού Κώδικα) με τον όρο «απλές εταιρείες» και αποτελούνται από δύο ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, τα οποία συμφωνούν να ασκούν οικονομική δραστηριότητα και να μοιραστούν τα κέρδη που απορρέουν από αυτήν.

Οι εταίροι συνεισφέρουν στο κεφάλαιο βάσει της μεταξύ τους συναφθείσας συμφωνίας, ενώ δεν ορίζεται ελάχιστο απαιτούμενο ύψος κεφαλαίου. Κάθε εταίρος μπορεί να συμμετέχει στη διαχείριση της εταιρείας και να προβαίνει σε ενέργειες για τους σκοπούς της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη συμφωνία. Επίσης, όλοι οι εταίροι ευθύνονται από κοινού για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία και την εταιρική συμφωνία.

▪ **Υποκατάστημα - Αντιπροσωπεία**

Ο ξένος επενδυτής μπορεί να ασκήσει τις δραστηριότητές του στην Αλβανία μέσω υποκαταστήματος ή αντιπροσωπείας. Και σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εγγραφή στο QKR, καθώς και ορισμός νόμιμα εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου. Τα υποκαταστήματα αντιμετωπίζονται από το φορολογικό σύστημα ως εγχώριες οντότητες.

Εγγραφή νέας εταιρείας στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής - QKR

Οι ενδιαφερόμενοι για την εγγραφή νέας εταιρείας υποχρεούνται να υποβάλλουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά στο γραφείο του QKR της

περιοχής όπου βρίσκεται η έδρα της εταιρείας (υπάρχουν ήδη 10 περιφερειακά γραφεία και, όπως έχει ανακοινωθεί, αναμένεται να λειτουργήσουν άλλα 19 σε διάφορες περιοχές της χώρας).

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι τα ακόλουθα:

- Αίτηση, η οποία συμπληρώνεται και υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας ή άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.
- Καταστατικό της εταιρείας.
- Πράξη διορισμού του διαχειριστή της εταιρείας.

Στο καταστατικό θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- Επωνυμία της εταιρείας
- Μέτοχοι
- Αρχικό κεφάλαιο
- Έδρα της εταιρείας
- Κανονισμοί διοίκησης της εταιρείας
- Αντικείμενο
- Διάρκεια της εταιρείας

Ανάλογα με τη νομική μορφή της εταιρείας, ενδέχεται να απαιτούνται επιπρόσθετες πληροφορίες.

Για την εγγραφή υποκαταστήματος ή αντιπροσωπείας, απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- Αίτηση, η οποία συμπληρώνεται και υποβάλλεται από τον εκπρόσωπο του υποκαταστήματος ή της αντιπροσωπείας ή της μητρικής εταιρείας ή από πρόσωπο νόμιμα εξουσιοδοτημένο από το νόμιμο εκπρόσωπο του υποκαταστήματος ή της αντιπροσωπείας ή της μητρικής εταιρείας.
- Καταστατικό της μητρικής εταιρείας.
- Πρόσφατο (μέχρι 90 ημέρες προγενέστερο της αίτησης) απόσπασμα του Εμπορικού Επιμελητηρίου, όπου είναι εγγεγραμμένη η μητρική εταιρεία και από το οποίο να προκύπτει:
  - η εγγραφή της μητρικής εταιρείας στο εμπορικό μητρώο της χώρας προέλευσης,
  - ότι η εταιρεία δε βρίσκεται σε διάλυση ή χρεοκοπία,
  - η σύνθεση των διοικητικών οργάνων της εταιρείας.
- Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της μητρικής εταιρείας ή οποιουδήποτε άλλου, εξουσιοδοτημένου από καταστατικό, οργάνου, για την ίδρυση υποκαταστήματος ή αντιπροσωπείας στην Αλβανία και το διορισμό του νόμιμου εκπροσώπου τους.
- Οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας, καθώς και έκθεση ελεγκτή, για το τελευταίο οικονομικό έτος.

Περισσότερες πληροφορίες για τη διαδικασία ίδρυσης εταιρείας στην Αλβανία και τα απαραίτητα δικαιολογητικά, ανάλογα με τη νομική της μορφή, μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου

Εγγραφής (www.qkr.gov.al), στη θέση
http://www.qkr.gov.al/nrc/Udhezime_Bij.aspx.

Στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής μπορούν, επίσης, να αναζητηθούν πληροφορίες (όπως νομική μορφή, αντικείμενο δραστηριότητας, ημερομηνία ίδρυσης, ΑΦΜ, ονόματα και ποσοστά μετόχων, εταιρικό κεφάλαιο κ.ά.) για κάθε εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Αλβανία. Η αναζήτηση των πληροφοριών μπορεί να γίνει από τους ενδιαφερόμενους είτε ηλεκτρονικά (http://www.qkr.gov.al/nrc/Kerko_Per_Subjekt.aspx), βάσει ονόματος ή ΑΦΜ (NIPT-NUIS), είτε κατόπιν αιτήματος προς το QKR με μικρή οικονομική επιβάρυνση. Σημειώνεται, ότι τα στοιχεία εγγραφής είναι διαθέσιμα μόνο στην αλβανική γλώσσα.

Διαδικασίες αδειοδότησης από το Εθνικό Κέντρο Αδειών - QKL

Μετά την εγγραφή στο QKR και ανάλογα με το αντικείμενο, ενδέχεται να απαιτείται η έκδοση σχετικής άδειας πριν την έναρξη των δραστηριοτήτων της εταιρείας. Το σύστημα αδειοδοτήσεων διέπεται από τον Ν.10081/23.02.2009. Οι δραστηριότητες για τις οποίες απαιτείται η έκδοση ειδικής άδειας είναι κυρίως εκείνες που άπτονται της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.

Στο ως άνω καθεστώς εμπίπτουν, ενδεικτικά, οι ακόλουθες κατηγορίες δραστηριοτήτων:

- Υπηρεσίες ασφάλειας προσώπων, κτιρίων, επιχειρήσεων κ.λπ..
- Παραγωγή, επεξεργασία και εμπορία τροφίμων.
- Ιατρικές, νοσοκομειακές και υπηρεσίες πρώτης βοήθειας.
- Παραγωγή, εμπορία και πώληση φαρμάκων.
- Παραγωγή και επεξεργασία καπνικών προϊόντων.
- Οικοδομικές και εργασίες με επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Εξόρυξη και εμπορία πετρελαίου και προϊόντων του.
- Εξόρυξη και υπηρεσίες σχετικές με φυσικούς πόρους.
- Νομικές - συμβολαιογραφικές υπηρεσίες.
- Μεταφορές (επιβατικές και μη).
- Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης.
- Υπηρεσίες τομέα καυσίμων και ενέργειας.
- Αλιεία, ιχθυοκαλλιέργεια, εκτροφή και εμπορία ζώων.
- Ανακύκλωση απορριμμάτων - επεξεργασία αποβλήτων.
- Παραγωγή και εμπορία όπλων, στρατιωτικού εξοπλισμού και προϊόντων διττής χρήσης.

Οι αιτήσεις για αδειοδότηση εξετάζονται, κατά κανόνα, από τις αρμόδιες δημόσιες Αρχές, όμως σε κάποιες περιπτώσεις οι σχετικές αιτήσεις εξετάζονται από το Εθνικό Κέντρο Αδειών (National Licensing Center, www.qkl.gov.al), εφόσον υπάρχει σχετική συμφωνία μεταξύ του τελευταίου και της αρμόδιας Αρχής. Ειδικά, για την εκτέλεση κατασκευαστικών έργων στην Αλβανία, απαιτείται και σχετική αδειοδότηση από το Υπουργείο

Μεταφορών και Υποδομών (<http://www.mppt.gov.al> θέση Publikime/Licensime, μόνο στην αλβανική γλώσσα).

Οι άδειες που εκδίδονται από το Εθνικό Κέντρο Αδειών είναι τριών τύπων. Ο πρώτος (group 1) αφορά άδειες που εκδίδονται κατόπιν αίτησης - δήλωσης του ενδιαφερόμενου, χωρίς να απαιτούνται άλλες διατυπώσεις. Ο δεύτερος (group 2) αφορά άδειες για την έκδοση των οποίων απαιτείται η κατάθεση των προβλεπόμενων κατά περίπτωση δικαιολογητικών, ενώ για τις άδειες του τρίτου τύπου (group 3) απαιτείται και επιθεώρηση από το Εθνικό Κέντρο Αδειών.

Κάθε άδεια που εκδίδεται από κεντρικό ή ανεξάρτητο φορέα, προκειμένου να τεθεί σε ισχύ, πρέπει να καταχωρείται στο Εθνικό Μητρώο Αδειών που τηρείται από το Εθνικό Κέντρο Αδειών.

Μεταβολές των στοιχείων που αναγράφονται στην άδεια πρέπει να γνωστοποιούνται στο Εθνικό Κέντρο Αδειών εντός 30 ημερών. Σε περίπτωση που οι μεταβολές αφορούν σε δεδομένα που αποτελούν κριτήρια για τη χορήγηση της άδειας, εκτός από το Εθνικό Κέντρο Αδειών απαιτείται να ενημερώνεται και η Αρχή που εξέδωσε την άδεια, ενώ ο κάτοχος της άδειας παύει τις δραστηριότητές του μέχρι να ολοκληρωθεί η εξέταση των νέων στοιχείων από τις αρμόδιες Αρχές.

Φορολογικό – δασμολογικό καθεστώς

Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων

Σύμφωνα με την αλβανική νομοθεσία, όλοι οι ιδιώτες υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος. Οι μόνιμοι κάτοικοι της Αλβανίας (μόνιμοι κάτοικοι θεωρούνται και όσοι διαμένουν στη χώρα για διάστημα, συνεχές ή μη, μεγαλύτερο των 182 ημερών ετησίως) υπόκεινται σε φορολόγηση του εισοδήματός τους, από όποια χώρα κι αν προέρχεται. Οι μη μόνιμοι κάτοικοι υπόκεινται σε φορολόγηση μόνο του εισοδήματος που δημιουργείται εντός της αλβανικής επικράτειας.

Ενδεικτικά, στο φορολογητέο εισόδημα φυσικών προσώπων περιλαμβάνονται: μισθοί, μερίσματα, τόκοι τραπεζικών καταθέσεων, πνευματικά δικαιώματα, ενοίκια, υπεραξίες (π.χ. από πώληση μετοχών) κ.ά.. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων παρακρατείται και αποδίδεται στο κράτος από την πηγή.

Τα φυσικά πρόσωπα, των οποίων το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα ανέρχεται σε 2 εκ. ALL και πάνω, υποχρεούνται σε υποβολή ετήσιας φορολογικής δήλωσης, μέχρι τις 30 Απριλίου του επόμενου έτους. Αν υπάρχει χρεωστικό υπόλοιπο, αυτό καταβάλλεται την ίδια ημέρα. Αν υπάρχει πιστωτικό υπόλοιπο (επιστροφή φόρου), τότε το αντίστοιχο ποσό είτε καταβάλλεται στον φορολογούμενο, είτε συμψηφίζεται με τις οφειλές του επόμενου έτους.

Τα μηνιαία εισοδήματα μισθωτών υπηρεσιών, ύψους μέχρι 30.000 ALL, δεν υπόκεινται σε φορολογία. Τα εισοδήματα από 30.001 ALL και έως 130.000 ALL φορολογούνται με συντελεστή 13% για το ποσό που υπερβαίνει τις 30.000 ALL, ενώ τα εισοδήματα άνω των 130.000 φορολογούνται με συντελεστή 23%. Ο φόρος που αντιστοιχεί στα εισοδήματα από μισθούς, παρακρατείται από τον εργοδότη και καταβάλλεται στο κράτος σε μηνιαία βάση (μέχρι τις 20 του επόμενου μήνα).

Οι υπόλοιπες κατηγορίες εισοδήματος φυσικών προσώπων (εκτός μισθών και συναφών αποζημιώσεων) φορολογούνται με γενικό συντελεστή 10%.

Οι αυτοαπασχολούμενοι υποχρεούνται να εγγραφούν στο φορολογικό μητρώο και να υποβάλλουν φορολογική δήλωση. Φορολογούνται, ως επιχειρήσεις, αναλόγως του ύψους των εισοδημάτων τους (βλ. κατωτέρω «Φορολογία επιχειρήσεων»).

Φορολογία επιχειρήσεων

Όλες οι επιχειρήσεις στην Αλβανία, με ετήσιο κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τα 2 εκ. ALL, υπόκεινται σε φόρο εσόδων, ανάλογα με το ύψος της φορολογητέας βάσης, η οποία υπολογίζεται βάσει των στοιχείων του ισολογισμού, αφαιρουμένων των εκπιπτόμενων δαπανών.

Οι μικρές επιχειρήσεις, με συνολικά έσοδα μέχρι 2 εκ. ALL, φορολογούνται με σταθερό ποσό ύψους 25.000 ALL, το οποίο καταβάλλεται εντός του πρώτου εξαμήνου του εκάστοτε οικονομικού έτους.

Οι μικρές επιχειρήσεις, με συνολικά έσοδα από 2 εκ. ALL έως 8 εκ. ALL, υπόκεινται σε απλοποιημένο φόρο εσόδων της τάξης του 7,5% επί της φορολογητέας βάσης. Ο οφειλόμενος φόρος προκαταβάλλεται σε τρίμηνη βάση, ενώ γίνεται ετήσια εκκαθάριση μέχρι τις 10 Φεβρουαρίου του επόμενου έτους.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις, με κύκλο εργασιών άνω των 8 εκ. ALL (περίπου 57 χιλ. ευρώ), φορολογούνται με συντελεστή 15%.

Οι φορολογικές οντότητες στη χώρα υποχρεούνται να παρακρατούν και να αποδίδουν στο αλβανικό κράτος, φόρο 10% (εκτός αν υπάρχει Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που ορίζει διαφορετικά) επί των ακαθάριστων πληρωμών τους για μερίσματα, διανομή κερδών, τόκους, πνευματικά δικαιώματα, ενοίκια, τεχνικές, διοικητικές, οικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες κ.ά., προς άλλες οντότητες, της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίες δεν είναι εγγεγραμμένες στα αλβανικά φορολογικά μητρώα.

Επιπλέον, παρακρατούν και αποδίδουν, σε μηνιαία βάση (μέχρι τις 20 του επόμενου μήνα), στο αλβανικό κράτος τον φόρο που αντιστοιχεί στους μισθούς που καταβάλλει στους υπαλλήλους της. Τα μηνιαία εισοδήματα μισθωτών υπηρεσιών, ύψους μέχρι 30.000 ALL, δεν υπόκεινται σε φορολογία. Τα εισοδήματα από 30.001 ALL και έως 130.000 ALL φορολογούνται με συντελεστή 13% για το ποσό που υπεβαίνει τις 30.000 ALL, ενώ τα εισοδήματα άνω των 130.000 ALL φορολογούνται με συντελεστή 23%.

Το λογιστικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό. Οι επιχειρήσεις προπληρώνουν τον φόρο κερδών σε τριμηνιαία βάση (μέχρι τις 30 του τρίτου μήνα κάθε τριμήνου) ή μπορούν να επιλέξουν να πραγματοποιούν μηνιαίες καταβολές (μέχρι τις 15 του εκάστοτε μήνα).

Οι νεοεσταθμισές παραγωγικές επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα να μην πραγματοποιήσουν τις προαναφερθείσες καταβολές για χρονική περίοδο 6 μηνών ή μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, αν το διάστημα αυτό είναι μικρότερο.

Το ποσό των μηνιαίων προκαταβολών του φόρου κερδών υπολογίζεται βάσει έτους αναφοράς ως εξής:

- Για τους μήνες Ιανουάριο έως Απρίλιο, βάσει των εσόδων του έτους πριν το αμέσως προηγούμενο.
- Για τους μήνες Μάιο έως Δεκέμβριο, βάσει των εσόδων του αμέσως προηγούμενου έτους.

Αν η επιχείρηση αποδείξει ότι το φορολογητέο εισόδημα του τρέχοντος έτους θα είναι σημαντικά χαμηλότερο από εκείνο του έτους

αναφοράς, οι αρμόδιες Αρχές μπορούν να μειώσουν το ποσό των προκαταβολών. Στην περίπτωση αυτή όμως, αν ο συνολικός οφειλόμενος φόρος στο τέλος του έτους υπερβαίνει το άθροισμα των μηνιαίων προκαταβολών κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 15%, επιβάλλεται τόκος υπερημερίας επί της διαφοράς. Επίσης, οι φορολογικές Αρχές μπορούν να αυξήσουν το ποσό των προκαταβολών, εάν κρίνουν ότι το φορολογητέο εισόδημα τους τρέχοντος έτους θα υπερβεί κατά ποσοστό υψηλότερο του 15% το εισόδημα του έτους αναφοράς. Οι επιχειρήσεις που σημείωσαν ζημιές κατά τα έτη αναφοράς υπολογίζουν το ύψος των προκαταβολών βάσει των προβλέψεών τους για το τρέχον έτος.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να υποβάλλουν την ετήσια φορολογική δήλωση και να καταβάλλουν τη διαφορά, που ενδεχομένως προκύπτει μεταξύ του αθροίσματος των προκαταβολών και του συνολικού οφειλόμενου φόρου, μέχρι την 31^η Μαρτίου του επόμενου έτους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις ισχύουσες διαδικασίες και μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών, επιβάλλονται πρόστιμα και τόκοι.

Σε περίπτωση καθυστερημένων οφειλών, επιβάλλεται επιτόκιο της τάξης του 120% επί του διατραπεζικού επιτοκίου. Σε περίπτωση μη υποβολής φορολογικής δήλωσης, επιβάλλεται πρόστιμο 10.000 ALL, ενώ αν η μη υποβολή συνιστά και φοροδιαφυγή, τότε επιβάλλεται και πρόστιμο ίσο με το ποσό της φοροδιαφυγής.

Περισσότερες λεπτομέρειες για το φορολογικό καθεστώς στην Αλβανία μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας www.tatime.gov.al.

Ενδεικτικοί τοπικοί φόροι (local taxes)

Φόρος ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας

Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν ακίνητη περιουσία υπόκεινται σε φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων, οποίος καταβάλλεται στις τοπικές Αρχές, σε ετήσια βάση. Το ποσό του επιβαλλόμενου φόρου διαφέρει ανάλογα με την περιοχή, το είδος και τη χρήση του ακινήτου. Ειδικότερα, ο ετήσιος φόρος ιδιοκτησίας αγροτικής γης κυμαίνεται μεταξύ 700-5.600 ALL/εκτάριο, ενώ για τα κτήρια μεταξύ 5-400 ALL/m² ανάλογα με την περιοχή, όπου βρίσκεται το ακίνητο. Οι ιδιοκτήτες δύο ή περισσότερων κατοικιών θα επιβαρύνονται με φόρο 5-30 ALL/m² (αναλόγως της περιοχής του ακινήτου) για το πρώτο ακίνητο και με διπλάσιο φόρο για τα υπόλοιπα ακίνητα.

Φόρος μεταβίβασης ακινήτων

Η μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας υπόκειται σε φόρο μεταβίβασης, ο οποίος καταβάλλεται με την αίτηση εγγραφής της μεταβίβασης. Η μεταβίβαση γης υπόκειται σε φορολογία 2% επί της τιμής πώλησης, εκτός εάν

η τιμή αυτή είναι μικρότερη από την εκάστοτε τιμή αναφοράς (προβλέπονται ελάχιστες τιμές αναφοράς ανάλογα με την περιοχή, όπου βρίσκεται το ακίνητο), οπότε ο φόρος υπολογίζεται επί της τελευταίας. Στην περίπτωση μεταβίβασης κτηρίων ο φόρος κυμαίνεται μεταξύ 100-2000 ALL/m², ανάλογα με την περιοχή και τη χρήση του ακινήτου. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση μεταβίβασης κτηρίων, πέραν του ανωτέρω φόρου, επιβάλλεται και φόρος γης για το οικόπεδο στο οποίο βρίσκεται το κτήριο.

Φόρος νέων κατασκευών

Σε κάθε νέα κατασκευή επιβάλλεται τοπικός φόρος 1-3% (για την περιοχή των Τιράνων το ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ 2-4%) επί του συνολικού ποσού της επένδυσης. Για τα έργα υποδομής (εθνικές οδοί, λιμάνια, αεροδρόμια, σήραγγες, φράγματα κ.λπ.) ο φόρος ανέρχεται σε 0,1% επί του συνολικού ποσού του έργου, εφόσον αυτό δεν είναι μικρότερο από το κόστος αποκατάστασης των τυχόν ζημιών που προκλήθηκαν από τη νέα κατασκευή στις ήδη υπάρχουσες υποδομές. Ο εν λόγω φόρος καταβάλλεται μετά την έκδοση της άδειας κατασκευής.

Ασφαλιστικές εισφορές

Οι ασφαλιστικές εισφορές (κοινωνική και υγειονομική ασφάλιση) υπολογίζονται ως εξής:

Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ανέρχονται στο 24,5% (15% βαρύνει τον εργοδότη και 9,5% τον εργαζόμενο) του ακαθάριστου μισθού. Για το σκοπό του υπολογισμού των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ο ελάχιστος μηνιαίος μισθός ανέρχεται σε 19.026 ALL, ενώ ο μέγιστος σε 95.130 ALL. Δηλαδή, στην περίπτωση που ο ακαθάριστος μισθός υπολείπεται των 19.026 ALL, οι εισφορές υπολογίζονται επί ποσού 19.026 ALL (ανεξαρτήτως του πραγματικού ύψους του μισθού). Αντίστοιχα, αν ο μισθός ξεπερνά τα 95.130 ALL, οι εισφορές υπολογίζονται επί ποσού 95.130 ALL. Για τους αυτοαπασχολούμενους, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ανέρχονται στο 23% του διπλάσιου του ανωτέρω κατώτατου ορίου των 19.026 ALL.

Οι εισφορές υγειονομικής ασφάλισης ανέρχονται στο 3,4% (1,7% βαρύνει τον εργοδότη και 1,7% τον εργαζόμενο) του ακαθάριστου μισθού, χωρίς να υπάρχει ανώτατο όριο. Για τους αυτοαπασχολούμενους, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ανέρχονται στο 3,4% του διπλάσιου του ανωτέρω κατώτατου ορίου των 19.026 ALL.

Σημειώνεται ότι ο κατώτατος μισθός, για απασχόληση 174 ωρών μηνιαίως, ανέρχεται σε 22.000 ALL (περίπου 155 €).

Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας

Η Αλβανία έχει υπογράψει συνολικά 37 Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με Αίγυπτο, Αυστρία, Βέλγιο, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία,

Ισπανία, Ιταλία, Κατάρ, Κίνα, Κόσοβο, Κουβέιτ, Κροατία, Λετονία, Μαλαισία, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Μολδαβία, Ν. Κορέα, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, ΠΓΔΜ, Πολωνία, Ρουμανία, Ρωσία, Σιγκαπούρη, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία και Τσεχία. Με την Ελλάδα η συμφωνία αυτή υπεγράφη στις 14.07.1995 και είναι σε ισχύ από 1.1.2001.

Οι διατάξεις των Συμφωνιών Αποφυγής Διπλής Φορολογίας υπερισχύουν των διατάξεων της αλβανικής φορολογικής νομοθεσίας.

Φ.Π.Α.

Ο γενικός συντελεστής ΦΠΑ είναι 20%, ενώ ορισμένες συναλλαγές εξαιρούνται της επιβάρυνσης ΦΠΑ. Οι κυριότερες κατηγορίες που εξαιρούνται είναι:

- Φάρμακα και ιατρικές υπηρεσίες (από 1.4.2014)
- Εξαγωγές
- Πώληση και ενοικίαση γης
- Πώληση και ενοικίαση ακινήτων (εκτός ξενοδοχειακών μονάδων), εφόσον ο χρόνος μίσθωσης υπερβαίνει τους δύο μήνες (η ενοικίαση μπορεί να υπόκειται σε ΦΠΑ κατόπιν αιτήσεως του εκμισθωτή)
- Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
- Εκπαιδευτικές υπηρεσίες
- Ορισμένες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με τον πετρελαϊκό τομέα
- Εφημερίδες και περιοδικά, καθώς και διαφημιστικές και εκτυπωτικές υπηρεσίες που σχετίζονται με αυτά.
- Υπηρεσίες στοιχημάτων και τυχερών παιγνίων

Όσον αφορά στα εισαγόμενα προϊόντα, ο ΦΠΑ αποδίδεται στο αλβανικό κράτος κατά την εισαγωγή και υπολογίζεται επί της τελικής τιμής, όπως διαμορφώνεται με βάση την τιμή CIF ή την τιμή αναφοράς του τελωνείου και προστιθέμενων όλων των δασμών, τελών, ειδικών φόρων κατανάλωσης κ.λπ. επιβαρύνσεων.

Κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο που πραγματοποιεί συναλλαγές, με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 5 εκ. ALL, που υπόκεινται σε Φ.Π.Α. υποχρεούται να εγγραφεί στο μητρώο «Υπόχρεων καταβολής ΦΠΑ». Η εγγραφή πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτος από εκείνο οπότε και ξεπεράστηκε το κατώφλι των 5 εκ. ALL. Τα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, που δραστηριοποιούνται στον τομέα των εισαγωγών-εξαγωγών, καθώς όσοι παρέχουν επαγγελματικές υπηρεσίες (δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, ιατροί, αρχιτέκτονες, λογιστές κ.ά.), εγγράφονται στο μητρώο ανεξαρτήτως κύκλου εργασιών.

Οποιαδήποτε μη εγκατεστημένη στην Αλβανία επιχείρηση, παρέχει υπηρεσίες ή προϊόντα εντός της χώρας και υπόκειται σε καταβολή ΦΠΑ, είναι υποχρεωμένη να ορίσει ως εκπρόσωπο έναν μόνιμο κάτοικο Αλβανίας, ο οποίος θα εγγραφεί στο μητρώο ΦΠΑ, θα ενεργεί στο όνομα της

επιχείρησης και θα φέρει ευθύνη για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων της εταιρείας. Σημειώνεται ότι η ως άνω υποχρέωση αφορά και επιχειρήσεις των οποίων ο κύκλος εργασιών δεν ξεπερνά το όριο πέραν του οποίου απαιτείται εγγραφή στο μητρώο για ΦΠΑ.

Ειδικός φόρος (excise tax)

Σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων, όπως τα αλκοολούχα ποτά, τα καπνικά προϊόντα, ο καφές, το πετρέλαιο και τα υποπροϊόντα αυτού κ.ά., επιβάλλεται ειδικός φόρος είτε παράγονται στην Αλβανία, είτε εισάγονται.

Τα προϊόντα που επιβαρύνονται με ειδικό φόρο, καθώς και οι σχετικές επιβαρύνσεις, παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Καφές	09012100, 09012200, 090190, 21011100, 21011298	50-250 ALL/kg
Ενεργειακά ποτά	22 02 10 00	50 ALL/λίτρο
Μπύρα	2203	360 ή 710 ALL/hl/π.μ. περιεκτικότητας αλκοόλ (ανάλογα με την παραγωγική δυνατότητα του παραγωγού)
Αλκοολούχα ποτά	220410, 220421, 220429, 22043010, 22043096, 22043098, 22051010, 22051090, 22059010, 22059090, 22060010, 22060031, 22060039, 22060051, 22060059, 22060081, 22060089, 22071000, 2208 κ.ά.	3.000-84.500 ALL/hL
Τσιγάρα	240220	4.500 ALL/ 1.000 τμχ*
Πούρα κλπ	240290, 24021000	2.240 - 2.500 ALL/ 1.000 τμχ
Λοιπά καπνικά προϊόντα	2403	3.000 ALL/kg**
Ενεργειακά προϊόντα (καύσιμα κ.ά.)	1507-1518, 27071010, 27071090, 27072010, 27072090, 27073010, 27073090, 27075010, 27075090, 27101211, 27101241, 27101245, 27101249, 27101251, 27101259, 27101911-27101929, 27101921-27101925, 27101931-27101948, 27101951-27101969, 271020, 27101971-27101999, 27109100-27109900, 27121090, 27131100, 27131200, 27132000, 271390, 27149000, 2715, 271112, 271113, 271114, 271119, 2901, 2902, 29051100, 34031910, 34039900, 3811-3817, 382600	2 - 50 ALL/λίτρο
Πυροτεχνήματα	36041000, 36049000	200 ALL/kg
Ελαστικά	4011, 4012	20 - 100 ALL/kg
Μπαταρίες - ηλεκτρικοί συσσωρευτές	8506	200 ALL/kg
	8507	20 ALL/kg
Λάμπες πυρακτώσεως	85392210, 85392290, 85392992, 85392998	100 ALL / τεμάχιο

* Ο φόρος θα αυξάνεται κατά 500 ALL/1.000τμχ κάθε χρόνο μέχρι και το 2017.

** Ο φόρος θα αυξάνεται κατά 700 ALL/kg κάθε χρόνο μέχρι και το 2017.

Αναλυτικός κατάλογος, των επιβαρύνσεων ειδικού φόρου των ως άνω προϊόντων, περιέχεται στον τελευταίο τροποποιητικό νόμο «περί ειδικού φόρου» (Ν.180/2013), το πλήρες κείμενο του οποίου είναι διαθέσιμο

ηλεκτρονικά, στην αλβανική γλώσσα, στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών της Αλβανίας στη θέση http://www.financa.gov.al/files/userfiles/Buxheti/Buxheti_ne_vite/Paket_a_Fiskale_2014/ligj_nr.180_dt.28.12.2013akcizat.doc.

Φόρος υλικών συσκευασίας

Τα υλικά συσκευασίας μίας χρήσης από πλαστικό και γυαλί (σύμφωνα με την ταξινόμηση των κεφαλαίων 39 και 70 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας), εισαγόμενα ή εγχωρίως παραγόμενα, επιβαρύνονται με φόρο της τάξης των 100 ALL/kg για τα υλικά από πλαστικό και 10 ALL/kg για τα υλικά από γυαλί. Τα εγχωρίως παραγόμενα υλικά συσκευασίας από ανακυκλωμένο πλαστικό επιβαρύνονται με 50 ALL/kg. Για τα εισαγόμενα προϊόντα, ο εν λόγω φόρος καταβάλλεται στις τελωνειακές Αρχές κατά την εισαγωγή.

Όσον αφορά στα προϊόντα συσκευασίας από πλαστική ύλη, ο ως άνω φόρος επιβάλλεται σε όλα τα προϊόντα του υποκεφαλαίου 3923 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, όταν εισάγονται χωριστά (άδεια), καθώς και όταν συσκευάζουν άλλα προϊόντα (είτε εισαγόμενα, είτε εγχωρίως παραγόμενα), που κατατάσσονται σε διαφορετική δαμολογική κλάση (εκτός του υποκεφαλαίου 3923), και το πλαστικό υλικό καταλαμβάνει τουλάχιστον το 51% της συνολικής μάζας της συσκευασίας.

Όσον αφορά στα προϊόντα συσκευασίας από γυαλί, ο ως άνω φόρος (10 ALL/kg) επιβάλλεται σε όλα τα προϊόντα του υποκεφαλαίου 7010 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, όταν εισάγονται χωριστά (άδεια), καθώς και όταν συσκευάζουν άλλα προϊόντα (είτε εισαγόμενα, είτε εγχωρίως παραγόμενα), που κατατάσσονται σε διαφορετική δαμολογική κλάση (εκτός του υποκεφαλαίου 7010), και το γυαλί καταλαμβάνει τουλάχιστον το 80% της συνολικής μάζας της συσκευασίας.

Στις περιπτώσεις που τα ως άνω υλικά συσκευασίας (υποκεφάλαια 3923 και 7010 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας) συσκευάζουν άλλα προϊόντα, για τον υπολογισμό του φόρου, λαμβάνεται υπ' όψιν η διαφορά του μεικτού από το καθαρό βάρος των προϊόντων.

Τα παρακάτω προϊόντα, είτε εισάγονται ξεχωριστά (άδεια), είτε συσκευάζουν άλλα προϊόντα, απαλλάσσονται του φόρου συσκευασίας:

- πλαστικά κιβώτια
- πλαστικά βαρέλια με χωρητικότητα ≥ 20 λίτρα
- πλαστικές θήκες για CD και DVD
- πλαστικά τάπερ για τρόφιμα
- πλαστικά κουτιά ψηφοφορίας
- πλαστικά δοχεία για καφέ, τσάι, μπαχαρικά
- πλαστικά δοχεία για τρόφιμα, όπως: για μαρμελάδες, ψωμί, σάλτσες, φρούτα, βούτυρο, λαδί κλπ
- πλαστικές συσκευασίες για ορούς, αίμα και φάρμακα
- γυάλινες αμπούλες φαρμάκων

- γυάλινες φιάλες για τη διατήρηση ορού, αίματος και φαρμάκων
- πλαστικές και γυάλινες συσκευασίες σε τελωνειακό καθεστώς αναστολής.

Δασμοί

Η Αλβανία, ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, εφαρμόζει δασμολογική πολιτική βάσει της ρήτρας του «μάλλον ευνοούμενου κράτους», ενώ για την Τουρκία, καθώς και τα μέλη των CEFTA (Βοσνία & Ερζεγοβίνη, ΠΓΔΜ, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία, Κόσοβο) και EFTA (Λίχτενσταϊν, Ισλανδία, Νορβηγία, Ελβετία), με τις οποίες έχουν συναφθεί Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου (FTA), εφαρμόζεται προτιμησιακό καθεστώς.

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ ΕΕ - Αλβανίας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2009, για τα περισσότερα προϊόντα προέλευσης ΕΕ, εφόσον συνοδεύονται από EUR1 ή δήλωση καταγωγής επί του τιμολογίου, οι εισαγωγικοί δασμοί έχουν καταργηθεί, ή μειώνονται, βάσει χρονοδιαγράμματος που ορίζεται στην ως άνω Συμφωνία, μέχρι την οριστική κατάργησή τους. Ειδικότερα, στα βιομηχανικά προϊόντα (κεφάλαια 25 - 97 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας) προέλευσης ΕΕ δεν επιβάλλονται εισαγωγικοί δασμοί, ενώ ορισμένα αγροτικά προϊόντα επιβαρύνονται βάσει των σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας.

Οι δασμοί, οι οποίοι επιβάλλονται βάσει των δψήφιων κωδικών της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, είναι αποκλειστικά επί της αξίας (ad valorem). Για τις δασμολογικές κλάσεις που επιβαρύνονται με εισαγωγικούς δασμούς, οι επιβαλλόμενοι συντελεστές είναι της τάξης του 2%, 5%, 6%, 10% και 15%. Αναλυτικός κατάλογος των επιβαλλόμενων δασμών ανά δασμολογική κλάση και προέλευση προϊόντος, έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Αλβανικών Τελωνείων (www.dogana.gov.al), στη θέση

<http://www.dogana.gov.al/sites/default/files/origjina/TarifaPreferencialeEn2014.pdf>

Το ποσό της δασμολογικής επιβάρυνσης υπολογίζεται επί της τιμής CIF, ενώ σε περίπτωση που η τιμή CIF είναι μικρότερη από την αντίστοιχη τιμή αναφοράς του τελωνείου (reference price), τότε όλες οι επιβαρύνσεις υπολογίζονται επί της τιμής αναφοράς και όχι επί της τιμής του τιμολογίου.

Ιστοσελίδες δημοσίευσης διεθνών διαγωνισμών για έργα και προμήθειες προϊόντων και υπηρεσιών στην Αλβανία

Με μέριμνα της Υπηρεσίας Δημοσίων Προμηθειών της Αλβανίας (Public Procurement Agency /APP, www.app.gov.al, λειτουργεί στη χώρα Ηλεκτρονικό Σύστημα Δημοσίων Προμηθειών (E-Procurement System), όπου αναρτώνται οι προκηρύξεις διαγωνισμών για έργα και προμήθειες προϊόντων και υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα (e-procurement), που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και βαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό.

Διευκρινίζεται, ότι η ως άνω «ηλεκτρονική πλατφόρμα» λειτουργεί σε όλα τα στάδια της διαδικασίας προκήρυξης μέχρι και ανάθεσης και ως εκ τούτου οι προσφορές των ενδιαφερομένων υποβάλλονται μέσω αυτής, ενώ από την εκπνοή της οριζόμενης ημερομηνίας υποβολής τους μέχρι την ανάθεση του διαγωνισμού προβλέπεται η μεσολάβηση χρονικού διαστήματος 25 ημερών.

Ειδικότερα, οι προκηρύξεις των διαγωνισμών προμηθειών και έργων δημοσιεύονται στην πλατφόρμα στη θέση Contract Notices, όπου μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να τις αναζητήσουν, βάσει κριτηρίων.

Σημειώνεται, ότι ως προς τη συμμετοχή ξένων εταιρειών στους διαγωνισμούς δεν υφίσταται περιορισμός, εφόσον πληρούν τους εκάστοτε απαιτούμενους όρους και προϋποθέσεις, όμως μόνο οι προκηρύξεις που αφορούν τις διαδικασίες OPEN INT, RESTRICTED INT, NEGOTIATED WITH NOTICE INT δημοσιεύονται και στην αγγλική γλώσσα.

Επιπρόσθετα, στην ως άνω ιστοσελίδα της αλβανικής Public Procurement Agency, στη θέση Information Links, μπορούν να αναζητηθούν (στην αγγλική γλώσσα), η ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες προμήθειες, οι αποφάσεις, κανονισμοί και οι κατευθυντήριες αρχές, όπως και εγχειρίδιο οδηγιών (Public Procurement Manual), όπου καταγράφονται τα βήματα και οι τεχνικές για την επιτυχή συμμετοχή στις διαδικασίες, καθώς και χρήσιμες πληροφορίες για τους χρήστες.

Παράλληλα στη χώρα λειτουργεί το Αναπτυξιακό Ταμείο Αλβανίας (Albanian Development Fund (ADF, <http://www.albaniandf.org>) το οποίο αποτελεί δημόσιο φορέα, που θεσμοθετήθηκε το Μάιο του 2009 (ν. 10130/11.5.2009).

Το ADF, έχοντας πλέον αποκτήσει την απαιτούμενη εξειδίκευση και εμπειρία, είναι κυρίως αρμόδιο για την προκήρυξη και διενέργεια διαγωνισμών για έργα, προμήθεια αγαθών και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, που χρηματοδοτούνται από την αλβανική Κυβέρνηση ή/και διεθνείς αναπτυξιακούς - χρηματοδοτικούς οργανισμούς (World Bank, Council of Europe Development Bank, EBRD, EIB, Islamic Bank for

Development, OPEC Fund for International Development, German KfW κ.ά.) και ξένες Κυβερνήσεις. Στην πλειονότητα πρόκειται για διαγωνισμούς παροχής εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων βασικών υποδομών και διαχείρισης υδάτινων πόρων (π.χ. αποκατάσταση - κατασκευή δρόμων, δικτύων ύδρευσης και άρδευσης, δημοτικών κτιρίων, νοσοκομείων, σχολείων κ.λπ.), που υλοποιούνται σε τοπικό - περιφερειακό επίπεδο.

Όλες ανεξαιρέτα οι προκηρύξεις διεθνών μειοδοτικών διαγωνισμών του Αναπτυξιακού Ταμείου της Αλβανίας δημοσιεύονται στον ιστότοπό του, <http://www.albaniandf.org/english/Prokurime/Pages/default.html>, στη θέση Procurements κατά κατηγορία (Civil Works, Consultancy services και Goods), ενώ περισσότερες πληροφορίες για τη λειτουργία και τη δομή του ADF, στην αγγλική γλώσσα, είναι διαθέσιμες στη θέση http://www.albaniandf.org/english/rreth_nesh/Pages/default.html.

Προκηρύξεις διεθνών διαγωνισμών για έργα στην Αλβανία που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (EBRD) δημοσιεύονται και στην ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της EBRD στη χώρα <http://www.ebrd.com/pages/country/albania.shtml>, στη θέση Procurement http://www.ebrd.com/saf/search.html?type=procurement_notice&country=Albania.

Πληροφορίες για διεθνείς διαγωνισμούς έργων, χρηματοδοτούμενων από την Παγκόσμια Τράπεζα στην Αλβανία, δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/PROJECTS/PROCUREMENT/0,,pagePK:84271~theSitePK:84266,00.html> στη θέση Procurement

Διαγωνισμοί έργων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Μέσου Προενταξιακής Βοήθειας/IPA), μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της ΕΕ στην Αλβανία http://eeas.europa.eu/delegations/albania/index_en.htm, καθώς και στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης «Ανάπτυξη και Συνεργασία - EuropeAid» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?ADSSChck=1284977262222&do=publi.welcome&userlanguage=en>

Προκηρύξεις έργων που υλοποιούνται στην Αλβανία από τον UNDP (United Nations Development Programme, Procurement and Administration Unit, UNDP Albania) αναρτώνται στην ιστοσελίδα του, στη θέση <http://www.al.undp.org/content/albania/en/home/operations/procurement.html>.

Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας – έτους 2013

Κατά τη διάρκεια του έτους 2013, το Γραφείο ΟΕΥ της Ελληνικής Πρεσβείας στα Τίρανα διοργάνωσε σειρά δράσεων Οικονομικής Διπλωματίας, τόσο γενικού οικονομικού περιεχομένου για στρατηγικούς τομείς της οικονομίας, όσο και ειδικότερες στοχευμένες δράσεις, με γνώμονα την ανάπτυξη των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων, την προώθηση και υποστήριξη της ελληνικής επιχειρηματικής παρουσίας στην Αλβανική αγορά, και την παρουσίαση και προβολή κλάδων ή προϊόντων στο αλβανικό καταναλωτικό κοινό. Επίσης, συμμετείχε σε πρωτοβουλίες οικονομικού και εμπορικού χαρακτήρα που διοργάνωσαν άλλοι φορείς με σκοπό την ενημέρωση Ελλήνων επιχειρηματιών και τη στήριξη των επιχειρηματικών τους πρωτοβουλιών στην αλβανική αγορά.

Ειδικότερα οι δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας για το 2013 ήταν οι ακόλουθες:

Ελληνο-Αλβανική Στρογγυλή Τράπεζα για την Οικονομία και την Ενέργεια (4 Νοεμβρίου 2013)

Στο πλαίσιο της τριήμερης επίσημης επίσκεψης του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, κ. Κάρολου Παπούλια, στην Αλβανία (3-5/11/2013), διοργανώθηκε εκδήλωση οικονομικού χαρακτήρα εν είδει στρογγυλής τραπέζης, με τίτλο «Hellenic - Albanian Economic and Energy Roundtable», η οποία πραγματοποιήθηκε στο Ξενοδοχείο Rogner, στα Τίρανα, την Δευτέρα, 4 Νοεμβρίου 2013.

Υπό το σύνθημα «Χαράζοντας μια νέα πορεία/Setting a new course», η εκδήλωση είχε ως στόχο να επιβεβαιώσει τους ιδιαίτερους, στενούς και μακροχρόνιους δεσμούς μεταξύ των δυο χωρών, καθώς και να δηλώσει την ετοιμότητα των δύο πλευρών να χαράξουν ένα νέο πιο φιλόδοξο στρατηγικό κεφάλαιο στις διμερείς οικονομικές και επιχειρηματικές σχέσεις και ιδιαίτερα σε κλάδους στρατηγικής σημασίας όπως η ενέργεια. Οι ως άνω στόχοι τέθηκαν, υπό το φως των εξελίξεων στο έργο TAP, η ολοκλήρωση του οποίου δημιουργήσει προφανή οφέλη στον τομέα της ενέργειας και θα αποτελέσει μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους, απευθύνοντας εναρκτήριοι ομιλίες οι Πρόεδροι των δυο χωρών κ.κ. Κάρολος Παπούλιας, Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και Bujar Nishani, Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Αλβανίας. Εκ μέρους της Ελληνικής Κυβέρνησης χαιρέτισε την εκδήλωση ο κ. Δημήτριος Αβραμόπουλος, τότε Υπουργός Εθνικής Άμυνας της Ελλάδος και εκ μέρους της Αλβανικής Κυβέρνησης, ο

Αντιπρόεδρος κ. Niko Peleshi. Επίσης, συμμετείχαν ως ομιλητές, όπως ο κ. Ιωάννης Μανιάτης, Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής της Ελλάδος, ο κ. Damian Gjinkuri, Υπουργός Ενέργειας και Βιομηχανίας της Αλβανίας, ο κ. Sokol Dervishaj, Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών της Αλβανίας, ο κ. Παναγιώτης Μίχαλος, Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων & Αναπτυξιακής Συνεργασίας, του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδος, ο κ. Ιωάννης Κουγιώνας, Πρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Επιχειρήσεων Αλβανίας και ο κ. Luan Bregasi, Πρόεδρος της Αλβανικής Ένωσης Επιχειρηματικών Φορέων (Biznes Albania).

Οι συμμετέχοντες που παρακολούθησαν τις εργασίες της στρογγυλής τράπεζας, μεταξύ των οποίων και αρκετά μέλη της αλβανικής Κυβέρνησης, υπερέβησαν τα 200 άτομα. Εκ μέρους της αλβανικής πολιτικής ηγεσίας συμμετείχαν ο κ. Haxhinasto, Υπουργός Μεταφορών και Υποδομών, ο κ. Ahmetaj, Υπουργός Ανάπτυξης, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας, του κ. Koka, Υπουργός Περιβάλλοντος, του κ. Panariti, Υπουργός Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, του κ. Pulii, Υφυπουργός Εξωτερικών, του κ. Lazimi, Υφυπουργός Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, του κ. Radonani, Υφυπουργός Αστικής Ανάπτυξης και Τουρισμού, του κ. Paskali, Υφυπουργός Ανάπτυξης, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας, της κας Ifiti, Υφυπουργός Περιβάλλοντος, καθώς Γενικοί Γραμματείς του Υπουργείου Παιδείας και Αθλητισμού κ. Ndreca και του Υπουργείου Περιβάλλοντος κ. Bllako. Επίσης, συμμετείχαν αρκετοί βουλευτές και πολιτευτές των δυο μεγάλων πολιτικών κομμάτων και του ΚΕΑΔ, επικεφαλής ξένων Πρεσβειών και μέλη της εδώ διπλωματικής κοινότητας, Δήμαρχοι και λοιποί εκπρόσωποι τοπικής αυτοδιοίκησης των κυριότερων περιοχών της χώρας, υψηλόβαθμα στελέχη της αλβανικής διοίκησης, καθώς και εκπρόσωποι επιχειρηματικών φορέων της χώρας και αλβανικών επιχειρήσεων, πολλές εκ των οποίων ελληνικών συμφερόντων. Η εκδήλωση συγκέντρωσε ευμενή σχόλια, τόσο για την άρτια διοργάνωση, όσο και για το υψηλό επίπεδο ομιλητών και συμμετεχόντων.

Τα πρακτικά της Στρογγυλής Τράπεζας, τοπώθηκαν στην ελληνική γλώσσα, σε μια ολοκληρωμένη έκδοση, την οποία επιμελήθηκε το Γραφείο ΟΕΥ - Τιράνων, συμπεριλαμβάνουν το πρόγραμμα, τις ομιλίες, τα βιογραφικά των ομιλητών, καθώς και φωτογραφικό υλικό από την εκδήλωση και διατίθενται σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων. Την ηλεκτρονική έκδοσή της ως άνω έκδοσης μπορείτε να αναζητήσετε στον ακόλουθο ιστότοπο :

<http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=57&fid=41672>

7ο Ελληνο - Αλβανικό Επιχειρηματικό Φόρουμ - «Ο ρόλος των Τραπεζών / Γέφυρες Ανάπτυξης» (13 Νοεμβρίου 2013)

Το 7ο Ελληνο - Αλβανικό Επιχειρηματικό Φόρουμ, που πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο Sheraton στα Τίρανα, την Τετάρτη 13.11.2013, εστίασε αυτή τη χρονιά στον τραπεζικό τομέα, υπό τον τίτλο 7th Hellenic - Albanian Business Forum - "The Role of Banks - Bridges to Development" και διοργανώθηκε σε συνεργασία με την Ένωση Ελληνικών Επιχειρήσεων Αλβανίας. Η απήχηση της εκδήλωσης ήταν ιδιαίτερος θετική, καθώς τόσο οι ομιλητές, όσο και οι λοιποί συμμετέχοντες εξέφρασαν ευμενή σχόλια για την άρτια διοργάνωση, και το ενδιαφέρον και επίκαιρο αντικείμενό της, υπογραμμίζοντας την προστιθέμενη αξία του Φόρουμ, το οποίο αποτελεί πλέον θεσμό για τα εδώ επιχειρηματικά δρώμενα.

Τις εργασίες του Φόρουμ παρακολούθησαν περίπου 300 άτομα, μεταξύ των οποίων μέλη της αλβανικής Κυβέρνησης, του αλβανικού Κοινοβουλίου και της τοπικής Αυτοδιοίκησης, υψηλόβαθμα στελέχη αλβανικών επιχειρήσεων, η πλειοψηφία της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας στην Αλβανία και εκπρόσωποι επιχειρηματικών φορέων της χώρας, μέλη της εδώ διπλωματικής κοινότητας και υψηλόβαθμα στελέχη της αλβανικής Διοίκησης.

Την εκδήλωση, προλόγισαν ο Αντιπρόεδρος του αλβανικού Κοινοβουλίου κ. Vangjel Dule, ο Υφυπουργός Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης κ. Majlind Lazimi, ο Υφυπουργός Οικονομικών κ. Etjon Luçi και ο Πρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Επιχειρήσεων Αλβανίας κ. Ιωάννης Κουγιώνας.

Ακολούθησε η πρώτη θεματική ενότητα, κατά τη διάρκεια της οποίας οι Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών των δύο χωρών κ.κ. Γεώργιος Προβόπουλος και Ardian Fullani, αναφέρθηκαν στην πολιτική των Κεντρικών Τραπεζών, καθώς και στις πρωτοβουλίες και στις προτεραιότητές τους, με στόχο την ενδυνάμωση του τραπεζικού συστήματος στις δύο χώρες, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης σε αυτό, καθώς και την επέκταση της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.

Η δεύτερη θεματική ενότητα ξεκίνησε με την ομιλία του Γενικού Γραμματέα της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών κ. Χρήστου Γκόρτσου, ο οποίος αναφέρθηκε στις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, καθώς και στα μέτρα για την διατήρηση της σταθερότητάς του. Στη συνέχεια, η ενότητα πήρε τη μορφή συζήτησης (panel) με συντονίστρια την γνωστή δημοσιογράφο του αλβανικού τηλεοπτικού σταθμού Ora News, κα Ilva Tare και συμμετέχοντες, πέραν του κ. Γκόρτσου, τους οικονομικούς

αναλυτές των ελληνικών τραπεζών που έχουν παρουσία στην Αλβανία, ήτοι τους κ.κ. Μιχαήλ Μασουράκη (Alpha Bank), Παύλο Μυλωνά (NBG) και Ηλία Λέκκο (Ομίλος Τράπεζας Πειραιώς). Το περιεχόμενο της συζήτησης επικεντρώθηκε σε θέματα όπως: α) η εποπτεία των κεντρικών τραπεζών και η ευθυγράμμιση των εμπορικών τραπεζών στην πολιτική τους, β) οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές τράπεζες, μετά την πρόσφατη επιτυχημένη ανακεφαλαιοποίησή τους, γ) η παρουσία και το μέλλον των ελληνικών τραπεζών στην περιοχή των Βαλκανίων και οι μεσο/μακροπρόθεσμες ευκαιρίες που παρουσιάζονται στην περιοχή, δ) οι προοπτικές της Τραπεζικής Ένωσης στην Ευρωζώνη, ε) τα διδάγματα από την ελληνική κρίση για τις τράπεζες σε άλλες χώρες, και στ) ο δισταγμός των εμπορικών τραπεζών να αυξήσουν το χαρτοφυλάκιο των δανείων.

Η τρίτη θεματική ενότητα είχε, επίσης, τη μορφή συζήτησης με συντονιστή τον Γενικό Διευθυντή της Ernst & Young Αλβανίας κ. Αλέξανδρο Καρακίτη και συμμετέχοντες υψηλόβαθμα στελέχη σημαντικών επιχειρήσεων, διαφόρων οικονομικών κλάδων, που δραστηριοποιούνται στην Αλβανία, ήτοι τους κ.κ. Σταύρο Κρασαδάκη, CEO του Νοσοκομείου Υγεία Τιράνων, Αδαμάντιο Φραντζή, Γενικό Διευθυντή της ANTEA CEMENT (θυγατρικής του ομίλου TITAN), Pandeli Garo, Γενικό Διευθυντή του Ομίλου Εταιρειών PROTON, Artan Dulaku, Προέδρου και CEO της EDIL AL-IT, Samir Mane, Προέδρου και CEO του Ομίλου εταιρειών BALFIN GROUP και Σωτήριο Καποτά, Προέδρου της εταιρείας «Stream Oil & Gas». Το περιεχόμενο της συζήτησης επικεντρώθηκε: α) στις προσδοκίες της αγοράς από τον τραπεζικό τομέα, β) στις δυσκολίες και τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στην πρόσβαση τους σε χρηματοδοτικές πηγές γ) στις διαφορές μεταξύ των επιχειρήσεων και των τραπεζών όσον αφορά στην αξιολόγηση του κινδύνου των επενδύσεων, καθώς και στους τρόπους υπέρβασης των εν λόγω διαφορών.

Δράσεις γαστρονομίας, ελληνικής κουζίνας και προβολής του κλάδου των τροφίμων (Μάρτιος -Απρίλιος 2013).

Στο πλαίσιο σειράς εκδηλώσεων με τον τίτλο «Ελληνική Άνοιξη στην Αλβανία 2013» οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στα Τίρανα από 24 Μαρτίου έως 23 Απριλίου 2013, με την ευκαιρία του εορτασμού της εθνικής επετείου, εντάχθηκαν και στοχευμένες δράσεις οικονομικής διπλωματίας, όπως οι ακόλουθες εκδηλώσεις γαστρονομίας, με στόχο την προβολή ελληνικών προϊόντων τοποθετημένων στην αλβανική αγορά.

«**Sunday Lunches - Greek Theme**» στο **Sheraton**. Αφιέρωμα στην Ελληνική γαστρονομία, το οποίο διήρκησε τρεις συνεχόμενες Κυριακές (24, 31 Μαρτίου και 7 Απριλίου 2013) στο ξενοδοχείο Sheraton στα Τίρανα, υπό τύπου «open brunches», με την ευγενική χορηγία της Τράπεζας Πειραιώς (TIRANA BANK). Η εκδήλωση είχε ιδιαίτερη απήχηση στο αλβανικό και αλλοδαπό κοινό και η συμμετοχή ήταν μεγαλύτερη από την αναμενομένη. Συμμετείχαν Έλληνες, Αλβανοί και ξένοι επισκέπτες που είχαν την ευκαιρία να δοκιμάσουν παραδοσιακά εδέσματα από διάφορες περιοχές της Ελλάδας, για την προετοιμασία των οποίων χρησιμοποιήθηκαν και ελληνικά προϊόντα. Τα εδέσματα τα οποία περιλάμβανε ο ελληνικός μπουφές συνοδεύτηκαν από τους επώνυμους ελληνικούς οίνους «Τσάνταλη», «Γεροβασλείου» και «Διόνυσος», με τη χορηγία των εταιρειών AGNA GROUP, ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ και ΔΙΟΝΥΣΟΣ. Στο χώρο των εκδηλώσεων υπήρχε προβολή σε οθόνη, οπτικοαουστικού υλικού με θέμα την Ελλάδα, το οποίο διέθεσε ο ΕΟΤ μετά από αίτηση του Γραφείου ΟΕΥ.

Τηλεοπτική εκπομπή ελληνικής κουζίνας στα Τίρανα. Το Σάββατο 22 Μαρτίου 2013 πραγματοποιήθηκαν τηλεοπτικά γυρίσματα με τη συμμετοχή του γνωστού παρουσιαστή κ. Ηλία Μαμαλάκη για τηλεοπτική εκπομπή με θέμα την ελληνική κουζίνα, από το κανάλι VISION +. Προηγουμένως, ο κ. Μαμαλάκης με το τηλεοπτικό συνεργείο περιηγήθηκε στην αγορά (στο ελληνικών συμφερόντων Super Market EUROMAX,) και εντόπισε ελληνικά προϊόντα, προκειμένου να προετοιμάσει, on camera, ένα παραδοσιακό ελληνικό menu, στην κουζίνα του ξενοδοχείου Sheraton. Η εκπομπή προβλήθηκε στην πρωινή ζώνη του καναλιού, ενώ αποσπάσματα προβλήθηκαν και σε δελτία ειδήσεων. Το τηλεοπτικό κανάλι, εθνικής εμβέλειας, Vision + ήταν χορηγός επικοινωνίας των ως άνω εκδηλώσεων.

«**GREEK FOOD FESTIVAL**» στο ξενοδοχείου **ROGNER στα Τίρανα.** Το φεστιβάλ ελληνικής κουζίνας πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των ως άνω εκδηλώσεων και διήρκησε μια εβδομάδα, από 8 έως 13 Απριλίου 2013 στο ξενοδοχείο Rogner στα Τίρανα, με επίκεντρο ελληνικές γεύσεις, μελωδίες και εικόνες. Στόχος της εκδήλωσης ήταν η προβολή της Ελλάδος μέσω του καλλιτεχνικού και γαστρονομικού της πλούτου. Για το σκοπό αυτό, σε συνεργασία με Λέσχη Μαγείρων Θεσσαλονίκης, προσεκλήθη από την Ελλάδα Έλληνας Chef, ο οποίος επιμελήθηκε την προετοιμασία ελληνικού καταλόγου εδεσμάτων με γνωστές παραδοσιακές αλλά και πιο σύγχρονες συνταγές, καθώς και τριμελές συγκρότημα μουσικών, οι οποίοι έντυσαν μουσικά την εκδήλωση με ελληνική μουσική και γνωστά στο αλβανικό κοινό ελληνικά τραγούδια.

Ημέρα Πληροφόρησης Επιχειρηματιών (Λάρισα, 23 Μαΐου 2013)

Με πρωτοβουλία του Συνδέσμου Θεσσαλικών Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΘΕΒ) σε συνεργασία με την Β8 Δ/νση του ΥΠΕΞ, πραγματοποιήθηκε στην Λάρισα η **Ημέρα Πληροφόρησης Επιχειρηματιών** (23 Μαΐου 2013), με στόχο την ενημέρωση των επιχειρήσεων της περιοχής για τις προοπτικές επιχειρηματικής δραστηριότητας και ανάπτυξης εμπορικών συνεργασιών στις αγορές της Αλβανίας, της Γερμανίας, της Κίνας και της Σαουδικής Αραβίας.

Στο πλαίσιο της «Ημέρας Πληροφόρησης» στελέχη του κλάδου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, μεταξύ των οποίων και η Προϊσταμένη του Γραφείου ΟΕΥ –Τιράνων, έκαναν εκτενή παρουσίαση των δυνατοτήτων, των ευκαιριών και των ιδιαιτεροτήτων των ως άνω αγορών στα μέλη του Συνδέσμου και είχαν κατ' ιδίαν συναντήσεις με εκπροσώπους των επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται να επεκτείνουν τη δραστηριότητά τους στις εν λόγω αγορές.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν επιχειρήσεις, κατά κύριο λόγο από τον τομέα των τροφίμων (ελαιόλαδου, μελιού, κρασιού, ζυμαρικών κ.α.), των κατασκευών και των δομικών υλικών (αλουμινίου, σκυροδέματος, προκατασκευών κ.α.) καθώς και εκπρόσωποι βιομηχανιών παραγωγής χαλιών, κατασκευής μεταλλικών silos, υαλουργίας, ενέργειας (biodizel), τεχνικών εταιρειών κλπ.

Ο ΣΘΕΒ είχε προγραμματίσει, στο πλαίσιο της εκδήλωσης, επίσκεψη των στελεχών ΟΕΥ σε επιχειρήσεις της περιοχής, όπως η Βιοκαρπέν και η EXALCO, καθώς και συνάντηση με εκπροσώπους της πανεπιστημιακής κοινότητας, προκειμένου να διερευνηθούν οι δυνατότητες σύνδεσης της επιστημονικής κοινότητας με τις επιχειρήσεις, με στόχο τη δημιουργία συνεργιών, προς όφελος τόσο της έρευνας, όσο και της επιχειρηματικότητας.

Από πλευράς Γραφείου ΟΕΥ –Τιράνων, ενημερώσαμε τους συνομιλητές μας για τον σχεδιασμό ειδικής εκδήλωσης που θα πραγματοποιηθεί στα Τίρανα, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο των Τιράνων και την Ένωση Ελληνικών Επιχειρήσεων στην Αλβανία, κατά τη διάρκεια της οποίας ελληνικές επιχειρήσεις θα παρουσιάσουν σε Αλβανούς φοιτητές τη δραστηριότητά τους στην αλβανική αγορά.

Σκοπός μας είναι η εκδήλωση να προβληθεί επαρκώς από τα μέσα ενημέρωσης, ώστε αφ' ενός να προβληθούν οι ελληνικές επιχειρήσεις και αφ' ετέρου να εμπεδωθεί στην συνείδηση της αλβανικής κοινής γνώμης η συνεισφορά της Ελλάδος στην ανάπτυξη της αλβανικής οικονομίας, με την

επένδυση σημαντικών κεφαλαίων, την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και εκπαίδευσης, την μεταφορά τεχνογνωσίας, καθώς επίσης και η κοινωνική διάσταση της λειτουργίας των ελληνικών επιχειρήσεων.

4^ο Παρευξέινιο Επιχειρηματικό Φόρουμ (Θεσσαλονίκη, 28-29 Μαρτίου 2013)

Στις 28 και 29 Μαρτίου τ.ε. έλαβε χώρα στην Θεσσαλονίκη το 4^ο Παρευξέινιο Επιχειρηματικό Φόρουμ το οποίο συνδιοργανώθηκε από το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης (ΕΒΕΘ), το Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ) και το Σύνδεσμο Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (ΣΕΒΕ), με την υποστήριξη του Αναπτυξιακού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών (UNDP).

Στο πρώτο σκέλος του Φόρουμ απηύθυναν χαιρετισμό οι κ.κ. Εμμανουήλ Βλαχογιάννης, Α' Αντιπρόεδρος του ΕΒΕΘ, Νικόλαος Πέντζος, Πρόεδρος του ΣΒΒΕ, Δημήτρης Λακασάς, Πρόεδρος του ΣΕΒΕ, Ιωάννης Πατσιαβός, Συντονιστής Διεθνών Σχέσεων του ΣΕΒ και Barry Kolodkin, Περιφερειακός Διευθυντής Γραφείου Αναπτυξιακού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών στην Αθήνα (UNDP - Black Sea Trade and Investment Promotion Programme).

Στη συνέχεια ως κεντρικός ομιλητής ο κ. Παναγιώτης Μίχαλος, Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Αναπτυξιακής Συνεργασίας του Υπουργείου Εξωτερικών αναφέρθηκε στις προσπάθειες που καταβάλλονται από την ελληνική κυβέρνηση για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η κρίση που πλήττει τη χώρα τα τελευταία χρόνια. Ειδικότερα, ο κ. Γενικός αναφέρθηκε στο ρόλο που διαδραματίζει το Υπουργείο Εξωτερικών στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων.

Ακολούθησε η παρουσίαση της διαδικτυακής πύλης για την εξαγωγική δραστηριότητα «Export Gate», από τον κ. Ελευθέριο Βλαχογιάννη, εκπρόσωπο της Τράπεζας Eurobank. (<https://www.exportgate.gr/main/>).

Σε επόμενο σκέλος του Φόρουμ έγιναν παρουσιάσεις στελεχών των Γραφείων Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων σε Ρωσία, Τουρκία, Βουλγαρία και Αλβανία. Ειδικότερα, έγινε περιγραφή του οικονομικού

περιβάλλοντος και των προοπτικών δραστηριοποίησης των ελληνικών επιχειρήσεων στις ως άνω αγορές από τους κ. Ηλία Θανασά, Γενικό Σύμβουλο ΟΕΥ Α' επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ Μόσχας, κα Αλεξία Μανούσου, Γραμματέα ΟΕΥ Α' στο Γραφείο ΟΕΥ Κωνσταντινούπολης, κα Θεολογία Βούλγαρη, Γραμματέα ΟΕΥ Β' στο Γραφείο ΟΕΥ Σόφιας και κα Παγώνα Λάρδα, Σύμβουλο ΟΕΥ Α', επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ Τιράνων.

Η επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ-Τιράνων στην ομιλία της για την Αλβανία αναφέρθηκε στην ισχυρή επενδυτική παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων σε σημαντικούς τομείς της αλβανικής αγοράς, μεταξύ των οποίων ο τραπεζικός, οι κατασκευαστικός, τα δομικά υλικά, οι τηλεπικοινωνίες, οι υπηρεσίες υγείας κ.α.. Επίσης, έκανε αναφορά στις διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις οι οποίες παραμένουν σε ικανοποιητικά επίπεδα, παρά την κρίση, διατηρώντας το πλεονασματικό ισοζύγιο υπέρ της Ελλάδος. Τέλος, παρουσίασε τις ιδιαιτερότητες του αλβανικού οικονομικού και εμπορικού περιβάλλοντος, καθώς και τις προοπτικές που εμφανίζονται, ιδίως στους τομείς της ενέργειας, του τουρισμού, των τροφίμων και φαρμακευτικών προϊόντων.

Με την ολοκλήρωση του ενημερωτικού σκέλους του Φόρουμ, τα στελέχη των ως άνω Γραφείων ΟΕΥ πραγματοποίησαν κατ' ιδίαν συναντήσεις με εκπροσώπους ελληνικών επιχειρήσεων, προκειμένου να παράσχουν περαιτέρω ενημέρωση σε ειδικότερα θέματα επιχειρηματικής δραστηριοποίησης στις αγορές των χωρών αρμοδιότητάς τους.

Στο πλαίσιο του Φόρουμ διοργανώθηκαν, επίσης, επιχειρηματικές συναντήσεις (B2B) μεταξύ ελληνικών και ξένων επιχειρήσεων. Συμμετείχαν εκπρόσωποι 100 εταιρειών από την Ελλάδα που δραστηριοποιούνται, κυρίως στους κλάδους κατασκευών, δομικών και ηλεκτρολογικών υλικών, ενέργειας (κλιματισμός, θέρμανση, ΑΠΕ), προϊόντων τροφίμων-ποτών, χημικών, φαρμακευτικών, καλλυντικών, χάρτου, πλαστικών και συσκευασιών, υπηρεσιών υγείας, τουρισμού και αγοράς ακινήτων. Επίσης συμμετείχαν 30 επιλεγμένες επιχειρήσεις από Ρωσία, Τουρκία, Ουκρανία, Αζερμπαϊτζάν, Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία, Αλβανία, πΓΔΜ και Γεωργία με δραστηριότητα στην εισαγωγή, διανομή και εμπορία των ως άνω προϊόντων ή με ενδιαφέρον για συμπράξεις και συνεργασίες. Σύμφωνα με τους διοργανωτές, πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 350 επιχειρηματικές συναντήσεις.

Επισημάνσεις – συμπεράσματα

Η Αλβανία είναι μια από τις αναπτυσσόμενες χώρες της Ευρώπης. Έχει πλήρως ενταχθεί στην Ευρωατλαντική κοινότητα εδώ και πολλά χρόνια.

Συγκεκριμένα, τον Ιούνιο του 2006, η υπογραφή της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση, έθεσε το πρώτο βήμα προς την ένταξη στην ΕΕ, και εξασφάλισε Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου, δίνοντας στα αλβανικά προϊόντα αδασολόγητη πρόσβαση σε βασικές αγορές της ΕΕ, ανοίγοντας παράλληλα την αγορά της στις εισαγωγές. Με την εξασφάλιση του καθεστώτος της υποψηφίας προς ένταξη χώρας στην ΕΕ, τον Ιούνιο του 2014, ξεκίνησε μια πιο συντονισμένη προσπάθεια προσαρμογής της νομοθεσίας, της στο «ευρωπαϊκό κεκτημένο», εντείνοντας την προενταξιακή της πορεία. Τον Απρίλιο του 2009, η Αλβανία πέτυχε επίσης την πλήρη ένταξη στο ΝΑΤΟ. Από την 16^η Δεκεμβρίου 2010, οι Αλβανοί πολίτες κατέχουν βιομετρικά διαβατήρια, με τα οποία μπορούν ελεύθερα να ταξιδεύουν στον χώρο Σένγκεν, χωρίς να χρειάζεται θεώρηση.

Παρά την παγκόσμια οικονομική επιβράδυνση, η Αλβανία έχει καταφέρει να διατηρήσει σχετικά μακροοικονομική σταθερότητα και προσπαθεί να ενισχύσει το επιχειρηματικό και το επενδυτικό περιβάλλον.

Παρ' όλα αυτά, τα στοιχεία του 2013 δείχνουν αύξηση του ΑΕΠ κατά + 0,7%, δημόσιο χρέος το οποίο εκτιμάται σε περίπου 65% του ΑΕΠ και πληθωρισμό κοντά στο 2%.

Διεθνείς και εθνικοί φορείς εκτιμούν ότι για το 2014, ο ρυθμός ανάπτυξης της αλβανικής οικονομίας θα είναι περίπου 2,1%.

Όσον αφορά στις άμεσες ξένες επενδύσεις (απόθεμα ΑΞΕ) στην Αλβανία, το 2013 ανήλθαν σε € 4,2 δις, που αντιστοιχεί περίπου στο 10% του ΑΕΠ. Η Ελλάδα αποτελεί την τελευταία δεκαετία, παραδοσιακά τον πρώτο επενδυτή στη χώρα (με εξαίρεση το 2011), με μερίδιο που υπερβαίνει το 25% του συνολικού αποθέματος άμεσων ξένων επενδύσεων το 2013.

Οι διμερείς εμπορικές σχέσεις είναι επίσης σημαντικές. Η Ελλάδα είναι ένας από τους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας. Συγκεκριμένα, ο όγκος των συναλλαγών έφθασε 53,47 δις. ALL (περίπου €381,2 εκατ.) το 2013. Η Ελλάδα, για περισσότερο από μια δεκαετία, αποτελεί το 2^ο εμπορικό εταίρο της Αλβανίας ως προς τις αλβανικές εισαγωγές, ενώ όσον αφορά στις αλβανικές εξαγωγές βρίσκεται στην 8^η θέση για το 2013. Η δυναμική των διμερών εμπορικών συναλλαγών επιβραδύνθηκε κατά τη

διάρκεια της οικονομικής κρίσης, αλλά σύμφωνα με τα στοιχεία εξωτερικού εμπορίου που δημοσιεύθηκαν από την INSTAT για την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2014, υπάρχει σωρευτική αύξηση του διμερούς όγκου εμπορίου κατά 14,31 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος, που περιλαμβάνει αμφότερες τις εμπορικές ροές (α/εξαγωγές: +16,34%, α/ εισαγωγές: +13,97%), γεγονός που αναδεικνύει τη βελτίωση που παρατηρείται στις δύο οικονομίες. Το πρώτο 9μηνο του 2014, ο όγκος διμερούς εμπορίου ανήλθε σε 45,99 δισ ALL (περίπου 328,5 εκ. €).

Ο χρηματοπιστωτικός τομέας της Αλβανίας έχει αυξηθεί ραγδαία και οι πιστώσεις γενικά κατανέμονται με βάση τους όρους της αγοράς. Το τραπεζικό σύστημα κυριαρχείται όλο και περισσότερο από ξένες τράπεζες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν περίπου το 90% του συνόλου του ενεργητικού. Αυτό έχει οδηγήσει στην αύξηση του ανταγωνισμού και την καλύτερη παροχή υπηρεσιών. Οι εποπτικές διατάξεις έχουν ενισχυθεί για να διαφυλαχθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ως απάντηση στην παγκόσμια οικονομική κρίση, η Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας έχει αποφασίσει να αυξήσει τη ρευστότητα και να διατηρήσει την εμπιστοσύνη του κοινού. Το Αλβανικό τραπεζικό σύστημα, το οποίο δεν έχει σημαντική άμεση έκθεση, μπόρεσε να αντισταθεί στους κλυδωνισμούς της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών.

Η Αλβανία είναι μια χώρα των Βαλκανίων, πλούσια σε ορυκτούς και φυσικούς πόρους, η οποία διαθέτει ανθρώπινο δυναμικό με εμφανείς γλωσσικές και επαγγελματικές δεξιότητες, ενώ η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό ατόμων σε παραγωγική ηλικία. Οι αδυναμίες της έγκεινται στην αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς και άτυπης οικονομίας, έλλειψη επαρκών οργανωτικών και θεσμικών δομών που αφορούν τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, της δικαιοσύνης κ.α.

Η Αλβανία κατατάσσεται στην 95^η θέση στην παγκόσμια κατάταξη ανταγωνιστικότητας, σύμφωνα με την έκθεση World Economic Forum 2013-2014, που δημοσιεύθηκε τον Σεπτέμβριο του 2013. Η έκθεση αυτή εξετάζει όλα τα δεδομένα που παράγονται από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και τους παράγοντες που καθορίζουν την παραγωγικότητα μιας χώρας, και βασίζεται σε περίπου εκατό δείκτες διαφόρων κατηγοριών, συμπεριλαμβανομένων: μακροοικονομικά στοιχεία, ιδρύματα, τις υποδομές, το περιβάλλον, την υγειονομική περίθαλψη, το σύστημα εκπαίδευση του συστήματος, στον τομέα της εργασίας, τον χρηματοπιστωτικό τομέα και την καινοτομία.

Σύμφωνα με το Δείκτη Οικονομικής Ελευθερίας 2013 (που δημοσιεύθηκε από το Heritage Foundation και την Wall Street Journal), η οικονομική ελευθερία της Αλβανίας τοποθετείται στην 58^η θέση, στον κόσμο.

Με βάση την έκθεση «Doing Business 2013», που δημοσιεύθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα σχετικά με την ευκολία στο επιχειρείν, η Αλβανία κατατάσσεται στην 90^η θέση σε 189 χώρες.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η αλβανική οικονομία συνεχίζει να επωφελείται από τα εμβάσματα των πολυάριθμων μεταναστών, παρά την μείωση τους τα τελευταία χρόνια, τα οποία προέρχονται από διάφορες χώρες των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ευρώπης κυρίως όμως από την Ελλάδα και την Ιταλία. Αυτά τα εμβάσματα, στην πραγματικότητα, συμβάλουν ουσιαστικά στην κάλυψη του εμπορικού ελλείμματος.

Ως εκ των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι στην Αλβανία υπάρχουν αρκετές προοπτικές για ανάπτυξης διμερών εμπορικών και επιχειρηματικών σχέσεων, ιδίως σε τομείς όπου η Ελλάδα διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα, αρκεί να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες της αγοράς.

Οι Έλληνες επιχειρηματίες είναι χρήσιμο να γνωρίζουν επίσης, ότι:

Η έλλειψη επίσημου φορέα για την άντληση πληροφοριών ως προς την οικονομική κατάσταση των αλβανικών εταιρειών, καθιστά δύσκολο τον έλεγχο φερεγγυότητας των αλβανικών επιχειρήσεων, δεδομένου ότι δεν επιβάλλεται η υποχρέωση δημοσίευσης των ισολογισμών μιας εταιρείας.

Στη χώρα δεν κυκλοφορούν επίσημοι επιχειρηματικοί - επαγγελματικοί κ.λπ. κατάλογοι με έγκυρα, πλήρη και επικαιροποιημένα στοιχεία επικοινωνίας εταιρειών, γεγονός που δυσκολεύει την ανεύρεση δυνητικών συνεργατών.

Διαπιστώνονται συχνές αλλαγές στα στοιχεία επιχειρήσεων (δ/νοσεις, αριθμούς τηλεφώνων, ιδιοκτήτες - αρμόδιους κ.λπ.), για τις οποίες οι εταιρείες δεν ενημερώνουν το Εθνικό Κέντρο Εγγραφής (QKR).

Για την επικοινωνία χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά η κινητή τηλεφωνία, η διείσδυση της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό σχεδόν 200%, έναντι 10% μόνο της σταθερής τηλεφωνίας. Ο αριθμός των συνδρομών κινητών τηλεφώνων στη χώρα εκτιμάται σήμερα σε 5,3 εκατ., δηλ. μεγάλο ποσοστό διαθέτει πάνω από 1 κινητό.

Η χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τις αλβανικές επιχειρήσεις παραμένει ιδιαίτερα περιορισμένη, ακόμη και όταν δηλώνεται η ύπαρξη ηλεκτρονικής δ/νσης, η επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν εγγυάται την έγκαιρη ανταπόκριση.

Συνιστάται σε κάθε περίπτωση επιτόπια επίσκεψη και γνωριμία με εισαγωγείς και δυνητικούς συνεργάτες.

Κρίνεται εξαιρετικά χρήσιμο να προηγηθεί τηλεφωνική επικοινωνία, κατά προτίμηση στην αλβανική γλώσσα, για καθορισμό συνάντησης με εισαγωγείς και δυνητικούς συνεργάτες.

Ωστόσο, η χρήση της ελληνικής γλώσσας είναι πολύ διαδεδομένη, ιδίως στην Νότια Αλβανία και αυτό βοηθάει στην επικοινωνία και την εξοικείωση με τον δυνητικό συνεργάτη.

Το μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα των προηγούμενων ετών, προς την Ελλάδα, έχει δημιουργήσει ένα πληθυσμό μεγαλύτερο του ενός εκατομμυρίου, ο οποίος, έχει κατά καιρούς, ζήσει, εργασθεί ή σπουδάσει στην Ελλάδα και ως εκ τούτου έχει εξοικειωθεί με τις ελληνικές καταναλωτικές και διατροφικές συνήθειες, καθώς και γενικότερα τα ελληνικά προϊόντα και υπηρεσίες, τις οποίες θα επέλεγε να καταναλώνει και στην χώρα του, εφ' όσον μπορεί να εντοπίσει στην τοπική αγορά. Πρόκειται για ένα καταναλωτικό κοινό το οποίο θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν αρκετές ελληνικές επιχειρήσεις, καλύπτοντας τις ανάγκες του.

Μολονότι, ο κατασκευαστικός τομέας στην Αλβανία σημείωσε πτώση τα τελευταία χρόνια, εξ' αιτίας της έλλειψης ρευστότητας και της κρίσης των γειτονικών χωρών και των χωρών της ευρωζώνης, υπάρχει ακόμη σημαντική έλλειψη υποδομών, γεγονός που αφήνει περιθώρια για την δραστηριοποίηση των ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών.

Η αλβανική κυβέρνηση επιδιώκει την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα, καθώς και του τομέα του τουρισμού, οι οποίοι βρίσκονται σε εμβρυακό στάδιο, γεγονός που δημιουργεί προοπτικές για δυνητικούς επενδυτές και επιχειρήσεις των δυο αυτών κλάδων από την Ελλάδα.

Νέες επενδύσεις απαιτούνται, επειγόντως, στον τομέα της ενέργειας, προκειμένου να μειωθούν οι απώλειες στο δίκτυο διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, που αποτελεί ένα μεγάλο πρόβλημα του τομέα της ενέργειας στην Αλβανία. Οι ενεργειακές ανάγκες της Αλβανίας είναι μεγαλύτερες από την δυνατότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία εξαρτάται από τις βροχοπτώσεις, δεδομένου ότι πάνω από 90% της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, παράγεται από Υδροηλεκτρικά εργοστάσια. Υπάρχουν αρκετές προοπτικές στον τομέα αυτό για πιθανές επενδυτικές πρωτοβουλίες.

Το 2015 η Οικονομία της Αλβανίας αναμένεται να παρουσιάσει περαιτέρω βελτίωση, εξ' αιτίας της εξασφάλισης του καθεστώτος της υποψήφιας προς ένταξη χώρας στην ΕΕ (Ιούνιο 2014), της έναρξης της

κατασκευής του TAP (Trans Adriatic Pipeline) και της παγκόσμιας οικονομικής ανάκαμψης συνολικά.

Η προενταξιακή διαδικασία αναμένεται ότι θα βοηθήσει στην βελτίωση αδυναμιών της αλβανικής οικονομίας και του αλβανικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, που σχετίζονται με τη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης και της Δικαιοσύνης, με τη μείωση της άτυπης οικονομίας και της διαφθορά και το σεβασμό των πνευματικών και βιομηχανικών δικαιωμάτων και γενικότερα την βελτίωση των θεσμών.

Εν κατακλείδι, για τις ελληνικές επιχειρήσεις που επιδιώκουν να δραστηριοποιηθούν στη γειτονική αλβανική αγορά υπάρχουν σημαντικές προοπτικές. Η ύπαρξη μια ήδη μεγάλης ελληνικής κοινότητας επιχειρηματιών και επενδυτών, καθώς και η ύπαρξη της ελληνικής μειονότητας, βοηθάει τα νέα εγχειρήματα επιχειρηματικών προσπαθειών. Η επικοινωνία με το Γραφείο ΟΕΥ της Πρεσβείας της Ελλάδος στα Τίρανα κρίνεται απαραίτητη για κάθε νέα επιχείρηση, η οποία επιδιώκει να δραστηριοποιηθεί στην αλβανική αγορά.

Χρήσιμες Διευθύνσεις

Ο κατάλογος που ακολουθεί είναι ενδεικτικός.

Αρχιεπισκοπή Τιράνων, Δυρραχίου & πάσης Αλβανίας

Rr. e Kavajës 151, Tiranë, Albania.

Τηλ.: +355 4 2234 117, 2235095

Fax: +355 4 2232 109

Email: orthchal@orthodoxalbania.org

www.orthodoxalbania.org

Ελληνικές Αρχές

Πρεσβεία της Ελλάδας

Rr. Frederik Shiroka, Nr.3, 1000 Tirana, Albania

Τηλ.: +355 4 2274668-9, 2274670

Fax: +355 4 2234290

Email: gremb.tir@mfa.gr

www.mfa.gr/tirana

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Rr. Ibrahim Rugova, Nr.5, Sky Tower, Tirana, Albania

Τηλ.: +355 4 2228980, 2247323, 2247324

Fax: +355 4 2228979

Email: ecocom-tirana@mfa.gr

<http://www.agora.mfa.gr/al51>

Προξενικό Γραφείο Τιράνων

Rr. Frederik Shiroka, Nr.3, 1000 Tirana, Albania

Τηλ.: +3554 2274644-5

Fax: +3554 2234443

Email: grcon.tir@mfa.gr

Γενικό Προξενείο στο Αργυρόκαστρο

Sheshi I Cercizit, Gjirokaster, Albania

Τηλ.: +355 8 4263804, 4263091, 4262010

Fax: +355 8 4268141

Email: grgencon.arg@mfa.gr

Γενικό Προξενείο στην Κοροτσά

Pavlo Katro 4, Korca, Albania

Τηλ.: +355 8 2252888-9

Fax: +355 8 2245052

Email: grgencon.kor@mfa.gr

www.ypex.gov.gr/korytsa

Χρήσιμα τηλέφωνα

Αστυνομικό Τμήμα Κακκαβιάς	003 026570 51202, 51230
Τελωνειακός Σταθμός Κακκαβιάς	003 026570 51100, 51102
Αστυνομικό Τμήμα Κρυσταλλοπηγής	003 023850 45894, 45809
Τελωνειακός Σταθμός Κρυσταλλοπηγής	003 023850 45923, 45898
Άμεση Δράση	129
Πυροσβεστική Υπηρεσία	+355 4 2222333
Κέντρο Άμεσης Βοήθειας	127, +355 4 2222235

Κοβέρνηση της Αλβανικής Δημοκρατίας

- **ΒΟΥΛΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ**
ALBANIAN PARLIAMENT
Blvd.Deshmoret e Kombit, Nr.4,Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2228333, 2227673, Fax: +355 4 2227673
www.parlament.al

- **ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ**
COUNCIL OF MINISTERS OF THE REPUBLIC OF ALBANIA
Blvd.Deshmoret e Kombit, Nr.1,Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2277444, 2228399, Fax: +355 4 2237501
Τηλ.: 0800 08 08, 0800 09 09
Email : info@kryeministria.al
<http://www.kryeministria.al>

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
Blvd. Gjergj Fishta, Nr. 6, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 23 62170, 23 64 645
Fax: +355 4 22 35 899
Email: info@mfa.gov.al
www.mfa.gov.al

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ**
MINISTRY OF EUROPEAN INTEGRATION
Str."Papa Gjon Pali II", No. 3, Postal Code No. 8302, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 22288623, 08000809
Fax : +355 4 2228623
Email : info@integrimi.gov.al
www.integrimi.gov.al

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**
MINISTRY OF INTERIOR
Sheshi Skenderbej, Nr. 3, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2228167, Fax : +355 4 2258625
www.moi.gov.al

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ**
MINISTRY OF DEFENCE
 Blvd.Deshmoret e Kombit, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: 00355 4 2226601/ (04) 2226602
 00355 4 2224974
 Email: dmpi@mod.gov.al; informimi_mm@mod.gov.al
www.mod.gov.al
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**
MINISTRY OF FINANCE
 Blvd. Deshmoret e Kombit, Nr. 1, 1001 Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 2228405, 2267654, Fax : +355 4 2228494
 Email: sekretariamin@minfin.gov.al;
www.minfin.gov.al
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ**
MINISTRY OF JUSTICE
 Blvd. Zogu I Pare, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 2 259 388/89/90/91/92
 Email: info@drejtesia.gov.al
<http://www.drejtesia.gov.al/>
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**
MINISTRY OF ECONOMIC DEVELOPMENT, TRADE & BUSINESS
 Sheshi Skenderbej, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 2223455
<http://www.ekonomia.gov.al>
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**
MINISTRY OF ENERGY & INDUSTRY
 Sheshi Skenderbej, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 22222 45 ext.74111
 Email: sekretaria@energjia.gov.al
www.energjia.gov.al
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**
MINISTRY OF URBAN DEVELOPMENT & TOURISM
 Rr. Abdi Toptani, Nr. 1, Tirana, ALBANIA
 Email: info@turizmi.gov.al
www.turizmi.gov.al
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ**
MINISTRY OF TRANSPORT & INFRASTRUCTURE
 Tira Sheshi Skënderbej, Nr. 5, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 2234647, Fax : +355 4 2232389
 Email : sekretaria@transporti.gov.al
www.transporti.gov.al

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΥΔΑΤΩΝ**
**MINISTRY OF AGRICULTURE, RURAL DEVELOPMENT & WATER
ADMINISTRATION**
 Sheshi Skenderbej, Nr.2, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 2232796, Fax : +355 4 2226551
 Τηλ.: 00355 4 222 51 05
 Email: info@bujqesia.gov.al
www.bujqesia.gov.al
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**
MINISTRY OF HEALTH
 Blvd. Bajram Curri, Nr. 1, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 2376 178
 E-mail: info@shendetesia.gov.al
www.shendetesia.gov.al
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**
MINISTRY OF EDUCATION & SPORTS
 Rr. e Durrës, Nr. 23, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 22 30289/2222260
 Fax : +355 4 2232002
 Email: info@arsimi.gov.al
<http://www.mash.gov.al>
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΝΕΟΛΑΙΑΣ**
MINISTRY OF SOCIAL WELFARE & YOUTH
 Rr. e Kavajës, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 4504952, Fax : +355 4 2233429
 Email: info@sociale.gov.al
<http://www.sociale.gov.al/>
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**
MINISTRY OF CULTURE
 Rr. e Kavajës, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 2232488, Fax : +355 4 2271259
 Email: info@kultura.gov.al
<http://www.mtkrs.gov.al>
- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**
MINISTRY OF ENVIRONMENT
 Rr. E Durrës, Nr 27, Tirana, ALBANIA
 Τηλ.: +355 4 2270630
 Email: kabineti@mjedisi.gov.al; kabineti@moe.gov.al
www.mjedisi.gov.al

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**
MINISTRIES OF STATE

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**
MINISTRY OF INNOVATION & PUBLIC ADMINISTRATION
Bulevardi “Dëshmorët e Kombit”, Tirana, Albania
Τηλ.: +355 4 2277355
Email: info@inovacioni.gov.al
www.inovacioni.gov.al

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**
MINISTRY OF LOCAL ISSUES
Bulevardi “Dëshmorët e Kombit”, Tirana, Albania
Τηλ.: +355 4 22 77 455
<http://www.km.gov.al/al/qeveria/ministrat/cuci-bledi>

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**
MINISTRY FOR RELATIONS WITH PARLIAMENT
Bulevardi “Dëshmorët e Kombit”, Tirana, Albania
Τηλ.: +355 4 22 77 403
<http://www.km.gov.al/al/qeveria/ministrat/celeshash-ilirjan>

Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί Αλβανίας

I. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΡΧΕΣ - ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

<http://www.e-albania.al/Pages/default.aspx>

(Πληροφορίες για τη χώρα, την Κυβέρνηση και τη δομή της, τις δημόσιες υπηρεσίες και τους οργανισμούς, τη νομοθεσία, την εγκατάσταση αλλοδαπών κ.λπ.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ **MINISTRY OF FINANCE**

<http://www.minfin.gov.al>

(Πληροφορίες για τομείς αρμοδιότητας του Υπουργείου)

Γενική Διεύθυνση Τελωνείων

Directorate General of Customs

(Πληροφορίες για τομείς αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης)

<http://www.dogana.gov.al/en/detaje>

(Πληροφορίες για το ισχύον δασμο-φορολογικό και εισαγωγικό καθεστώς, για ΦΠΑ και ειδικούς φόρους εισαγωγής κλπ)

Rr.Durresi, "Laprake", Tirane, Albania

Τηλ.: +355 4 2243920, 2234499

Fax : +355 4 2243914

Email : drejtorigjithshem@dogana.gov.al;

<http://www.dogana.gov.al>

Τελωνείο Τιράνων

Τηλ.: +355 4 2410120, 2356145

Fax : +355 4 2356145

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

MINISTRY OF URBAN DEVELOPMENT & TOURISM

www.turizmi.gov.al

Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού

National Agency of Tourism

(Πληροφορίες για τον αλβανικό τουρισμό, Πληροφορίες για ξενοδοχεία, τουριστικούς προορισμούς, ταξιδιωτικά γραφεία, αρχαιολογικούς χώρους κ.λπ.)

Muhamet Gjollësja, ish-godina Shtëpia Botuese 8-Nëntori, Tiranë, Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2260224

E-mail: info@albaniantourism.com

<http://www.albaniantourism.com/>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΗΣ

MINISTRY OF TRANSPORT & INFRASTRUCTURE

www.transporti.gov.al

Διεύθυνση Πολιτικής Οδικών Μεταφορών

Road Transport Policy Directorate

Οργανισμός Οδοποιίας Αλβανίας

Autoriteti Rrugor Shqiptar

Rr. Sami Frasheri, Tirane, Albania

κ. Dashamir Xhika, Διευθυντής

κ. Ylli Gjoni, Υποδιευθυντής

κ. Afrim Qendro, Υποδιευθυντής

Τηλ.: +355 4 2234789, Fax: +355 4 2223600

E-mail: Rafaela.goxho@arrsh.gov.al

www.arrsh.gov.al

Γενική Διεύθυνση Υδρευσης και Αποχέτευσης

General Directory of Water Supply and Sewerage

κ. Adrian Alushi, Γενικός Διευθυντής

Rr. Sami Frasheri Nr. 4, Tirane Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2256091

Email: adrian.alushi@hotmail.com; dpuk@dpuk.gov.al

www.dpuk.gov.al

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ &

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

MINISTRY OF ECONOMIC DEVELOPMENT, TRADE & BUSINESS

www.ekonomia.gov.al

Διεύθυνση Πιστοποίησης

Directorate of Accreditation

(Πληροφορίες για τη διαδικασία, τη νομοθεσία, τα τέλη κ.λπ. πιστοποίησης)

Rr " Sami Frashri", Nr.33, Tiranë

Email : info@dpa.gov.al

Tel: +355 4 22 69 097, +355 4 22 69325

<http://www.dpa.gov.al/en/about-dpa>

Διεύθυνση Μετρολογίας

Drejtoria e Pergjithshme e Metrologjise

Autostrada Tiranë-Durrës, km 10

e-mail: metrology@dpm.gov.al

www.dpm.gov.al

Γενική Διεύθυνση Ευρεσιτεχνιών & Σημάτων

General Directorate of Patents & Trademarks

(Πληροφορίες για τη νομοθεσία, τη διαδικασία, τη δομή της υπηρεσίας, τα αρμόδια στελέχη κ.λπ.)

Bulevardi "Gjergj Fishta",Nr.10, Kati i V, Tirana, Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2236288

E-mail: mailinf@dppm.gov.al

<http://www.alpto.gov.al>

Εθνικό Κέντρο Εγγραφής

National Registration Center

Qendra Kombetare e Regjistrimit

(Πληροφορίες για τη νομοθεσία, τη διαδικασία υποχρεωτικής εγγραφής επιχειρήσεων για έναρξη δραστηριότητας στη χώρα, τη δομή της υπηρεσίας, τις αρμοδιότητες, τα στελέχη της κ.λπ.)

"Ismail Qemali" Street (behind Prime Minister building), Tiranë, Albania

Τηλ.: +355 4 2250066, 2259057

Fax: +355 4 2255532

E-mail: info@qkr.gov.al

<http://www.qkr.gov.al>

Εθνικό Κέντρο Έκδοσης Άδειας Λειτουργίας

National Licencing Center

Qendra Kombetare e Licensimit

(Πληροφορίες για τη νομοθεσία και τη διαδικασία λήψης άδειας λειτουργίας και άσκησης επαγγέλματος για συγκεκριμένες κατηγορίες, όπως π.χ. κλάδων υγείας, κτηνοτροφίας, παροχής υπηρεσιών προσωπικής ασφάλειας κ.λπ.)

Rruga "Papa Gjon Pali II", Nr. 3, Kati III, Tiranë, Albania

Τηλ.: +355 4 2229416, 2274499, Fax: +355 4 2239957

E-mail: info@qkl.gov.al

<http://www.qkl.gov.al/>

Εθνικός Οργανισμός Φυσικών Πόρων

National Agency of Natural Resources

Agjensia Kombetar e Burimeve Natyrore (AKBN)

(Πληροφορίες για νομοθεσία και στοιχεία φυσικών πόρων κατά κλάδο, όπως ΑΠΕ, υδρογονάνθρακες, ορυκτά, υδροηλεκτρική ενέργεια κ.λπ.)

Bulevardi "Bajram Curri", Blloku "Vasil Shanto", Tiranë, Albania

Τηλ.: +355 4 2257117

Fax: +355 4 2257382

E-mail: info@akbn.gov.al

<http://www.akbn.gov.al>

Αλβανική Ρυθμιστική Αρχή Ηλεκτρικής Ενέργειας

Albanian Electricity Regulatory Authority

Enti Rregullator i Energjisë (ERE)

Bulevardi Gjergj Fishta, Nr. 10, Tirane, Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2258112

E-mail: erealb@ere.gov.al

<http://www.ere.gov.al>

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**
MINISTRY OF HEALTH
Blvd. Bajram Curri, Nr. 1, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 23 62 937, Fax : +355 4 2362937
www.moh.gov.al

Εθνικός Οργανισμός Ελέγχου Φαρμάκων

Qendra Kombetare e Kontrolli te Barnave

Rr. e Dibres, Prane Fakultetit te Farmacise, Tiranë, Albania

Τηλ.: +355 4 2376045

E-mail: kontakt@qkqb.gov.al

www.qkqb.gov.al

Ινστιτούτο Ασφάλειας Ιατρικής Περιθαλψης

Instituti i Sigurimeve te Kujdesit Shendetesor

Rr. Sami Frasheri, Lgj. 8, Tiranë, Albania

Τηλ.: +355 4 2230984, 2232810, 2232 815

Fax: +355 4 2274953

E-mail: abeci@isksh.com.al

www.isksh.com.al

II. ΛΟΙΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ κ.ά. ΦΟΡΕΙΣ

Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας

Bank of Albania

http://www.bankofalbania.org/web/Complimentary_Note_338_2.php

(Πληροφορίες για δημοσιονομική και νομισματική πολιτική και εξελίξεις, στατιστικά κ.λπ. στοιχεία)

Sheshi Skenderbej, Nr. 1, Tirane, Albania

Τηλ.: +355 4 2419301 - 3, 2419409 - 11

Fax: +355 4 2419408

Email : public@bankofalbania.org

www.bankofalbania.org

Στατιστική Υπηρεσία

Institut of Statistics (INSTAT)

Blvd. Zhan d' Ark, Tiranë, Albania

Τηλ.: +355 4 2233358, 2222411, 2233356

Fax: +355 4 2228300

Email: info@instat.gov.al; marketing@instat.gov.al;

www.instat.gov.al

Οργανισμός Δημοσίων Προμηθειών

Agjensia Kombetare E prokurimeve Publike

<https://www.app.gov.al/ep/default.aspx> (Πληροφορίες για τη λειτουργία της κεντρικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας δημόσιων διαγωνισμών προϊόντων και έργων)

<https://www.app.gov.al/ep/ContractNotice.aspx> (Προκηρύξεις δημόσιων διαγωνισμών για προϊόντα και έργα)

Bulevardi "Dëshmorët e Kombit"

Këshilli i Ministrave, Tiranë, Albania

Τηλ.: +355 4 2277510

Email : infoapp@app.gov.al

www.app.gov.al

Αλβανικός Οργανισμός Ανάπτυξης Επενδύσεων

Albanian Investment Development Agency

http://www.aida.gov.al/web/Albanian_Investment_Development_Agency_1_2.php (Πληροφορίες για επενδυτικό καθεστώς, κίνητρα υποστήριξης αλβανικών επιχειρήσεων κ.λπ.)

Blv. Gjergji Fishta, Pall. Shallvare, Tiranë, Albania

Τηλ.: +355 4 2251001

Fax: +355 4 2250970

Email : info@aida.gov.al

www.aida.gov.al

Αλβανικό Ταμείο Ανάπτυξης

Fondi Shqiptar i Zhvillimit

(Προκηρύξεις διαγωνισμών για έργα, προϊόντα και υπηρεσίες)
Rruga "Sami Frasheri", Nr 10 Tirane - Albania
Τηλ.: +355 4 235597/8
Τηλ./Fax: +355 4 234885
Email: adf@albaniandf.org
<http://www.albaniandf.org>

Αλβανικά Ταχυδρομεία Α.Ε.
Posta Shqiptare SH.A.

Rr. "Reshit Çollaku", Nr. 4, Tirane, Albania
Τηλ.: +355 4 2258828, 2222315
Fax: +355 4 2266559
E-mail: posta@postashqiptare.al
www.postashqiptare.al

▪ **Εθνικός Οργανισμός Εναέριας Κυκλοφορίας Α.Ε.**

Agjencia Nationale e Trafikut Ajror SH.A. (ANTA)

Aeroporti "Nënë Tereza", Kutia Postare Nr. 8172, Rinas , Tiranë, Albania
Τηλ./Fax : +355 4 2375805
E-mail: anta@anta.com.al
www.anta.com.al

Αρχή Ηλεκτρονικής Πιστοποίησης

Autoriteti Kombëtar për Certifikimin Elektronik (AKCE)

Asim Vokshi Str. 19/1, Tiranë, Albania
Τηλ.: +355 4 2221039, Fax: +355 4 2227040
E-mail: shoti@akce.gov.al
www.akce.gov.al

Επιχείρηση Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας Αλβανίας

Korporata Elektroenergjitike Shqiptare SH.A. (KESH)

Blloku "Vasil Shanto", P.O.Box 259/1, Tiranë, Albania
Τηλ./Fax: +355 4 2259729
E-mail: mail@kesh.al
www.kesh.com.al/

Οργανισμός Κοινωνίας Πληροφορικής

Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit

Rruga "Papa Gjon Pali II", Nr. 3, Kati I, Tiranë, Albania
Τηλ. : 00 355 4 2277750
Fax: 00 355 4 2277764
E-mail: info@akshi.gov.al
www.akshi.gov.al

Αρχεία Κράτους

Arkivi Qendror i Shtetit

Rr. "Jordan Misja", Kutia Postare 8303, Tiranë, Albania
Τηλ.: +355 4 2225944, 2253324
Fax : +355 4 2227959
Email : dpa@albarchive.gov.al
www.albarchive.gov.al

Αρχή Εποπτείας - Ελέγχου Ασφαλιστικής Αγοράς
Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare
Rr."Dora D'istria" street, No. 10, P.O. Box 8363, Tirana, Albania,
Τηλ.: +355 4 2251355/6
Fax: +355 4 2250686
E-mail: amf@amf.gov.al
www.amf.gov.al

Χρηματιστήριο Τιράνων
Bursa e Tiranes SH.A.
Rruga "Dora d' Istria", Nr.2, Kutia Postare Nr. 274/1, Tiranë, Albania
Τηλ./Fax: +355 4 2265058
Email: tseinfo@abcom-al.com
www.tse.com.al

Οργανισμός Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας
Agjencia e Kërkimit, Teknologjisë dhe Inovacionit
Bulevardi "Zhan D'Ark", Nr. 23, Tiranë, Albania
Τηλ.: +355 4 2222409
E-mail: info@akti.gov.al
http://www.akti.gov.al/rreth_AKTI.html

Αρχή Διασφάλισης Καταθέσεων
Agjensia e Sigurimit te Depozitave
Rruga e Elbasanit, Nr.317, Tirane, Albania
Τηλ: +355 4 2362989, 2347298
Fax: +355 4 2362984
Email: info@dia.org.al
www.dia.org.al

Ρυθμιστική Αρχή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Autoriteti i Komunikimit Elektronike Postal
Rruga "Abdi Toptani", Godina Torre Drin, Kati IX, Tiranë, Albania
Τηλ.: +355 4 2259571
Fax: +355 4 2259106
E-mail: info@akep.al
www.akep.al

Συνήγορος του Πολίτη
Avokati i Popullit

Bulevardi "Zhan D'Ark", No. 2, Zip Code 1001, Tirana, ALBANIA
Τηλ.: +355 4 2380300/302, 2380333
Fax: +355 4 2379826, 2380315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Αρχή Λιμένα Δυρραχίου
Autoriteti Portual Durres
Rruga Tregtare Lagjja nr 1, Durres, Albania
Τηλ.: +355 52222028
E-mail: info@apdurres.com.al
www.apdurres.com.al

Λιμένας Αγ. Σαράντα Α.Ε.
SH.A. Porti Detar Sarande
Tel: + 35585224475
Fax: +355 85225542
Email: info@portisarande.com.al
www.portisarande.com.al

Λιμένας Shengjin A.E.
Porti Detar Shengjin SH.A.
Lezhe, Albania
Τηλ./Fax: +355 28122201
Κινητό: 00355 69 2080556,682095553
E-mail: zgjoka@portofshengjin.com
www.portofshengjin.com

Σημαντικότερες Επιχειρηματικές Ενώσεις - Κλαδικοί Φορείς Αλβανίας

HELLENIC BUSINESS ASSOCIATION OF ALBANIA (HBAA)
ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ (ΕΕΕΑ)
Rr. "Deshmoret e 4 Shkurtit", Sky Tower
Tirana - Albania
Tel./ Fax : +355 4 22 59 000
E-mail : contact@hbaa.al
Website: <http://www.hbaa.al/>
Members List:
http://www.hbaa.al/index.php?option=com_content&view=article&id=63&Itemid=60

FOREIGN INVESTORS ASSOCIATION OF ALBANIA
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ
Str. "Themistokli Ghermenj", Pall. "Pegasso", kati 2 (Perballe Ambasades Rumune)
Tirana - Albania
Τηλ.: +355 4 2225553, Mob.: +355 0682055818, +355 0692034469

E-mail: fiaalb@albaniaonline.net

Website: www.fiaalbania.com

Members List: http://www.fiaalbania.com/index.php?option=com_members

**KONFINDUSTRIA SHQIPTARE
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ**

Ismail Qemali Street, Ap. Fratari, No. 30

Tirana - Albania

Τηλ.: +355 4 2272290

Κινητο : +355 693636884

Fax: +355 4 2250269

E-mail: f.affairs@konfindustria.org.al; info@konfindustria.org.al

president@konfindustria.org.al

www.konfindustria.org.al

**BIZNESALBANIA
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ**

Rr. Ismail Qemali, Vila 31, ish-Blloku

Tirana - Albania

Tel./Fax: +355 4 2280222, 2235237

Email: info@biznesalbania.com

<http://www.biznesalbania.org.al/>

Members List: http://www.biznesalbania.org.al/?page_id=28

**ALBANIAN ASSOCIATION OF BANKS
ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ**

Bulevardi Dëshmorët e Kombit, Kullat Binjake, Kulla 1, Kati 6-të, A3

Tirana - Albania

Τηλ.: +355 4 2280371-2

Fax: +355 4 2280359

E-mail: secretariat@aab-al.org

Website: <http://www.aab.al>

Members List: <http://www.aab.al/eng/anetaret.asp>

**ALBANIAN CONSTRUCTORS ASSOCIATION
ΕΝΩΣΗ ΑΛΒΑΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ**

Blvd. Zhan Dark, Kulla 2, Tirana - Albania

Τηλ.: +355 4 2269956-7

Tel./Fax: +355 4 2269956, Mob.: +355 692090036

E-mail: maks muc i@gmail.com; info.shnsh@gmail.com; info@edilal.com;

**ALBANIAN ASSOCIATION OF MECHANICAL ENGINEERS
ΕΝΩΣΗ ΑΛΒΑΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ**

Tirana - Albania

Tel./Fax: +355 4 2225650, Mob.: +355 662032608

E-mail: info@aace.al

www.aace.al

**ALBANIA ENERGY ASSOCIATION
ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

P.O. Box 2424/1, Tirana - Albania

Τηλ.: +355 4 4517260, Mobile: +355 672043806
E-mail: info@aea-al.org
www.aea-al.org

ALBANIAN TOURISM ASSOCIATION
ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
Rr. Andon Zak Cajupi, P.20/4, KATI 1, Nr. 4
Tirana – Albania
Tel./Fax: +355 4 2400433, Mob.: +355 0694035153
Email : ata@ata.org.al
Website: www.ata.org.al

ALBANIAN INSURANCE BUREAU
ΕΝΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ
Rr. "Gjergj Fishta", Pall. Edil-Al-It, Kati II-te
Tirana – Albania
Τηλ.: +355 4 22254033, 22267221
Fax: +355 4 22267221
E-mail: dritankastrati@insurers-al.org; bshs@insurers-al.org
www.insurers-al.org

DHOMA E FASONISTEVE TE SHQIPERISE
CHAMBER OF FACON OF ALBANIA
Rr Ismail Qemali, Pallati 34/1; Ap2/3, Tirana – Albania
Τηλ./Fax: +355 4 2238084
E-mail: chamber_facon.albania@yahoo.com
<http://albania-textile.com/cfa.html>
Members List: <http://albania-textile.com/anetaret.html>

SHOQATA KOMBETARE E TRANSPORTESVE NDERKOMBETARE RRUGORE
“ANALTIR”
ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΕΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
“ANALTIR”
Sheshi “Avni Rustemi” Rr.“Xhorxhi Martin” Pall. 9 katesh, K.2
Tirana – Albania
Τηλ./Fax: +355 4 2230503
E-mail: info@analtir.org.al
www.analtir.org.al

ALBANIAN AGROBUSINESS COUNCIL, KASH
ΕΝΩΣΗ - ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ
Rr. Mine Peza, Pall.87/3, Hyrja 1, Kati I
Tiranë - Albania
Τηλ./ Fax : +355 4 2229445
E-mail : info@kash.org.al; kashtirana@gmail.com
<http://www.kash.org.al/index.php>
Members List: <http://www.kash.org.al/nationalorganization.php>
Ιστότοπος με πληροφορίες για τον αγροτικό τομέα στην Αλβανία:
<http://www.albania-agroweb.net/>

ASSOCIATION AND BUSINESS MANAGEMENT CENTER / ABMC

Σύνδεσμος & Κέντρο Διαχείρισης Επιχειρήσεων

Rr. Mine Peza, P.87/3, Kati 1, Zyra A1, Tirane, Albania

Tel.: 00355 4 2259195

Email: abmc@abmc.org.al; triticako@icloud.com;

www.abmc.org.al

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ

Rr. Mine Peza, Pall.87/3, Hyrja 1, Kati I, Tiranë - Albania

Τηλ./ Fax : +355 4 2259195

E-mail : abmc@abmc.org.al

Website: <http://abmc.org.al/blog/>

Members List: http://abmc.org.al/blog/?page_id=7

Ιστότοπος στην ελληνική γλώσσα: <http://abmc.org.al/greek/>

TREGU AGRO-USHQIMOR "DINAMO"

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΟΠΩΡΟΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΤΙΡΑΝΩΝ

Rr. Ferit Xhajko, Tirana - Albania

Tel./Fax: +355 4 2253798, 2248210

E-mail market@dinamo-sha.com; director@dinamo-sha.com

<http://www.dinamo-sha.com>

LIVESTOCK ENTREPRENEURS ASSOCIATION OF ALBANIA

ΕΝΩΣΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Brigada VII, P. 11, Shk. 1, Tirana - Albania

Τηλ.: +355 4 2252732, Mob.: ++355 0682054905

00355 68 20 00 716, 68 20 00 726, 682158145

E-mail: lea@albmail.com

PROFESSIONAL BUSINESSWOMEN & HANDICRAFTERS ASSOCIATION OF ALBANIA

ΕΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Bogdani, pallati 10 katesh"4 Bimo", kati 7, ap.45, Tirana - Albania

Τηλ./Fax: ++355 4 2235726, Mob.: ++355 0682071640

E-mail: info.shgpaz@yahoo.com; fluturaxhabija@yahoo.com;

Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

I. ΕΜΠΟΡΙΚΑ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

ΕΝΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

UNION OF CHAMBERS OF COMMERCE & INDUSTRY OF ALBANIA

BASHKIMI I DHOMAVE TE TREGTISE & INDUSTRISE SE SHQIPERISE

Blvd. Zhan D' Ark Nr. 23, Tirana, ALBANIA

κ. Ilir Zhilla, Πρόεδρος

κα Klorela Pacma, Γενική Γραμματέας
Τηλ./Fax : +355 42247105, 2222934
Email : info@uccial.al; ilir.zhilla@uccial.al;
<http://uccial.al/en/>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΙΡΑΝΩΝ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY TIRANA
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE TIRANE**

Pallati I Kultures, Tirana, ALBANIA
κ. Nikolin Jaka, Πρόεδρος
κ. Gezim Potgorica, Γενικός Γραμματέας
Τηλ.: +355 45 800932, 45800935
Email: info@cci.al; kabineti@cci.al; sekretaria@cci.al;
<http://www.cci.al/>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΚΟΔΡΑΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY SHKODER
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE SHKODER**

Lagj.V. Shanto, Rr.Kinema Verore, 1, Shkodra, ALBANIA
κ. Anton LEKA, Πρόεδρος
κα Elida Boshnjaku, Γενική Γραμματέας
Τηλ. : +355 22243656/2460, Fax : +355 22243656
Email: info@cci-shkodra.org; elida.boshnjaku@cci-shkodra.org;
<http://www.cci-shkodra.org>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY DURRES
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE DURRES**

Rr. skenderbej, QBCrystal tower, kutia postare 220, Durres, ALBANIA
κ. Andrea Xhavera, Πρόεδρος
κα Brisida Hoxha, Γενική Γραμματέας
Τηλ. : +355 52224440, Fax : +355 52222199
Email: info@ccidr.al
<http://www.ccidr.al>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΡΥΤΣΑΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY KORCE
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE KORCE**

Blloku "Demokracia", P.2/6, Korca, ALBANIA
κ. Ilir Selenica, Πρόεδρος
κ. Irvin Bode, Γενικός Γραμματέας
Τηλ.: +355 82242457, Fax : +355 82242457
Email: dhti_korce@yahoo.com ; ilirselenica@gmail.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΙΕΡΙ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY FIER
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE FIER

Lagjia "Apollonia" Rr. Rauf Nallbani, Fier, ALBANIA

κ. Shezai Cobo, Πρόεδρος

κ. Edmond Sulejmani, Γενικός Γραμματέας

Τηλ.: +355 38821596, Fax : +355 34223209

Email: cciqarkufier@yahoo.com; cobo_telecom@yahoo.com;

<http://www.ccifier.gov.al>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΜΠΙΑΣΑΝ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY ELBASAN
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE ELBASAN

Prane Keshillit te Rrethit, Elbasan, ALBANIA

κ. Veli Kazazi, Πρόεδρος

κ. Edmond Popa, Γενικός Γραμματέας

Τηλ./Fax : +355 54255490/2477, Fax : +355 54252030

Email: cciel@albmail.com

<http://www.ccielb.org>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΠΕΡΑΤΙΟΥ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY BERAT
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE BERAT

Keshillit te Rrethit, Berat, ALBANIA

κ. Petraq PICINANE, Πρόεδρος

κ. Nikolla Langore, Γενικός Γραμματέας

Τηλ./Fax : +355 32232249

Email: cciberat@yahoo.com

www.cciberat.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΥΛΩΝΑΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY VLORE
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE VLORE

Pallati i Kultures, Vlora, ALBANIA

κ. Ing. Arben Breshani, Πρόεδρος

κα Merita Murati, Γεν. Γραμματέας

Τηλ./Fax : +355 33225737

Email: ccivlore@gmail.com;

ΤΜΗΜΑ ΑΓΙΩΝ ΣΑΡΑΝΤΑ

κα. Esmeralda Isufi, Γενική Γραμματέας

Τηλ./Fax : +355 85226505

Email : e.isufi@ccivlora.com

<http://www.ccivlora.org>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY GJIROKASTER
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE GJIROKASTER**

Rr. Nationale 55, Gjirokaster, ALBANIA

κ. Mustafa Devolli, Πρόεδρος

κ. Spiro Lili, Γενικός Γραμματέας

Τηλ./Fax : +355 84263707

Email: e.diamanti@ccigjirokaster.com; ediamanti@gmail.com;

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΖΑΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY LEZHE
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE LEZHE**

Sheshi Skenderbej, Lezhe, ALBANIA

κ. Pashko Palokaj, Πρόεδρος

κ. Besim Hamataj, Γενικός Γραμματέας

Τηλ/Fax : +355 21252332

Τηλ/ Fax: +355 21252332/ 0+355 21252235

Email: dhti_lezhe@yahoo.com

Web: www.cci-lezhe.al

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΝΤΙΜΠΕΡ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY DIBER
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE DIBER**

κ. Ilir Bulk, Πρόεδρος

κ. Halim Kaleci, Γενικός Γραμματέας

Τηλ/Fax : +355 21284240

Email: ilirbulku63@yahoo.com

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΥΚΕΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY KUKES
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE KUKES**

κ. Beqir Basha, Πρόεδρος

κ. Bashkim Ngjerci, Γενικός Γραμματέας

Τηλ/Fax: +355 24222574

Email: kureg.cci.sec@gmail.com

**II. ΔΙΜΕΡΗ - ΞΕΝΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΗΝ
ΑΛΒΑΝΙΑ**

**ΑΛΒΑΝΟ-ΒΡΕΤΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ALBANIAN-BRITISH CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY
DHOMA SHQIPTARO-BRITANIKE E TREGTISE & INDUSTRISE**

Bulevardi Petro Nini Luarasi Nr. 57, P.O.Box 1547, 1001 Tirana, ALBANIA

κ. Zenel Hoxha, Πρόεδρος

Τηλ.: +355 4231020, Mob.: +355 692024001

Email: info@abcci.com;
<http://www.abcci.com/>

AMEPIKANIKO EMΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
AMERICAN CHAMBER OF COMMERCE IN ALBANIA
DHOMA AMERIKANE E TREGTISE NE SHQIPERI

Rr. Deshmoret e 4 Shkurtit, Sky Tower, Romm11-3, Tirana, ALBANIA

κ. Robert Wood, Πρόεδρος

κα Floreta Luli Faber, Εκτελεστική Δ/ντρια

Τηλ./Fax : +355 42259779, Fax : +355 42235350

E-mail: info@amchamal.com.al;

<http://www.amcham.com.al/>

<http://www.amcham.com.al/downloads/yearbook2009-en.php> (Οδηγός για την Αλβανία)

DEUTSCHE INDUSTRIE-UND HANDELSVEREINIGUNG - DIHA
GERMAN CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY IN ALBANIA
DHOMA GJERMANE E TREGTISE & INDUSTRISE NE SHQIPERI

Rruga Skenderbeg Pall. 4/7, Tirana, ALBANIA

κα Andrea Gebbecken, Πρόεδρος

κα Anette Kasten, Γενική Γραμματέας

Τηλ.: +355 42227146

Fax: +355 42251791

E-mail: info@dih-al.com;

<http://www.dih-al.com>

Members List: [http://www.dih-al.com/index.php?id=51216&tx_cpsmvz_pi1\[selectBoxMM\]\[10\]\[0\]=3](http://www.dih-al.com/index.php?id=51216&tx_cpsmvz_pi1[selectBoxMM][10][0]=3)

ΙΤΑΛΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ITALIAN NATIONAL CHAMBER OF COMMERCE IN ALBANIA / ICE
DHOMA ITALIANE E TREGTISE NE SHQIPERI

Sheshi Skënderbej, Pallati i Kulturës, Tiranë, ALBANIA

κ. Francesco Vitulli, Δ/ντής

Τηλ.: +355 4 2251051, 036

Fax: +355 2251034

E-mail: tirana@ice.it

www.ice.gov.it

Εμπορικές Τράπεζες στην Αλβανία

* Μέλη της Αλβανικής Ένωσης Τραπεζών/ Albanian Association of Banks / AAB
<http://aab.al/eng/default.asp>

✓ Πληροφορίες για τις Τράπεζες περιέχονται στην ετήσια Έκθεση της AAB
<http://www.aab.al/en/reports.php>

ALPHA BANK

Alpha Bank - Albania

Rruga e Kavajes, G-Kam Center

Tirana - Albania

Tel.: 00355 4 2278500

Fax: 00355 4 2227221

E-mail: countrymanageroffice.albania@alpha.gr

<http://www.alphabank.al>

NBG Bank

National Bank of Greece - Albanian Branch

Rruga e "Durrësit", Godina Comfort

Tirana - Albania

Tel: +355 4 2233621

Fax: +355 4 2233613

<http://www.nbg.gr>

BANKA KOMBETARE TREGTARE

Banka Kombetare Tregtare

Bulevardi Zhan d' Ark

Tirana - Albania

Tel: +355 4 2250955

Fax: +355 4 2250956

E-mail: info@bkt.com.al

www.bkt.com.al

ProCredit Bank

ProCredit Bank sh.a

Rr. Sami Frasheri, P.O. Box 2395

Tirana - Albania

Tel.: +355 4 2271272

Fax: +355 4 227176

E-mail: info@procreditbank.com.al

www.procreditbank.com.al

CREDINS bank

Credins Bank

Rruga "Ismail Qemali" 4, Tirana - Albania

Tel.: +355 4 2258252, 2234096

Fax: +355 4 2222916

E-mail: info@bankacredins.com

www.bankacredins.com

Raiffeisen BANK

Raiffeisen Bank - Albania

Rr.Kavajes, Nr.6, Tirana - Albania

Tel.: +355 4 2223695

Fax: +355 4 2250956

E-mail: info@raiffeisen.al

www.raiffeisen.al

Credit Bank of Albania

Perlat Rexhepi "Al-Kharafi" Administrative Building, Tirana - Albania

Tel. +355 4 2272168

Fax. +355 4 2258752

E-mail: creditbkalb@icc-al.org

www.creditbankofalbania.al

SOCIETE GENERALE ALBANIA

Banka Societe Generale Albania

Bulevardi "Dëshmorët e Kombit", Kullat Binjake, Kulla 1, Kati i 9-të, Twin Towers, Tirana - Albania

Tel.: +355 4 2280442, 3

Fax: +355 4 2280441

E-mail: sgalb.info@socgen.com

www.societegenerale.al

Crédit Agricole

“Rruga Kavajës”, Nd. 27, H.1
Njësia Bashkiake Nr. 10, 1001 Tirana – Albania
Tel.: +355 4 2258755
Fax: +355 4 2258752
E-mail: headoffice@emporiki.com.al
www.emporiki.com.al

First Investment Bank – Albania

Bulevardi "Dëshmorët e Kombit",
Twin Towers, Nr.2 Kati 14/15, Tirana
Tel.: +355 4 2276702
Fax: +355 4 2280210
E-mail: cards@fibank.al
www.fibank.al

International Commercial Bank

Rruga “Murat Toptani”, Pranë “Gjergji
Center”, Tirana – Albania
Tel.: + 355 4 2254372, 2256254
Fax: + 355 4 2235409
www.icbankingroup.com

Intesa Sanpaolo Bank Albania

Rruga “Ismail Qemali” No. 27,
P.O. Box. 8319, Tirana – Albania
Tel.: +355 4 2276000
FAX +355 4 2248762,
E-mail: info@intesasanpaolobank.al
www.intesasanpaolobank.al

Tirana Bank

Rruga “Dëshmorët e 4 Shkurtit”, Tirana – Albania
Tel.: +355 4 2258458, 2258479
Fax: +355 4 2263022
www.tiranabank.al

Union Bank

Bulevardi Zogu I, (prane stacionit te trenit)
Tirana – Albania
Tel.: +355 4 2250653
Fax: +355 4 2250654
E-mail: info@unionbank.al
www.unionbank.com.al

United Bank of Albania

Godina 14 kate “Teknoprojekt”, P.O.Box 128
Tirana – Albania
Tel.: +355 4 2404575 -7
Fax: +355 4 2404558
E-mail: info@ubaal.com
www.uba.com.al

Veneto Banka SH.A.

Bulevardi "Dëshmorët e Kombit"
Kullat Binjake, Tirana - Albania
Tel.: +355 4 2280555
Fax: +355 4 2280356
E-mail: info@venetobanka.al
www.venetobanka.al

Οργανισμοί Ηνωμένων Εθνών στην Αλβανία

International Monetary Fund (IMF)

[IMF at a glance](#)

[IMF Global Web site - Albania page](#)

International Organization for Migration (IOM)

[IOM at a glance](#)

[IOM Web site in Albania](#)

United Nations Development Programme (UNDP)

[UNDP at a glance](#)

[UNDP Web site in Albania](#)

United Nations Volunteers (UNV)

[UNV at a glance](#)

[UNV Web site in Albania](#)

United Nations Populations Fund (UNFPA)

[UNFPA at a glance](#)

[UNFPA Web site in Albania](#)

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

[UNHCR at a glance](#)

[UNHCR Global Web site - Albania page](#)

United Nations Children's Fund (UNICEF)

[UNICEF at a glance](#)

[UNICEF Web site in Albania](#)

World Bank (WB)

[WB at a glance](#)

[WB Web site in Albania](#)

World Health Organization (WHO)

[WHO at a glance](#)

[WHO Global Web site - Albania page](#)

International Labour Organization (ILO)

[ILO at a glance](#)

[ILO Decent Work Team and Country Office for Central and Eastern Europe](#)

*Λοιποί Διεθνείς Οικονομικοί - Αναπτυξιακοί κ.ά. Οργανισμοί και
Φορείς στην Αλβανία*

ORGANIZATION FOR SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE / OSCE

Presence in Albania

Sheshi "Italia", Sheraton Hotel, 1st Floor

Tirana - Albania

Τηλ.: +355 4 2235993

Fax: +355 4 2235994

E-mail: pm-al@osce.org

Website: <http://www.osce.org/albania>

DELEGATION OF THE EUROPEAN UNION IN ALBANIA

ABA Business Center, Rr. Papa Gjon Pali II, 17th floor,

Tirana - Albania

Τηλ.: +355 4 2228320, 2230871, 2228479, 2234284

Fax: +355 4 2230752

E-mail: delegation-albania@eeas.europa.eu

Website: http://eeas.europa.eu/delegations/albania/index_en.htm

COUNCIL OF EUROPE

Office in Tirana

Skenderbej Square, Pallati i Kulturës, First Floor

Tirana - Albania

Τηλ.: +355 4 2228419, 2234375, 2254227

Fax: +355 4 2248940

E-mail: informtirana@coe.int

Website: <http://www.coe.al>

INTERNATIONAL MONETARY FUND / IMF

Resident Representative in Albania

Twin Tower I, Suite 5-4

Dëshmorët e Kombit Boulevard

Tirana - Albania

Τηλ.: +355 4 2280400

Fax: +355 4 2280401

E-mail: RR-ALB@imf.org

Website: <http://www.imf.org/external/country/alb/rr/index.htm>

WORLD BANK OFFICE IN ALBANIA

"Dëshmorët e 4 Shkurtit" St.

Tirana - Albania

Tηλ.: +355 4 2233148, 2280650,1

Fax. +355 4 2240590

E-mail Communications Officer: Ana Gjokutaj, agjokutaj@worldbank.org

Website: www.worldbank.org.al

INTERNATIONAL FINANCE CORPORATION / IFC

(World Bank Group)

Deshmoret e 4 Shkurtit, Sky Tower 8/1

Tirana - Albania

Tηλ.: +355 4 2231401

Fax: +355 4 2231260

E-mail Representative: Denisa Bilali, DBilali@ifc.org

EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT / EBRD

Torre Drin Building, 4th Floor, Abdi Toptani Street

Tirana - Albania

Tηλ.: +355 4 2232898

Fax: +355 4 2230580

E-mail: alickola@ebrd.com

Website: <http://www.ebrd.com/pages/country/albania.shtml>

KfW - ENTWICKLUNGSBANK

Office Albania

Rr. "Skenderbej", 21/1, Kati 3,

Tirana - Albania

Tel./Fax: +355 4 2227869

E-Mail: kfw.tirana@kfw.de

Website: http://www.kfw-entwicklungsbank.de/ebank/DE_Home/Ueber_uns/Unsere_weltweite_Praesenz/Europa/Office_Albania/index.jsp

DEUTSCHE GESELLSCHAFT FUER INTERNATIONALE ZUSAMMENARBEIT / GIZ

Koordinierungsbüro Tirana

Rr. Skenderbeg Nr. 21/1, P.O.Box 2391

Tirana - Albanien

Tηλ.: +355 42 230414

Fax: +355 42 251792

E-Mail: giz-albanien@giz.de

Website: <http://www.gtz.de/de/weltweit/europa-kaukasus-zentralasien/648.htm>

SWISS COOPERATION OFFICE IN ALBANIA

c/o Embassy of Switzerland

Rruga Brigada e VIII, Nd.23, H.9, Ap.1

1019 Tirana – Albania
Tηλ.: +355 4 2240102
Fax: +355 4 2240103
E-mail: tirana@sdc.net
Website: www.swiss-cooperation.admin.ch/albania/

USAID ALBANIA

c/o American Embassy
Rr. Elbasanit, Nr. 103
Tirana – Albania
Tηλ.: +355 4 2247285
Fax: +355 4 2233520
Email: tirana-webcontact@usaid.gov
Website: <http://albania.usaid.gov>

NETHERLANDS DEVELOPMENT ORGANISATION / SNV

Country Office
Rr Dëshmorët e 4 Shkurtit, P.O.Box 1735
Tirana – Albania
Tηλ.: +355 4 2255800
Fax: +355 4 2255801
E-mail: balkans@snvworld.org
E-mail Country Representative: Elvana Zhezha, ezhezha@snvworld.org

SWEDISH INTERNATIONAL DEVELOPMENT COOPERATION AGENCY / SIDA

c/o Embassy of Sweden
Office of SIDA in Tirana
Rr Pjeter Budi No. 76
Tirana – Albania
Tηλ.:+ 355 4 2380650
Fax: + 355 4 2380660
Email: swedishoffice.tirana@sida.se
Website: <http://www.sida.se/English/Countries-and-regions/Europe/Albania/>

AUSTRIAN DEVELOPMENT COOPERATION / ADA

Office in Tirana

Rr. Mustafa Matohiti, Pallati ABAU, No. 1/7, Kutia Postare 222/1,
Tirana – Albania
Tηλ.: +355 4 2235717
Fax: +355 4 2234546
E-mail: tirana@ada.gv.at
Website: http://www.entwicklung.at/countries-and-regions/south_eastern_europewestern_balkans/albania/en/